

การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ณภัทร ทรัพย์อำนาจโชค

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ณภัทร ทรัพย์อำนาจโชค

20 พ.ย. 2545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2545

๒ ๒๕๕๓

ณภัทร ทรัพย์อำนาจโชค. (2545). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง, อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถาม แบบทดสอบ เทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้รับการศึกษา ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน อัตชีวประวัติ บันทึกประจำวัน สังคมมิติ และระเบียบวิธีผสม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ คือ

1. สาเหตุจากตัวแปรด้านส่วนตัว คือ นักเรียนขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความภูมิใจและไม่พอใจในสิ่งที่เป็นอย่างนี้ มีความกังวลกับการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ กลัวถูกเพื่อนนักเรียนแกล้ง ชอบแสดงอาการทำทางไปทางผู้หญิง รักเพื่อนชายด้วยกันและอยากอยู่ใกล้ ชอบความเป็นผู้หญิงมากกว่าความเป็นชาย ด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน คือ สัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัวไม่ดี บิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาในการดูแลเอาใจใส่บุตรอย่างใกล้ชิด ด้านโรงเรียน คือ สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี เนื่องจากมีพฤติกรรมไม่เป็นที่ยอมรับ จึงทำให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศไม่สามารถเข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ ได้ จากการศึกษากรณีทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ ภูมิใจในตนเองและยอมรับความจริง พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการแก้ไขและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้เหมาะสมและถูกต้อง รู้จักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน

2. เมื่อทำการศึกษารายกรณีทั้ง 5 ราย แล้ว พบว่า นักเรียน 4 คน ได้แก่ เด็กชาย พ. เด็กชาย น. เด็กชาย ส. และ เด็กชาย อ. ยังมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศคงเดิม ส่วนเด็กชาย ป. พบว่า มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศลดลงหมด รู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองและรู้จักสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

**A CASE STUDY OF INAPPROPRIATED SEX ROLE BEHAVIOR OF
MATHAYOM SUKSA III STUDENTS OF SUANKULARB WITTAYALAI SCHOOL
IN KHET PHRANAKORN BANGKOK**

**AN ABSTRACT
BY
NAPAT SAP-AMNUAYCHOKE**

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master Education degree in Educational Psychology
at Srinakarinwirot University

October 2002

Napat Sabamnuaychoke. (2002). *A Case study of Inappropriated Sex Role Behavior of Mathayom Suksa III students of Suankularb Wittayalai School in khet Phranakorn Bangkok*. Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Prof. Kamolrat Greethong, Wilailuck Pongsopar.

The purpose of this research was to study the inapprriated sex role behavior of Mathayom Suksa III Students of Suankularb Wittayalai School in Khet Phranakorn Bangkok under secondary educational Ministry of Education in the academic year 2002. The research instruments utilized in collecting data were evaluation and record forms of observation, interview, home visit, autobiography, diary, sociometry, questionnaires, tests and cumulative record. The data was analyzed by description.

The results were as follows:

1. The inappropriated sex role behavior was caused personal factors which inappropriated personalities were caused from lack of warmness, no confidence, anxiety about relationships with female and would like to show off to be female manners more than male. Environmental family factors were poor relationship in family and their parent have no more free time to take care of them in close up and for environmental school factor was poor relationship with their classmates except group of inappropriated behavior only. After the students were treated by case studies, they understood and perceived their inappropriated behavior as they were. They could find the ways to fulfill their need by adjustment to be good in real life. They also could make friends in an appropriated way.

2. After five students were studied by case studies, there were 4 cases which still to be inappropriated sex role behavior but there was only one case which there has no inappropriated sex role behavior.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ของ

นายณภัทร ทรัพย์อำนาจโชค

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

วันที่ 4 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2565

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง ประธานควบคุมปริญญาโท อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการควบคุมปริญญาโท รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมชิตา แสนคำเครือ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่าปริญญาโท ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะข้อบกพร่องและได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนและคณาจารย์โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ได้อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เจริญ โกลสีอำนวย ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางเขน ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คุณบุษกร ดำดง ที่ได้ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวก ตลอดจนความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ มาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญาโทสำเร็จลงได้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่สำคัญแก่ผู้วิจัยทำให้เกิดความมุ่งมั่นพยายามในการทำปริญญาโทฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อแม่ ครู อาจารย์ ที่ได้ให้ความรัก ความเมตตา อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ณภัทร ทรัพย์อำนวยโชค

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิด.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี.....	7
ความหมายของการศึกษารายกรณี.....	7
จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี.....	8
ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี.....	9
กระบวนการในการศึกษารายกรณี.....	11
วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี.....	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ.....	39
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ.....	43
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	50
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
วิธีการศึกษารายกรณี.....	50
	51-162
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การศึกษารายกรณีที่ 1.....	56
การศึกษารายกรณีที่ 2.....	61
การศึกษารายกรณีที่ 3.....	66
การศึกษารายกรณีที่ 4.....	70
การศึกษารายกรณีที่ 5.....	75
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
บทย่อ.....	82
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	82
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) สรุปและอภิปรายผลการศึกษา.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	93
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	103

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ.....	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสภาพโครงสร้างสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกและอิทธิพลของสื่อมวลชนเป็นผลทำให้วัยรุ่นไทยทั้งชายและหญิงประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามบทบาททางเพศ (ลักษณะ มุลศรี. 2534 : 3) มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในครอบครัวทำให้ผู้หญิงและผู้ชายต้องมีการสลับบทบาทกันบ้างในบางสถานการณ์ เช่น ผู้หญิงจะเข้ามามีบทบาทในสังคมการทำงานนอกบ้านมากขึ้น บทบาททางเพศสำหรับผู้หญิงที่เคยทำงานในบ้านและเป็นผู้ตามสามีนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยวและเป็นผู้นำมากขึ้น สำหรับผู้ชายก็เช่นกัน คือ จะต้องมึลักษณะความเป็นหญิงเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากผู้ชายจำเป็นต้องช่วยเหลืองานในบ้านดูแลให้ความรักความอบอุ่นแก่สมาชิกในครอบครัว (ฉันทิกา ทิมากร. 2533 : 4) ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์มีสัญชาติญาณทางเพศมาตั้งแต่แรกเกิดเริ่มตั้งแต่ทารกคลอดมาจากครรภ์มารดาทารกจะแสดงลักษณะของความเป็นเพศชายหรือเพศหญิงนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัย 7 ประการด้วยกัน คือ ลักษณะของโครโมโซม ชนิดต่อมเพศ ลักษณะของเครื่องเพศภายใน ลักษณะที่มองเห็นของอวัยวะเพศภายนอก สภาพของฮอร์โมน การกำหนดเพศและการอบรมเลี้ยงดู เมื่อทารกคลอดออกมาภายหลังจากที่ได้มีการกำหนดเพศแล้วว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ทารกนั้นก็ได้รับการเลี้ยงดูอบรมไปตามเพศที่ได้กำหนด ซึ่งการเลี้ยงดูอบรมนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากค่านิยมและความเชื่อของคนในสังคมนั้น ๆ เช่น การกำหนดบทบาทของความเป็นชายและหญิง นอกจากนี้การปฏิบัติตัวต่อกันระหว่างพ่อกับแม่ก็เป็นสิ่งที่จะซึมซับให้เด็กรับเอาความรู้สึกที่ดีในเรื่องเพศไว้ด้วย พ่อแม่ที่มีบทบาทไม่เหมาะสมจะทำให้เด็กไม่ศรัทธาในเรื่องเพศและไม่ศรัทธาในความเป็นเพศนั้น ๆ ถ้าไปตรงกับเพศของตนเด็กอาจจะมีความรู้สึกไม่นับถือตนเองและจะมีผลต่อไปในการใช้ชีวิตด้านอื่น ๆ ด้วย (สมิธร พูลเกษ. 2521) ก่อให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตรได้ นั่นคือ การมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) การพัฒนาการทางเพศตามทฤษฎี ซึ่ง فروยด์ ได้เน้นที่ลักษณะสัมพันธภาพในครอบครัวในระยะแรกของเด็ก โดยเฉพาะการมีสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดา فروยด์ได้ชี้ให้เห็นว่าเด็กเลียนแบบลักษณะท่าทาง การพูด อารมณ์ ฯลฯ เช่น เด็กชายเล็ก ๆ จะแสดงความสนใจเป็นพิเศษกับบิดา ดังนั้น เด็กอยากจะเป็นผู้ใหญ่เหมือนบิดา ชอบให้บิดาพาตนไปเที่ยวทำให้เด็กมีทัศนคติต่อบิดาและตรงกับลักษณะเพศชายทำให้เขามีรูปลักษณะความเป็นชาย (Lamb. 1980 : 319 : citing Freud. 1921 : 105) สัมพันธภาพที่ดีและความรู้สึกที่ดีต่อบิดาจะเป็นการวางรากฐานที่สำคัญในความขัดแย้งที่จะเกิดในช่วยปมอดิบุส เพราะในช่วงนี้เด็กจะมีความรักบิดาหรือมารดาที่เป็นเป็นตรงข้ามกับตนและเป็นศัตรูกับบิดาหรือมารดาที่เป็นเพศเดียวกัน เด็กจึงเกิดการแข่งขันที่จะเป็นที่รักของบิดาหรือมารดาที่เป็นเพศตรงข้ามกับตน ความรู้สึกรักและความวิตกกังวลที่กลัวบิดาหรือมารดาจะรู้ว่าตนเป็นคู่แข่งแล้วจะไม่รักจึงเกิดความขัดแย้งในใจขึ้น ทำให้เด็กเก็บความรู้สึกเหล่านี้ลงในจิตไร้สำนึกและหันมาเลียนแบบพฤติกรรมของบิดาหรือมารดาที่เป็นเพศเดียวกับตน การเลียนแบบนี้จะเกิดได้สมบูรณ์เมื่อเด็กมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบิดามารดาซึ่งมีบทบาทความเป็นชายหรือหญิงของบิดามารดาได้ถูกต้อง ทำให้เด็กมีการพัฒนาการทางเพศถูกต้องเหมาะสม ในทางตรงกันข้ามถ้าบิดามารดาเป็นผู้มีอำนาจข่มขู่ทำโทษเด็กจะป้องกันตนเองและถ้าสัมพันธภาพนี้ดำเนินต่อไปและค่อนข้างรุนแรงจนกระทั่งถึงจุด ๆ หนึ่งของความกลัวและฝัน ในที่สุดเด็กก็จะดัดแปลงภาพลักษณ์ของตนเองในระยะนี้กลายเป็นการพัฒนาทางเพศในทางที่ผิดปกติ นั่นคือเด็กไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ถูกต้อง

ดังนั้นเมื่อเด็กขาดบุคคลที่เป็นตัวแบบโดยเฉพาะบิดามารดา ย่อมทำให้เด็กแสวงหาตัวแบบทดแทนจากภายนอกครอบครัวซึ่งอาจเป็นตัวแบบที่ไม่เหมาะสมกับเพศโดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่นนั้น สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลอย่างยิ่ง ได้แก่ โรงเรียน วัยรุ่นจะรับเอาประสบการณ์ใหม่ ๆ จากครูและเพื่อนรวมทั้งกิจกรรมหลักสูตรการเรียนซึ่ง วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2531 : 5 – 10) มีความเห็นว่า การเรียนรู้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนไทยมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศของตน ดังเช่น งานวิจัยของ มนตรี ดันประยูร (2531 : 19) พบว่า โรงเรียนที่มีแต่นักเรียนชายล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศเพิ่มมากขึ้น ส่วนสาเหตุอื่น ๆ ขึ้นกับสัมพันธภาพในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู การคาดหวังของบิดามารดาเกี่ยวกับเพศของบุตร (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2531 : 5 – 10) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไบเบอร์ และคนอื่น ๆ และกันแทซ (Lamb, 1980 : 336 ; citing Bieber and others, 1962; Gundtach, 1969) กล่าวว่า เป็นเรื่องปกติที่พบว่าพวกที่เป็นรักร่วมเพศชายนั้น ในวัยเด็กมักได้รับการกระตุ้นจากมารดาโดยแทนที่จะกระตุ้นในกิจกรรมที่แสดงความเป็นชาย แต่มารดากลับให้แรงเสริมในพฤติกรรมความเป็นหญิงและการศึกษาของ กรีน (Lamb, 1980 : 337; citing Green, 1974) ที่พบว่าเด็กชายที่มีลักษณะเป็นหญิงนั้น เนื่องมาจากการขาดบิดาในอัตราสูงหรือถ้ามีบิดาอยู่ในครอบครัว ก็ปรากฏว่าสัมพันธภาพระหว่างบิดากับบุตรเป็นในลักษณะที่จำกัดทำให้เด็กพวกนี้มีความปรารถนาที่จะเป็นเด็กหญิง ชอบใส่เสื้อผ้าเป็นผู้หญิงโดยเด็กจะเลียนแบบมารดา มากและมารดามีลักษณะเป็นหญิงมากทำให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทของเพศหญิง ความชอบพอของผู้หญิงและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นเพศหญิงโดยแสดงออกในรูปกะเทย ดังนั้น บิดามารดาจึงมีบทบาทสำคัญมากในการที่จะช่วยให้บุตรหลานมีพัฒนาการทางเพศที่ถูกต้อง และทำให้บุตรหลานของตนสามารถแยกแยะเพศได้ถูกต้อง ช่วยส่งเสริมให้การแต่งกายที่ถูกต้องตามเพศ ตลอดจนช่วยส่งเสริมให้มีการแสดงออกได้ตรงตามเพศที่แท้จริง บิดามารดาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ในการสร้างรูปแบบที่ดีและถูกต้อง เพื่อเป็นแบบอย่างและช่วยให้บุตรหลานมีความเข้าใจบทบาทพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้อง (Sex Role Play) (ธารินี มิ่งวงศ์, 2532. 135)

อย่างไรก็ตามสภาพการเรียนในสถานศึกษาของเด็กวัยรุ่นก็เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่เด็กวัยรุ่นจะต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะมีผลต่อลักษณะบทบาททางเพศของเด็กได้ บางหลักสูตรถ้าเด็กชายเข้าไปเรียนจะต้องทำกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นงานของเด็กหญิง เช่น การเรียนเย็บปักถักร้อยหรือกิจกรรมที่สังคมไทยยังคงถือว่าเป็นบทบาทของผู้หญิง เมื่อเด็กชายได้มีโอกาสเรียนแล้วเกิดความรู้สึกชอบ ถนัดและภาคภูมิใจ ก็อาจทำให้เกิดความสับสนในเอกลักษณ์ของตนเองมากขึ้น (วิมลลักษณ์ ชูชาติ, 2534 : 28) สำหรับด้านการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นั้น ถือเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจให้มีประสิทธิภาพที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งนอกจากหลักสูตรที่ดีและเหมาะสมกับความเจริญก้าวหน้า และมีความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมแล้ว ครู อาจารย์ ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมและความสำเร็จของนักเรียน

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีอาชีพเป็นครู และมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้เยาวชนให้มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาให้เจริญงอกงามและเหมาะสมตามวัย ทำให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เป็นเวลา 8 ปี ได้เฝ้าสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนที่ทำการสอนอยู่ พบว่านักเรียนจำนวนมากมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ จึงได้ทำการสำรวจโดยการสัมภาษณ์นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้นละ 10 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติ

กรรมที่แสดงออกผิดธรรมชาติและไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มนักเรียนด้วยกัน ซึ่งส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาในการเข้ากลุ่มซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี ตันประยูร (2531 : 19) ซึ่งศึกษาเยาวชนชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ พบว่าร้อยละ 66.25 ให้ความเห็นว่าโรงเรียนที่มีแต่นักเรียนชายล้วน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ได้แก่ มีกิริยาท่าทางกระดุกกระดิง เวลาพูดก็มักจะกรี๊ดมือ พูดจาแบบลอยหน้าลอยตา และได้สัมภาษณ์ครูอาจารย์ในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำนวน 40 คน พบว่า ครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคุณลักษณะเช่นนี้แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศจริง โดยเฉพาะครูอาจารย์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเป็นปัญหาหนึ่งในโรงเรียนที่ควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน ตั้งแต่เด็กนักเรียนเริ่มมีพฤติกรรมดังกล่าวโดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงวัยที่นักเรียนเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น มิฉะนั้นจะทำให้เด็กนักเรียนมีบุคลิกภาพ ลักษณะ ท่าทาง จริตกริยา และอุปนิสัยเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะการแสดงออกที่มีความเป็นหญิงมากกว่าความเป็นชายซึ่งถือเป็นการแสดงออกที่ผิดธรรมชาติและผิดเพศไปจากเพศเดิมที่เป็นอยู่จริง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการรับรู้ของสังคม

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ จำนวน 5 คน อย่างละเอียดให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือแก้ไข

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้จะเป็นแนวทางให้ครูแนะแนว อาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนได้นำวิธีการรายกรณีไปช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขต พระนคร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 5 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544 จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. ลักษณะครอบครัว คือ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
2. ฐานะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน คือ ระดับปานกลาง มีรายได้ประมาณเดือนละ 5,000 – 20,000 บาท
3. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา
  - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การศึกษารายกรณี
  - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษารายกรณี (Case Study) หมายถึง กระบวนการที่ผู้วิจัยศึกษาเรื่องราวรายละเอียดของนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดมาวิเคราะห์หาคำตอบ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริมให้นักเรียนลดพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศเพิ่มมากขึ้น โดยใช้กระบวนการในการศึกษา 7 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมุติฐาน หมายถึง การที่ผู้วิจัยตั้งจุดมุ่งหมายหรือกำหนดว่าจะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศของนักเรียน และผู้วิจัยได้คาดคะเนว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศเกิดจากสาเหตุใด มีลักษณะเช่นใด โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ เพื่อพิสูจน์ต่อไปด้วยการทดสอบ หรือค้นหาข้อเท็จจริงโดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ

1.2 การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การหาข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาและตั้งสมมุติฐานแล้ว โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนด้วยเทคนิคต่าง ๆ 8 เทคนิค ได้แก่ การสังเกตและบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน อัดชีวประวัติ บันทึกประจำวันและอนุทินส่วนตัว สังคมมิติ แบบสอบถาม แบบทดสอบ และระเบียบวิธีสนทนา แล้วนำข้อมูลที่ได้ออกมาวิเคราะห์ตีความ แปลความหมาย เพื่ออธิบายถึงสาเหตุและผลของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ซึ่งอาจทำได้โดยวิธีการประชุมปรึกษารายกรณี ด้วยการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมาร่วมพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล

1.3 การวินิจฉัย หมายถึง การนำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากหลาย ๆ วิธีมาเป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่าอะไรเป็นสาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ โดยนำหลักเกณฑ์ในทฤษฎีทางจิตวิทยาพิจารณาตัดสิน

1.4 การช่วยเหลือ หมายถึง การแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม คือ การชี้แนะแนวทาง การให้คำปรึกษา และการปรับพฤติกรรม ตลอดจนส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาหรือรุนแรง

1.5 การทำนายผล หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าว่านักเรียนสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศได้มากน้อยเพียงใด

1.6 การติดตามผล หมายถึง การที่ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลจากการศึกษาเป็นรายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศว่า เมื่อทำการช่วยเหลือไปแล้วได้ผลเป็นอย่างไร และสำรวจว่ามีปัญหาอื่นเกิดขึ้นหรือไม่ การช่วยเหลือประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด หากมีข้อบกพร่องจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ หมายถึง การที่ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่ได้มาจากการศึกษานักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศทั้งหมด ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะสำหรับนักเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและบุคคลที่สนใจจะศึกษาในลักษณะของพฤติกรรมเช่นเดียวกันต่อไป

2. พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ หมายถึง นักเรียนที่แสดงกริยา ท่าทาง การใช้ถ้อยคำ ซึ่งผิดไปจากเพศที่แท้จริงของตนเองและพฤติกรรมนั้นได้แสดงเป็นประจำ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประการ ดังนี้

2.1 การแต่งกาย ได้แก่ ใส่กางเกงรัดรูป ดึงเอวกางเกงขึ้นสูง ๆ และรัดเข็มขัดแน่น ๆ เพื่อให้ดูเอาเล็ก เวลามาโรงเรียนจะใส่เสื้อที่म्मและหวีให้म्मตั้งอยู่เสมอและแต่งหน้า เช่น กันชนคิ้ว ทาปาก ทาแป้ง พัด

2.2 กริยาท่าทาง แบ่งย่อยได้ 2 ประการ ดังนี้

2.2.1 การพูด ได้แก่ ชอบพูด คะ ขา, ตัวเอง, หล่อน, นะฮะ, เขา พูดลอยหน้าลอยตา จีบปากจีบคอขณะพูด ชอบพูดตัดเสียง ส่งเสียงวิดว้ายเมื่อฟังพอใจ อุทานคำ อุทานที่แปลก ๆ เช่น ว้าย อีตาบ้า

2.2.2 การกระทำ ได้แก่ ค้อนเมื่อไม่พอใจ เวลามองจะชายตาจะไม่มองตรง ๆ ชอบหยิกหรือตี เมื่อไม่พอใจ มีกริยากระตุงกระตัง เวลาเดินจะเดินหนีบขา ถ้าโรงเรียนมีกิจกรรมการแสดง มักเสนอตนเองที่จะแสดงเป็นผู้หญิง ใช้ผ้าเช็ดหน้าหรือกระดาษเช็ดหน้าซับเหงื่อ (ไม่ใช่เช็ด) ชอบใช้มือสะบัดम्म (เสยम्म) เวลาเดินชอบเดินแกว่งแขนเกินปกติ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
    - 1.1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี
    - 1.1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี
    - 1.1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี
    - 1.1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี
    - 1.1.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี
  - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ
  - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ
  - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

1.1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลอย่างลึกซึ้งและวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเช่นนั้น หรือมีพฤติกรรมแปลกไปว่ามีสาเหตุมาจากอะไร รวมทั้งแปลความหมายของพฤติกรรมนั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับปัญหาและการปรับตัวของบุคคลนั้น อย่างไร (พนม ลิ้มอารีย์, 2530 : 17) ซึ่งสอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2530 : 3) ที่กล่าวว่าไว้ว่าการศึกษาคุคคเป็นรายกรณี คือ การศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญหน่วยหนึ่งในสังคม เช่น บุคคล กลุ่ม ชุมชน สถาบัน ฯลฯ โดยเฉพาะในปัจจุบันเน้นศึกษารายละเอียดของแต่ละบุคคล การศึกษารายละเอียดนี้ จะต้องศึกษาต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่งแล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ เช่น พัฒนาการด้านต่าง ๆ ความสามารถพิเศษด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้าน ถ้าในรายที่เป็นปัญหาจะได้ใช้เป็นแนวทางในการที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไข แต่ถ้าในรายที่ไม่เป็นปัญหาจะได้ใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริมหรือนำไปเป็นแบบฉบับแก่บุคคลอื่นต่อไปในปัจจุบันและอนาคต

อนนต์ อนันตรังสี (2517 : 67) กล่าวว่าการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี คือ การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลเป็นรายกรณีไปโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะหาแนวทางช่วยให้บุคคลนั้นได้ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านอารมณ์ สังคม เจตคติ ความสนใจ และการเรียน เป็นต้น

สุภาพรณ โคตรจรัส (2518 : 1) กล่าวว่าการศึกษาบุคคลเป็นวิธีการศึกษาและวิเคราะห์สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยละเอียดอาจจะเป็นการศึกษาบุคคลใดบุคคลหนึ่ง กลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่ง ชุมชนใดชุมชนหนึ่งหรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง การศึกษารายกรณีมิได้หมายความว่าเฉพาะการรวบรวมข้อมูลประวัติของบุคคลที่ถูกทำการศึกษาเท่านั้น แต่ยังต้องรวมถึงการนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์จัดหมวดหมู่และหาความสัมพันธ์

เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัย การให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการ และติดตามผลตามลำดับ

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 70) กล่าวว่า การศึกษารายกรณีนี้นับเป็นกระบวนการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลเป็นรายกรณีต่อเนื่องไประยะหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะหาทางช่วยให้บุคคลปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นทุกด้าน เช่น อารมณ์ สังคม เจตคติ ความสนใจ และการเรียน เป็นต้น

วัชรภรณ์ อภิวรางกูร (2535 : 10) กล่าวว่า การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของบุคคลอย่างละเอียด โดยผ่านกระบวนการในการศึกษารายกรณี เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงขบวนการของพฤติกรรม ประสบการณ์และการเปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์ที่สุด พร้อมทั้งแนวทางการช่วยเหลือ การป้องกัน และผลการส่งเสริม เพื่อให้บุคคลที่ถูกศึกษานั้นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

รุ่งทิพย์ ยอดประตุ (2535 : 9) กล่าวว่า การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของบุคคลอย่างละเอียดโดยผ่านกระบวนการในการศึกษารายกรณี เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงสาเหตุของการเกิดเพื่อจะหาทางช่วยเหลือบุคคลให้สามารถปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้นทุกด้าน พร้อมทั้งแนวทางในการช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริม ให้บุคคลที่ถูกศึกษานั้น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลหรือศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของหน่วยใดหน่วยหนึ่งในสังคมอย่างลึกซึ้งต่อเนื่องกันไปเป็นระยะเวลาหนึ่งและวิเคราะห์ วินิจฉัยถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาพร้อมทั้งแนวทางการช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริม เพื่อให้บุคคลที่ถูกศึกษานั้น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญหลายประการดังนี้

อารี ตันท์เจริญรัตน์ (2516 : 219) ได้กล่าวไว้ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณีมี 4 ประการ ดังนี้

1. เพื่อการรู้จัก และเข้าใจเด็กได้ดีขึ้น ทั้งพฤติกรรมที่แสดงออก เหตุผลการแสดงพฤติกรรมของเด็กในส่วนที่เด็กรู้จัก สามารถบอกได้และส่วนที่เด็กเองก็ไม่รู้ตัว

2. เพื่อการวินิจฉัยอันจะเป็นประโยชน์ต่อทำให้ความช่วยเหลือเด็ก ทั้งในรูปการส่งเสริมพัฒนา ลักษณะความสามารถต่าง ๆ หรือหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือหาทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่คนอื่น ๆ ด้วย

3. เพื่อการค้นคว้าวิจัย ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ทางจิตวิทยา หรือทางการแนะแนวในรูปของการปรับปรุงเทคนิคหรือเครื่องมือต่าง ๆ

4. เพื่อติดตามผลของการใช้เทคนิคต่าง ๆ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 8 - 9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณีว่ามีจุดมุ่งหมายหลัก 2 ประการ คือ

1. เพื่อใช้ในการแนะแนวและให้คำปรึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็นจุดมุ่งหมายย่อย ๆ ดังนี้

1.1 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวินิจฉัยและการรักษา ในรายที่มีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการปรับตัว ปัญหาการเรียน ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การลักขโมย การพูดประซด โรคจิต โรคประสาท ฯลฯ

1.2 เพื่อทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจบุคคลได้อย่างละเอียด ลึกซึ้งทุกแง่มุม อันเป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษา

1.3 เพื่อให้บุคคลที่รับการศึกษาได้รู้จักวิเคราะห์ตนเอง จนเกิดความเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

1.4 เพื่อใช้อบรมครูประจำการให้เข้าใจวิธีการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณียิ่งขึ้น อันเป็นผลให้งานแนะแนวสามารถให้คำปรึกษา และมีบุคลากรที่จะช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น

2. เพื่อใช้ในกรณีอื่น ๆ ได้แก่

2.1 เพื่อใช้ในการวิจัย โดยศึกษาสาเหตุในอดีตและปัจจุบัน เพื่อทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคตอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้

2.2 เพื่อการติดตามผลของการใช้เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ อันเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

2.3 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้า ๆ ไป ที่ผู้ศึกษาสนใจอาจเป็นความสามารถพิเศษ การมีบุคลิกภาพดีเพื่อไปใช้ในเป็นแบบฉบับที่ดีต่อไป

นอกจากนี้ พนม ลัมอารีย์ (2530 : 18) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการศึกษารายกรณีไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสืบค้นหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมผิดปกติ ซึ่งทางโรงเรียนจะได้ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

2. เพื่อสืบค้นกระบวน (Pattern) ของพัฒนาการของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ซึ่งทางโรงเรียนจะได้ให้การส่งเสริมพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

3. เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง สามารถพัฒนาตนเอง สามารถวางแผนชีวิต สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางศึกษาต่อและเลือกอาชีพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กของตนได้ดีขึ้น และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาของบุตรหลานของตน

5. เพื่อช่วยให้คณะครูได้เข้าใจนักเรียนอย่างละเอียดลึกซึ้งซึ่งถูกต้องและนำผลของการศึกษารายกรณีไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

1.1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ต่องานของบุคคลที่นำมาใช้และบุคคลหลายอาชีพซึ่งมีทั้งประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 97) ได้แบ่งประโยชน์ทางการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณีทำให้เกิดประโยชน์ 2 ทาง คือ

1. ประโยชน์ทางตรง คือ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ศึกษาเองซึ่งแบ่งออกได้หลายประการ คือ ทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้นเข้าใจสาเหตุของปัญหาได้กว้างขวาง ขณะเดียวกันก็ทำให้เป็นบุคคลที่รู้จักใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นระบบระเบียบ

2. ประโยชน์ทางอ้อม คือ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้ได้รับการศึกษา คือ ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจพฤติกรรมของผู้รับการศึกษา ซึ่งสามารถให้การช่วยเหลือได้ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ และในขณะเดียวกันผู้รับการศึกษา ก็จะเข้าใจตนเองมากขึ้นและรู้จักวิธีปฏิบัติตนเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหา หรือส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

อารี ดัฒม์เจริญรัตน์ (2526 : 2 – 3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษารายกรณีว่า มีประโยชน์ 2 ประการ คือ

1. ประโยชน์เบื้องต้น ก็คือ ครู ผู้ปกครอง ครูแนะแนว ได้รู้จักและเข้าใจตัวนักเรียนและในขณะเดียวกันตัวของนักเรียนเองก็มีโอกาสได้สำรวจตนเองและเข้าใจตนเองมากขึ้น
2. ประโยชน์ต่อครู หรือครูแนะแนว ในการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำการศึกษาไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดการเรียนการสอน ครูสามารถเลือกวิธีการสอน การสร้างแรงจูงใจให้เหมาะสมกับผู้เรียนมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น หรือในกรณีที่มีการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ผู้เรียนสามารถจัดกลุ่มได้เหมาะสมกับสภาพของงานครูสามารถควบคุมบรรยากาศขณะการสอนให้เป็นไปด้วยดี รวมทั้งครูมีโอกาช่วยเหลือให้นักเรียนที่เรียนอ่อน ไม่เข้าใจเนื้อหาโดยจัดซ่อมเสริมพิเศษให้ โรงเรียนยังสามารถจัดการเรียน จัดกิจกรรม เพิ่มหลักสูตรในโรงเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนตามสภาพของโรงเรียน

2.2 การแนะแนว ผู้แนะแนวสามารถจัดกิจกรรมทางการแนะแนวให้สอดคล้องกับปัญหา หรือความต้องการของผู้เรียน โดยผู้เรียนเองมีโอกาที่จะตัดสินใจ หรือเลือกวิชาเรียน เลือกอาชีพ ให้เหมาะสมกับตนเองซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาปรับปรุงตนเองในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้แล้วผู้แนะแนวยังสามารถใช้ข้อมูลในการวินิจฉัยปัญหาของผู้เรียนเพื่อช่วยในการให้คำปรึกษา ครู ผู้ปกครอง สามารถร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ในรูปของการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษารายกรณี ดังนี้

1. ทำให้ผู้ทำการศึกษารายละเอียดของบุคคลหลายด้าน ได้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของบุคคลอย่างแท้จริง
2. ทำให้ผู้ทำการศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจนทำให้ผู้ทำการศึกษามองเห็นแนวทางที่จะช่วยเหลือบุคคลได้
3. ทำให้ผู้ทำการศึกษามีความรู้และเกิดทักษะในแนะแนวเพิ่มขึ้นรู้จักกับปัญหาโดยใช้ข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ
4. ทำให้ผู้ถูกศึกษามีโอกาสได้ปรับปรุงตนเองแก้ไขปัญหาให้มีสภาพที่ดีขึ้น
5. ทำให้ผู้ถูกศึกษาเข้าใจตนเองมากขึ้น
6. ทำให้สถานศึกษาได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของบุคคล และนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
7. ผลของการศึกษารายกรณีสามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างของการเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาวิจัยและการสอนเกี่ยวกับบุคคลที่มีรูปแบบการพัฒนาการพิเศษ

จากแนวคิดข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณีนั้นมีประโยชน์มากไม่ว่าจะเป็นผู้ศึกษา ผู้ถูกศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคคลภายในครอบครัว สถาบันการศึกษารวมไปถึงผู้สนใจ เป็นต้น การศึกษารายกรณีและผลของการศึกษานอกจากจะเป็นแนวทางในการพิจารณาช่วยเหลือผู้ถูกศึกษาแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และช่วยในการคิดหาแนวทางการป้องกันกาเกิดปัญหาต่าง ๆ

ได้ต่อไป

1.1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี เป็นวิธีการศึกษาบุคคลอย่างละเอียดทุกด้านอย่างต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน โดยการใช้เทคนิคและแนวหลาย ๆ อย่างในการรวบรวมข้อมูลทุกด้านของบุคคลโดยมีขั้นตอนในการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อพยายามทำให้เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ควรแก่การเชื่อถือได้ (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2527 : 23)

อนันต์ อนันตรังสี (2517 : 68) ได้กล่าวถึงกระบวนการศึกษารายกรณีว่า มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 สมมติฐานของปัญหา
- 1.2 การตรวจสอบ
- 1.3 ประวัติสุขภาพร่างกาย
- 1.4 ประวัติเกี่ยวกับทางโรงเรียน
- 1.5 ประวัติเกี่ยวกับทางบ้าน
- 1.6 ประวัติทางสังคม

2. ขั้นวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis)

3. ขั้นแก้ปัญหา (Treatment)

4. ขั้นติดตามผล (Follow-up)

ส่วน วีรฤต ประทุมพรรัตน์ (2530 : 16 – 17) ได้กล่าวว่า ในการศึกษารายกรณีจะต้องมีการชี้แจงให้ทราบเพราะเหตุใดจึงเลือกศึกษาเด็กคนใดคนหนึ่งแล้วจึงเริ่มทำการศึกษารายกรณี ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับตัวเด็กในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน
2. นำข้อมูลที่รวบรวมมาได้มาวิเคราะห์ โดยการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กมาประชุมปรึกษาหารือกัน
3. วินิจฉัยปัญหาโดยนำผลการวิเคราะห์มาทำการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่า น่าจะมีอะไรเป็นเหตุของปัญหา
4. สังเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม แล้วนำมาประกอบกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสาเหตุได้ดียิ่งขึ้น
5. แก้ไขปัญหา โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไป
6. ติดตามผล เพื่อที่จะทราบผลของการศึกษารายกรณีว่ามีผลดี หรือมีข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

จำเนียร ชวงโชติ (2518 : 12 – 13) อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการของการศึกษารายกรณีว่า ประกอบด้วยการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับบุคคลซึ่งจะทำให้สภาวะความเป็นปัจจุบันของผู้ถูกศึกษามากขึ้น
2. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล อาจทำโดยการประชุมปรึกษาระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ศึกษาโดยพัฒนาข้อเท็จจริงจากขั้นที่ 1
3. ขั้นการตรวจวินิจฉัยปัญหา เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาหาสาเหตุของปัญหา

4. ชั้นสังเคราะห์ข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมมาสังเคราะห์กับข้อมูลเดิม เพื่อช่วยให้วินิจฉัยปัญหาได้ถูกต้อง

5. ชั้นการแก้ไขปัญหา เป็นการคิดหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยเหลือผู้ถูกศึกษา

6. ชั้นการติดตามผล ชั้นนี้จะช่วยให้ทราบว่ากระบวนการศึกษารายกรณีมีประสิทธิภาพเพียงใด มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 22 – 23) กล่าวว่า “กระบวนการในการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณีไม่มีกฎตายตัวแน่นอนลงไป” แต่จากความรู้และประสบการณ์จริงที่เคยได้ฝึกทำการศึกษาคณะบุคคลเป็นรายกรณี จึงสามารถแบ่งกระบวนการในการศึกษาเป็นรายกรณี ออกเป็น 7 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา และการตั้งสมมติฐาน
2. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การวินิจฉัย
4. การช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริม
5. การทำนายผล
6. การติดตามผล
7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ากระบวนการศึกษารายกรณีของแต่ละท่านที่ได้เสนอแนวคิดนั้น มีความคิดที่ใกล้เคียงกันมาก แต่ก็มีส่วนบางอย่างที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าการทำการศึกษารายกรณีนั้น จะต้องทราบว่าเพราะเหตุใด จึงเลือกศึกษาผู้ถูกศึกษารายกรณีนั้น ๆ ฉะนั้นจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้ชัดเจน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้รูปแบบกระบวนการศึกษารายกรณีของ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 22 -- 23) ซึ่งแบ่งกระบวนการในการศึกษารายกรณีออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน
- ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 3 การวินิจฉัย
- ขั้นที่ 4 การช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริม
- ขั้นที่ 5 การทำนายผล
- ขั้นที่ 6 การติดตามผล
- ขั้นที่ 7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

กระบวนการศึกษารายกรณีทั้ง 7 ขั้นตอนดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

การกำหนดปัญหา หมายถึง การที่ผู้ศึกษารายกรณีตั้งจุดมุ่งหมายหรือกำหนดว่าจะศึกษาสิ่งใดในบุคคลคนหนึ่งซึ่งอาจเป็นปัญหาหรือมีใช้ปัญหาก็ได้แต่เป็นความสนใจ ความสามารถพิเศษ หรือ อื่น ๆ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2527 : 23)

การตั้งสมมติฐาน หมายถึงการที่บุคคลที่ทำการศึกษาคณะบุคคลเป็นรายกรณีได้คาดคะเนว่าพฤติกรรมของผู้รับการศึกษาซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นแล้วนั้นมีสาเหตุมาจากสิ่งใดบ้าง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาในการคาดคะเนเพื่อจะพิสูจน์ต่อไปโดยการทดสอบ หรือค้นหาข้อเท็จจริงด้วยวิธีการต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2527 : 24)

ในการตั้งสมมติฐานนั้นควรตั้งไว้หลาย ๆ สมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ในกรณีที่พบว่าข้อเท็จจริงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนั้นการที่คนเราแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งออกมา นั้นอาจไม่ได้เกิดจากสาเหตุเดียว และในทำนองเดียวกันพฤติกรรมที่แตกต่างกันก็อาจเกิดจากสาเหตุเดียวกันก็ได้ ฉะนั้น จึงควรตั้งสมมติฐานไว้หลาย ๆ สมมติฐาน

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล คือ การหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐานแล้ว โดยใช้เครื่องมือการแนะแนวเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เรากำลังศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ระเบียบสะสม การทดสอบ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การตีความหรือแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในแต่ละวิธีหรือเทคนิคเพื่ออธิบายเหตุและผลของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลนี้อาจจะทำโดยวิธีประชุมปรึกษา ด้วยการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เราศึกษาร่วมกันพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่ดีนั้นควรจะต้องใช้หลาย ๆ เทคนิค และแต่ละเทคนิคควรจะใช้หลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับการศึกษาอย่างละเอียดและตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด เทคนิคต่าง ๆ ที่นิยมใช้มี 9 เทคนิค ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2527 : 29 – 30)

1. การสังเกต (Observation)
2. การบันทึกการสังเกต (Observational Record)
3. การสัมภาษณ์ (Interview)
4. การเยี่ยมบ้าน (Home-Visit)
5. อัตตชีวประวัติ และบันทึกประจำวัน (Autobiography and Diary)
6. สังคมมิติ (Sociometry)
7. แบบสอบถาม (Questionnaire)
8. แบบทดสอบ (Testing)
9. ระเบียบสะสม (Cumulative Record)

เทคนิคต่าง ๆ ทั้ง 9 เทคนิคดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation)

การสังเกตเป็นวิธีการหรือเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกสังเกต ในการศึกษารายกรณีเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้มาบางครั้งอาจใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์ วิธีการนี้ไม่ต้องลงทุนมากด้วยเงินก็สามารถปฏิบัติได้ทุกวัน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะช่วยให้ผู้สังเกต สามารถเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์ได้ดีขึ้น

1.1 ความหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 30) กล่าวว่า การสังเกต คือ การพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งอย่างมี "จุดมุ่งหมาย" โดยการใช้อวัยวะรับสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือทั้งห้าส่วน (หู, ตา จมูก, ลิ้น, ผิวหนัง) โดยเฉพาะตาและหู ในการพิจารณาสิ่งนั้น ๆ

ธีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ (2520 : 32) กล่าวว่า การสังเกต หมายถึง วิธีการหรือเทคนิคอย่างหนึ่งที่บุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้สังเกต ทำการดูหรือสังเกตโดยตั้งใจล่วงหน้า บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ถูก

สังเกต

ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2532 : 2) ได้ให้ความหมายของการสังเกตไว้ว่า เป็นวิธีรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กอีกวิธีหนึ่ง เพื่อนำมาศึกษาพิจารณาพฤติกรรมของเด็ก ทำให้รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนดีขึ้น การสังเกตนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยาก แต่สำคัญที่ผู้สังเกตจะต้องเข้าใจวิธีการสังเกตที่แน่นอน จึงจะได้ผลตรงตามจุดมุ่งหมาย

วัชรภากรณ์ อภิวัชรางกูร (2535 : 20) กล่าวว่า การสังเกต หมายถึง การพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทั้งในลักษณะการเผชิญหน้าซึ่งกันและกัน หรือพิจารณาตามลำพัง โดยการใช้อวัยวะรับสัมผัสที่สำคัญ คือ ตา และ หู

จากเอกสารดังกล่าว ความหมายของการสังเกต พอจะสรุปได้ว่า การสังเกต หมายถึง การพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลาย ๆ สิ่งของบุคคล ที่แสดงออกมาในลักษณะที่เป็นจริงตามธรรมชาติ โดยการใช้อวัยวะรับสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งห้าส่วน (หู, ตา, จมูก, ลิ้น, ผิวหนัง) โดยที่บุคคลหนึ่ง เรียกว่า ผู้สังเกต ทำการดูหรือสังเกต อีกบุคคลหนึ่งที่เรียกว่า ผู้ถูกสังเกต

1.2 จุดมุ่งหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527 : 23) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสังเกตที่ใช้ในการแนะแนว ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงด้วยตนเอง
2. เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ถูกสังเกต
3. เพื่อค้นหาสาเหตุบางประการของปัญหา
4. เพื่อให้ผู้สังเกตเป็นผู้มีความรอบคอบ และไวต่อการมีปฏิริยาโต้ตอบจากสิ่งแวดล้อมจนเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดี และรวดเร็วในแต่ละสถานการณ์

ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2522 : 21) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการสังเกตมีดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเด็กแล้วจัดบันทึกไว้ในระเบียบเหมาะสม
2. เพื่อหาสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก เช่น ปัญหาการเรียนและการปรับตัวของเด็ก
3. เพื่อให้ผู้ถูกสังเกตได้รู้จักและเข้าใจเด็กอย่างถูกต้องทุกด้าน
4. เพื่อทราบความสามารถพิเศษ และความถนัดตามธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมเด็กแต่ละคนอย่างถูกต้อง
5. ใช้ในการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือจากบริการแนะแนวไปแล้วว่า มีพฤติกรรมเป็นอย่างไรดีขึ้นหรือไม่ เพียงใด เพื่อนำไปพิจารณาว่าควรจะทำอย่างไรต่อไป

1.3 ชนิดของการสังเกต

การแบ่งชนิดของการสังเกต อาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ 4 เกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. ใช้วิธีการในการสังเกตเป็นเกณฑ์
  2. ใช้ผู้สังเกตเป็นเกณฑ์
  3. ใช้ผู้ถูกสังเกตเป็นเกณฑ์
  4. ใช้ลักษณะการบันทึกการสังเกตเป็นเกณฑ์
1. ใช้วิธีการในการสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตเป็น 2 ชนิด ดังต่อไปนี้

1.1 การสังเกตทางตรง (Direct Observation) เป็นวิธีการสังเกตพฤติกรรมผู้ถูกสังเกตด้วยตนเอง

1.2 การสังเกตทางอ้อม (Indirect Observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตให้บุคคลอื่นไปสังเกตพฤติกรรมผู้ถูกสังเกต ผู้สังเกตจะทราบพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตได้จากคำบอกเล่าของบุคคลที่ไปสังเกตแทน

2. ใช้ผู้สังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตออกเป็น 2 ชนิด ดังต่อไปนี้

2.1 การสังเกตโดยการเข้าร่วม (Participant Observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตจะต้องเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม

2.2 การสังเกตโดยการไม่เข้าร่วม (Non-participant Observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ แต่อยู่ภายนอกเพื่อคอยสังเกตอย่างเดียว ไม่มีบทบาทในกลุ่มนั้น

3. ใช้ผู้ถูกสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตออกเป็น 2 ชนิด ดังต่อไปนี้

3.1 การสังเกตแบบเป็นพิธีการ (Formal Observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวว่าถูกสังเกต เนื่องจากมีการนัดหมายกันล่วงหน้าก่อนการสังเกต

3.2 การสังเกตแบบไม่เป็นพิธีการ (Informal Observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่าถูกสังเกต เนื่องจากไม่ได้มีการนัดหมายกันล่วงหน้า

4. ใช้ลักษณะการบันทึกการสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตออกเป็น 2 ชนิด คือ

4.1 การสังเกตในระดับที่เห็นโดยตรง (Manifest Level Observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตเข้าไปอยู่ในสถานการณ์แล้วบันทึกเหตุการณ์ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เช่น มีผู้เข้าประชุม 10 คน มีคนตัดค่าน 7 คน เห็นด้วย 3 คน เป็นต้น

4.2 การสังเกตในระดับที่เป็นพฤติกรรมแฝง (Laten Level Observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตต้องลงความเห็น หรือตีความจากสิ่งที่สังเกตเห็นออกมาด้วย เช่น บรรยากาศในที่ประชุมตึงเครียดมาก เป็นต้น

1.4 หลักการสังเกต

การสังเกตที่ดี ควรมีหลักในการสังเกต ดังนี้

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการสังเกตแต่ละครั้ง
2. ควรมีการวางแผนในการดำเนินการสังเกตให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
3. ในการสังเกตครั้งหนึ่ง ๆ ควรสังเกตบุคคลเพียงคนเดียวในแต่ละสถานการณ์
4. เลือกสังเกตพฤติกรรมที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถให้ภาพรวมของผู้ถูกสังเกตได้ชัดเจน

5. ใช้การสังเกตพฤติกรรมนั้นอย่างต่อเนื่องจนได้ข้อมูลที่แท้จริง ดังนั้นการสังเกตบุคคลคนหนึ่งควรสังเกตหลาย ๆ ครั้ง และหลาย ๆ สถานการณ์

6. ต้องมีการจดบันทึกการสังเกตทุกครั้งทันทีที่สังเกตเสร็จหรือโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

7. ควรมีผู้สังเกตหลาย ๆ คน เพื่อป้องกันข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่เที่ยงธรรมของผู้สังเกต หรือมิฉะนั้นผู้สังเกตต้องเป็นผู้ชำนาญและได้รับการฝึกฝนในการสังเกตเป็นอย่างดี

8. การสังเกตควรกระทำทั้งแบบเป็นพิธีการและไม่มีพิธีการควบคู่กัน

9. การสังเกตแต่ละครั้งควรใช้เวลาานพอที่จะเห็นภาพของพฤติกรรมที่แสดงในสถานการณ์นั้น ๆ โดยทั่วไปควรใช้เวลาในการสังเกตแต่ละครั้งอย่างน้อย 15 นาทีขึ้นไป

10. การสังเกตในแต่ละครั้งจะต้องขึ้นกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความตั้งใจ (Attention) การรับรู้ (Perception) และความไวของการรับรู้ (Sensation) ทั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2534 : 41)

1.5 ลักษณะของพฤติกรรมที่ควรสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ 2527 : 41 – 42) ได้เสนอแนะ ลักษณะของพฤติกรรมที่ควรสังเกตไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่สนใจ หรือดึงดูดความสนใจ ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางบวกและทางลบ เช่น เรียนเก่ง มีพฤติกรรมก้าวร้าว
2. พฤติกรรมที่แสดงถึงความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือจิตใจ เช่น ชอบแยกตัวอยู่คนเดียว เดินเขยงเท้า เป็นต้น
3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำซากหรือบ่อยครั้ง เกินความจำเป็นซึ่งอาจจะเกิดจากปัญหาทางจิตใจ เช่น กะพริบตาบ่อยครั้ง การล้างมือบ่อยครั้งจนเกินปกติ เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ในการสังเกต

การสังเกตมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้รับจากวิธีการอื่น ๆ
2. ให้ข้อเท็จจริงบางประการซึ่งไม่สามารถได้มาด้วยวิธีอื่น ๆ
3. ช่วยให้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริงของบุคคล โดยเฉพาะการสังเกตในขณะที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัว
4. ช่วยให้เข้าใจบุคคลได้ดีขึ้นและช่วยเหลือได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาและงบประมาณมาก

1.7 ปัญหาในการสังเกต

การสังเกตสำหรับการวิจัยส่วนใหญ่กระทำกับมนุษย์ ฉะนั้น จึงมักจะมีปัญหาในการสังเกตดังนี้

1. การเข้าถึงผู้ที่จะถูกสังเกต จะต้องได้รับการยอมรับจากผู้ถูกสังเกต จึงสามารถสังเกตได้ โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นการสังเกตแบบพินิจการ
2. โอกาสที่จะสังเกตบางครั้งมีโอกาสนในการสังเกตน้อย
3. ลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ บางครั้งมีเหตุการณ์เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันหลายเหตุการณ์ ผู้สังเกตต้องวางเหตุการณ์สังเกตให้ดี

4. การจดบันทึกข้อมูล อาจไม่ได้บันทึกทันที อาจทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนไปได้

การบันทึกการสังเกต (Observation Record)

การบันทึกการสังเกตเป็นการกระทำเมื่อมีการสังเกตแล้ว โดยใช้หลักในการบันทึกดังนี้

1. บันทึกพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน โดยเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง
2. ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจและสื่อความหมาย เพื่อผู้อื่นจะได้อ่านเข้าใจง่าย และเข้าใจตรงกับ

ผู้บันทึก

3. ควรบันทึกพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกต แยกไปจากการแสดงความคิดเห็นของผู้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตในแต่ละครั้ง ไม่ควรใช้วิธีการสรุปรวมพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตหลาย ๆ ครั้งเข้าด้วยกัน

4. ควรบันทึกทันทีหลังการสังเกตเสร็จสิ้นลง หรืออาจบันทึกในขณะที่สังเกต หากมีการสังเกตในระยะเวลาสั้น และมีผู้สังเกตหลายคน โดยแบ่งเวลาในการสังเกตและบันทึก

วิธีการบันทึกการสังเกต

การบันทึกการสังเกตโดยทั่วไปมี 2 วิธี ดังนี้

1. การบันทึกแบบอัตนัย (Subjective Record) เป็นวิธีการบันทึกที่ใส่ความคิดเห็นของผู้สังเกตไปพร้อม ๆ กับพฤติกรรมที่สังเกตได้ วิธีการบันทึกแบบนี้ที่นิยมกันมาก คือ การบันทึกพฤติกรรมแบบพรรณนา (Descriptive Record) ซึ่งสามารถทำได้ง่ายโดยเขียนเป็นความเรียงไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าผู้สังเกตมีอคติต่อผู้ถูกสังเกต ข้อมูลที่บันทึกอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงก็ได้

2. การบันทึกแบบปรนัย (Objective Record) เป็นการบันทึกเฉพาะพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และแยกความคิดเห็นของผู้สังเกตออกต่างหาก ซึ่งการบันทึกแบบนี้อาจจะกระทำได้ 2 วิธี ดังนี้

3. การบันทึกแบบไม่เป็นระบบ คือ บันทึกพฤติกรรมที่สังเกตตามจุดมุ่งหมายและตามลำดับเหตุการณ์ บันทึกแบบนี้ที่นิยมใช้เรียกว่า ระเบียบเหตุการณ์ (Anecdotal Record) เป็นวิธีที่นิยมมากกว่าการบันทึกพฤติกรรมแบบพรรณนา เนื่องจากผู้อ่านสามารถเข้าใจพฤติกรรมที่แท้จริงของผู้ถูกสังเกตได้มากกว่า

2.2.1 การบันทึกพฤติกรรมโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Graphic Rating Scale) คือ การบันทึกการสังเกตโดยทำเป็นมาตราส่วนประเมินลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการสังเกต

2.2.2 การบันทึกพฤติกรรมแบบกำหนดลักษณะพฤติกรรม (Behavioral Descriptive Scale) คือ การบันทึกการสังเกตโดยกำหนดลักษณะพฤติกรรมแล้วบรรยายลักษณะพฤติกรรมนั้น ๆ ไว้หลาย ๆ ข้อความให้ผู้บันทึกทำเครื่องหมายหน้าข้อความที่คิดว่าตรงกับลักษณะพฤติกรรมที่สังเกตได้

2.2.3 การบันทึกพฤติกรรมแบบให้คะแนน (Scoring Scale) คือ การบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกต โดยการที่ผู้บันทึกประเมินลักษณะของพฤติกรรมที่สังเกตได้เป็นตัวเลขและตัวเลขนี้จะเป็นรหัสที่แปลความหมายออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ

ตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึกการสังเกต
การบันทึกการสังเกตครั้งที่ .....

ชื่อผู้ถูกสังเกต.....อายุ.....ปี เพศ.....
วัน, เวลาที่สังเกต.....
สถานที่.....

พฤติกรรม.....
.....
.....

ความคิดเห็น.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
ตำแหน่ง.....

2. การสัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์เป็นการสนทนาหรือพูดคุยกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ์. 2527 : 93) รายละเอียดในการสนทนามักจะเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งควรต้องเก็บไว้เป็นความลับ ดังนั้น การสนทนานี้จึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะและสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นอย่างมาก (อารี ตัณฑ์เจริญรัตน์. 2526 : 96)

2.1 ความหมายของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาหรือการพูดคุยกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีจุดประสงค์ในการสนทนา ซึ่งอาศัยสัมพันธภาพและมนุษยสัมพันธ์เป็นกุญแจสำคัญของวิธีการสัมภาษณ์

2.2 ชนิดของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ที่นิยมใช้ในวงการแนะแนวและจิตวิทยา มี 2 ชนิด (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ์. 2527 : 94 – 96) ดังนี้

2.2.1 การสัมภาษณ์เพื่อค้นหา หรือทราบข้อเท็จจริง (Fact Finding Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์สนทนาหรือซักถามข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์ในด้านความคิดเห็น ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติและค่านิยมของผู้ถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการหาข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีอยู่รวมทั้งยังเป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลที่มีอยู่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือไม่

2.2.2 การสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา (Counseling Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้รับสัมภาษณ์สนทนา หรือซักถามผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจและมองเห็นสภาพปัญหาของตนเองได้ชัดขึ้น จนสามารถพิจารณาแก้ไขหรือตัดสินใจปัญหาของเขาได้หลังจากการให้การสัมภาษณ์ นอกจากนี้ การสัมภาษณ์ชนิดนี้จะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย

2.3 กระบวนการสัมภาษณ์

กระบวนการสัมภาษณ์ มี 3 กระบวนการ ดังนี้

1. ก่อนการสัมภาษณ์
2. ขณะสัมภาษณ์
3. การยุติการสัมภาษณ์

1. ก่อนการสัมภาษณ์

กระบวนการขั้นนี้ มีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้คือ

1.1 การเตรียมบุคคล เป็นการเตรียมทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ในเรื่องของความพร้อมของทั้งสองฝ่าย คือ มีการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ บอกจุดมุ่งหมายให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบ

1.2 การเตรียมจุดมุ่งหมาย และหัวข้อในการสัมภาษณ์ อาจมีการบันทึกหัวข้อก่อนการสัมภาษณ์ และมีการจดบันทึกในขณะที่สัมภาษณ์ด้วย แต่ถ้าหากเป็นการสัมภาษณ์ในลักษณะที่ไม่บอกจุดมุ่งหมายที่แท้จริง ก็ไม่ควรบันทึกหัวข้อที่จะสัมภาษณ์

1.3 การเตรียมสถานที่ ซึ่งจะต้องมีลักษณะสะดวกสบาย ควรเป็นที่มืดซิดหรือมีความเป็นส่วนตัว ปราศจากสิ่งรบกวน เพื่อผลของการสัมภาษณ์

1.4 การเตรียมวัน เวลา ในการสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มักให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นผู้เลือกวัน เวลาที่เขาสะดวก พร้อมทั้งจะให้สัมภาษณ์ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงมากขึ้น

2. ขณะสัมภาษณ์

ในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย เทคนิคทั่วไปและเทคนิคเฉพาะ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 99 – 108) กล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ชนิดใด จะต้องใช้เทคนิคทั่วไป 4 ประการดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยใช้วิธีวาระรับสัมผัสทั้ง 5
2. การฟัง (Listening) เป็นเทคนิคที่ดีที่สุดในการแนะแนวและให้คำปรึกษา
3. การใช้คำถาม (Questioning) ผู้สัมภาษณ์อาจจะต้องถามผู้ถูกสัมภาษณ์ในสิ่งที่ยังไม่กระจ่าง โดยการใช้คำถามที่มีลักษณะเป็นมิตร ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟังแล้วเข้าใจว่า ผู้สัมภาษณ์มีความตั้งใจที่จะช่วยเหลืออย่างแท้จริง

4. การพูด (Talking) การพูดที่ดีนั้นจะต้องแสดงการยอมรับเจตคติและความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ ใช้ภาษาและถ้อยคำที่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องพยายามพูดเพื่อควบคุมให้การสัมภาษณ์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

1. การสร้างสายสัมพันธ์ (Rapport)
2. การแสดงความเห็นใจ (Sympathy)
3. การแสดงอารมณ์ร่วม (Empathy)
4. การทำให้เกิดความมั่นใจ (Assurance)
5. การแสดงความเห็นด้วย (Approval)
6. การทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarification)
7. การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling)
8. การใช้ความเงียบ (Using Silence)
9. การสร้างอารมณ์ขัน (Sense of Humor)

3. การยุติการสัมภาษณ์

การยุติการสัมภาษณ์เป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น จึงต้องพยายามให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด เพื่อที่จะเป็นผลดีต่อการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป จึงควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความมั่นใจว่า สิ่งที่เขาพูดไปนั้น จะเป็นความลับและเป็นผลดีแก่เขา
2. ผู้สัมภาษณ์อาจตั้งคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์นำไปคิดก่อนยุติการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้มีเรื่องราวต่อเนื่องในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป
3. ผู้สัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สรุปสิ่งที่เขาคิดหรือรู้สึกในขณะที่สัมภาษณ์ เพื่อจะช่วยให้เขาเข้าใจสภาพปัญหายิ่งขึ้น และอาจจะต้องมีการเพิ่มเติมหรือแก้ไขในบางตอน โดยผู้สัมภาษณ์
4. ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้คำพูดและท่าทีที่นุ่มนวล มีความจริงใจต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า ต้องการสัมภาษณ์ในคราวต่อไปอีก

5. มีการนัด วัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

เมื่อยุติการสัมภาษณ์แล้ว ผู้สัมภาษณ์จะต้องรีบบันทึกผลการสัมภาษณ์ลงในแบบฟอร์มบันทึกการสัมภาษณ์ทันที ทั้งนี้ เพื่อป้องกันข้อมูลผิดพลาด

ตัวอย่างแบบฟอร์มสำหรับบันทึกการสัมภาษณ์
การสัมภาษณ์ครั้งที่ .....

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี เพศ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....น. สถานที่.....

จุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์.....

.....

.....

สรุปผลจากการสัมภาษณ์.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็น.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

นัดสัมภาษณ์ครั้งต่อไป วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....สถานที่.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

3. การเยี่ยมบ้าน (Home Visit)

การเยี่ยมบ้านเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและร่วมมือกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา ข้อมูลที่ควรได้จากการไปเยี่ยมบ้าน เช่น สภาพทั่วไปของบ้าน สภาพแวดล้อมของบ้าน ลักษณะท่าทีของผู้ปกครอง ลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว เป็นต้น โดยทั่วไปผู้ไปเยี่ยมบ้าน คือ ครูแนะแนว หรือครูประจำชั้น ซึ่งเป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษา ส่วนในสถาบันทางการแพทย์ ผู้มีหน้าที่เยี่ยมบ้าน คือ นักสังคมสงเคราะห์

3.1 วัตถุประสงค์ของการเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้านมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางบ้าน
2. เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันกับบ้าน
3. เพื่อหาข้อมูลบางประการที่ไม่สามารถได้มาด้วยวิธีการอื่น ๆ

3.2 ข้อปฏิบัติในการเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้านมีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ. 2527 : 122 – 124)

1. ขั้นเตรียมก่อนการเยี่ยมบ้าน
  2. ขณะเยี่ยมบ้าน
  3. หลังการเยี่ยมบ้าน
1. ขั้นเตรียมก่อนการเยี่ยมบ้าน จะต้องปฏิบัติดังนี้
  - 1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการเยี่ยมบ้าน
  - 1.2 นัดหมายวัน เวลา ที่จะไปเยี่ยมบ้านกับผู้ปกครอง
2. ขณะเยี่ยมบ้าน จะต้องปฏิบัติ ดังนี้
  - 2.1 แสดงสัมมาคารวะต่อเจ้าของบ้านและแสดงความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
  - 2.2 ใช้ความสังเกตและจดจำสิ่งที่ได้พบเห็น
  - 2.3 ระยะเวลาของการสนทนา ควรหาทางสนับสนุนให้ผู้รับการศึกษาได้ร่วมสนทนาด้วย เพื่อสังเกตสัมพันธภาพระหว่างผู้รับการศึกษากับผู้ปกครอง
  - 2.4 พยายามกระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้รับการศึกษาและสถาบันให้มากที่สุด
  - 2.5 กล่าวถึงผู้รับการศึกษาในด้านดีที่เป็นจริง
  - 2.6 ไม่ควรทำตัวเป็นพิธีรีตอง
  - 2.7 ใช้เวลาในการเยี่ยมบ้านประมาณ 30 – 60 นาที หรือสังเกตจากกิริยาอาการของเจ้าบ้านที่แสดงว่าอึดอัดหรือมีธุรกิจที่ต้องทำ
3. หลังการเยี่ยมบ้าน ควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ทันที เมื่อกลับจากเยี่ยมบ้าน โดยใช้แบบฟอร์มในการบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ชื่อครูที่ไปเยี่ยม.....
 ชื่อนักศึกษา.....อายุ.....ปี ชั้น.....
 ชื่อครูประจำชั้น.....
 ชื่อบิดา.....ชื่อมารดา.....ผู้ปกครอง.....
 ที่อยู่.....
 .....
 วัน时间去เยี่ยม.....เวลา.....ถึงเวลา.....

1. บรรยายรูปร่างลักษณะภายนอกตัวบ้านและบริเวณสนามหญ้า.....

.....

.....

2. บรรยายลักษณะภายในบ้าน.....

.....

.....

3. บรรยายลักษณะของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง.....

.....

.....

4. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษา.....

.....

.....

5. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อสถาบันการศึกษา.....

.....

.....

6. บรรยายสถานการณ์การทำงานและโอกาสที่นักศึกษาได้ทำการบ้านที่บ้าน.....

.....

.....

7. บันทึกถ้อยคำของผู้ปกครองที่ท่านคิดว่าสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจนักศึกษาได้ดีขึ้น.....

.....

.....

8. บันทึกข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือนักศึกษาและปรับปรุงสถาบันการศึกษาให้ดีขึ้น.....

.....

.....

4. อัตชีวประวัติ (Autobiography)

อัตชีวประวัติ คือ การที่บุคคลได้เขียนบรรยายประวัติความเป็นมาของตนเอง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนความคาดหวังในอนาคต (กมลรัตน์ หล้าสูงรัง 2527 : 138) นอกจากนี้ พนม ลิ้มอารีย์ (2530 : 111) ยังกล่าวว่าอัตชีวประวัติเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล วิธีการจัดทำ ก็คือ การทำให้บุคคลเขียนประวัติความเป็นมา และเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ซึ่ง สุภาพรณ โคตรจรัส (2528 : 128) ยังได้กล่าวว่า อัตชีวประวัติ เป็นเทคนิคการรวบรวมข้อมูลโดยให้บุคคลเขียนเรื่องราว ประวัติของตนเอง นอกจากจะให้ภาพประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลแล้ว ยังทราบถึงทัศนคติและความรู้สึกของบุคคลต่อประสบการณ์นั้น ๆ จากข้อความดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าอัตชีวประวัติเป็นเสมือนเครื่องมือชนิดหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เขียนได้ บรรยายเรื่องราวของเขาอย่างเสรี ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน ไปจนถึงความหวังในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงลักษณะของบุคคลนั้นได้

4.1 วัตถุประสงค์ในการเขียนอัตชีวประวัติ

การเขียนอัตชีวประวัติ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้บุคคลได้ระบายความรู้สึกที่มีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจบุคคลที่เขียนอัตชีวประวัติได้ดีขึ้น
3. เพื่อทราบข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีอื่น ๆ

4.2 รูปแบบของอัตชีวประวัติ

การเขียนอัตชีวประวัติโดยทั่วไป มี 2 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบไม่กำหนดโครงสร้างหรือหัวข้อ (Unstructured Autobiography)
2. แบบกำหนดโครงสร้างหรือหัวข้อ (Structured Autobiography)

1. แบบไม่กำหนดโครงสร้างหรือหัวข้อ

การเขียนแบบนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เขียนบรรยายเรื่องราวของตนเอง เป็นความเรียงอิสระ การเขียนแบบนี้จะให้ประโยชน์และคุณค่ามากในการให้คำปรึกษาแต่ยากต่อการตีความหมาย เพราะไม่ได้เขียนตามรูปแบบใด ๆ

2. แบบกำหนดโครงสร้างหรือหัวข้อ

การเขียนแบบนี้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้ให้เขียนว่าต้องการทราบเกี่ยวกับเรื่องใด

5. บันทึกประจำวัน (Diary Report)

การเขียนบันทึกประจำวันหรืออนุทินส่วนตัว เป็นส่วนหนึ่งของอัตชีวประวัติโดยการเขียนถึงประสบการณ์ในด้านกิจกรรมและความรู้สึกในแต่ละวันซึ่งเป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน การวิเคราะห์ ก็คือ การสรุปเรื่องราวที่เขียนเล่ามาในแต่ละวันนั่นเอง โดยก่อนให้เขียนบันทึกประจำวัน ผู้ให้เขียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความคุ้นเคยกันพอสมควรกับผู้เขียน นอกจากนั้นผู้ให้เขียนจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการให้เขียน และให้เขียนต่อเนื่องกันอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ในการบันทึกอาจมีแบบฟอร์มหรือไม่ก็ได้แต่ต้องมีหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ อายุ เพศ ของผู้บันทึก
2. วัน เดือน ปี ที่บันทึก
3. กิจกรรมที่ทำในวันนั้น โดยต้องทำต่อเนื่องอย่างน้อย 1 สัปดาห์ จะทำให้ทราบนิสัยของผู้เขียนบันทึกได้

6. สังคมมิติ (Sociometry)

สังคมมิติ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม หรือในกลุ่มว่ามีปฏิกริยาโต้ตอบกันในลักษณะใด เช่น สามัคคีกลมเกลียวเป็นกลุ่มใหญ่ หรือแตกแยกเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกแต่ละคนได้รับการยอมรับในกลุ่มมากน้อยเพียงใด ฯลฯ (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ. 2527 : 184)

6.1 หลักการทำสังคมมิติ

การทำสังคมมิติ มีหลักในการทำ ดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มควรจะรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี
2. ก่อนทำสังคมมิติ ผู้ทำควรมีความสัมพันธ์อันดี และคุ้นเคยกับสมาชิกในกลุ่มพอสมควร
3. แจงจำนวน และรายชื่อสมาชิกให้ทุกคนในกลุ่มทราบ
4. การทำสังคมมิติแต่ละครั้ง ควรสมมติสถานการณ์เพียงสถานการณ์เดียว
5. ไม่ควรบอกล่วงหน้า เพราะจะทำให้ข้อมูลไม่เป็นธรรมชาติ
6. การทำสังคมมิติในแต่ละสถานการณ์ ควรให้สมาชิกเลือกมากกว่า 1 อันดับ แต่ไม่ควรเกิน 3 อันดับ เพราะจะยุ่งยากในการเขียนแผนผัง
7. การแปลความหมายของสังคมมิติในแต่ละสถานการณ์ จะแตกต่างกัน
8. ควรใช้วิธีอื่นควบคู่ไปด้วย เช่น กลวิธีไครเอย์ ฯลฯ

6.2 คำศัพท์ที่ใช้ในการทำสังคมมิติ

คำศัพท์ต่าง ๆ ที่นิยมใช้กันมีดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ. 2529 : 188 – 189)

1. คำถามหรือสถานการณ์ที่ผู้ทำสังคมมิติกำหนดขึ้นมาเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเลือกบุคคลบางคนในกลุ่ม เรียกว่า Sociometric หรือ Sociometric Criterion
2. แผนผังสังคมมิติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลในกลุ่ม เรียกว่า Sociogram
3. กลุ่มย่อย ๆ ในกลุ่มใหญ่ซึ่งอาจมีหลายกลุ่ม กลุ่มย่อยที่เล็กที่สุดอาจมีสมาชิกเพียง 2 คน ก็ได้ เรียกว่า Sociometric clique หรือ Subgroup
4. การที่บุคคล 2 คน ต่างเลือกซึ่งกันและกัน อาจจะเป็นอันดับเดียวกันหรือคนละอันกัน ก็ได้ เรียกว่า Mutual Choice
5. บุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด เรียกว่า Star หรือ Leader
6. บุคคลที่ไม่ได้รับเลือกจากกลุ่มเลย เพราะเป็นที่รังเกียจของสมาชิกในกลุ่ม แต่บุคคลนั้นยังเลือกสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม เรียกว่า Rejectee
7. บุคคลที่แยกตัวออกจากกลุ่มอยู่โดดเดี่ยว โดยไม่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มและบุคคลนั้น ก็ไม่เลือกสมาชิกในกลุ่มด้วย เรียกว่า Isolate
8. บุคคลที่ได้รับเลือกจากกลุ่มเพียงเล็กน้อยและบุคคลนั้นมักอยู่ห่างไกลจากสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มเรียกว่า Neglectee
9. การขาดการเลือกซึ่งกันและกัน ระหว่างบุคคล 2 คน หรือมากกว่า 2 คน ขึ้นไปของกลุ่มย่อย เรียกว่า Sociometric Cleavage
10. โครงสร้างทางสังคมมิติ ที่แสดงแบบแผนของการเลือกในระหว่างสมาชิกของกลุ่มโดยเน้นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมมิติที่เกี่ยวข้องกันของแต่ละคน เรียกว่า Sociometric Structure

11. วิธีการทำสอบ เพื่อวัดโครงสร้างทางสังคมมิติ เรียกว่า Sociometric Test

12. จำนวนครั้ง หรือคะแนนที่แต่ละบุคคลได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่ม เรียกว่า Sociometric Score

13. สถานภาพของบุคคลในกลุ่ม เช่น Star, Rejectee, Isolat, Nectectee ฯลฯ เรียกว่า Sociometric Status

6.3 ลำดับขั้นของการทำสังคมมิติ มี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดสถานการณ์

ขั้นที่ 2 การทำตารางแสดงผลการเลือก

ขั้นที่ 3 การสร้างแผนผังสังคมมิติ

ขั้นที่ 4 การตีความหมายจากแผนผังสังคมมิติ

นอกจากนี้ยังมีอีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้กันมากควบคู่กับสังคมมิติในปัจจุบัน คือ กลวิธี "ใครเอ่ย"

(Guess who as who's who technique)

กลวิธี "ใครเอ่ย" (Guess who as who's technique)

เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ครูแนะแนวและผู้ให้คำปรึกษาทราบถึงเจตคติ (Attitude) ส่วนตัวระหว่างสมาชิกในห้องเรียน คือ การใช้กลวิธี "ใครเอ่ย" (Guess who technique) อันเป็นกลวิธีหนึ่งสำหรับการหาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนโดยการถามจากเพื่อนของนักเรียนเอง เป็นวิธีที่ให้ประโยชน์มากวิธีหนึ่ง ในบางครั้งความเห็นของนักเรียนและนักเรียน นักเรียนและครู ที่มีต่อกันอาจจะไม่เหมือนกัน เช่น นักเรียนที่ครูเห็นว่า เป็น "เด็กดี" ในสายตาของครูนั้นอาจเป็นบุคคลที่เพื่อนฝูงไม่ค่อยชอบเท่าใดนัก เป็นต้น

กลวิธี "ใครเอ่ย" ดำเนินการโดยครูเป็นผู้เขียนลำดับของคำถามที่บรรยายเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของเด็กและเด็กแต่ละคนจะได้รับการขอร้องให้เขียนชื่อบุคคลในห้องเรียนที่เขาคิดว่า ลักษณะที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกันกับคำถามเหล่านั้น โดยวิธีการนี้เท่ากับเป็นการเปรียบเทียบในทางที่บุคคลหนึ่งมองเห็นตัวเขาเองและจากการที่บุคคลอื่นได้มองดูและรับรู้เกี่ยวกับตัวเขา

การดำเนินการเกี่ยวกับกลวิธี "ใครเอ่ย" ครูจะต้องแน่ใจเสียก่อนว่า เด็กทุกคนในชั้นเรียนได้รู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีแล้ว เด็กจึงจะสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง นอกจากนี้ครูต้องทำให้เด็กไว้วางใจได้ว่า การตอบคำถามของเขาจะได้รับการปกปิดไว้เป็นความลับอย่างดียิ่ง

การวิเคราะห์ผลดีของกลวิธีนี้ จะควบคู่ขนานไปกับการทดสอบของสังคมมิติ แหล่งต่าง ๆ ของการเลือกควรได้รับการพิจารณาพิเคราะห์ และความพยายามควรถูกกระทำขึ้น เพื่อค้นคว้าหาความหมายที่อยู่เบื้องหลังของการเลือกเหล่านั้น

7. แบบสอบถาม (Questionnaires)

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยการทำเป็นชุดคำถาม ข้อความที่เป็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง เช่น ความรู้สึก ความต้องการ สภาพครอบครัว ความสนใจ ข้อมูลส่วนตัว สุขภาพ เป็นต้น

7.1 ชนิดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามหากแบ่งตามเกณฑ์ สามารถแบ่งโดยใช้เกณฑ์ 2 เกณฑ์ ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2527 : 217 – 270)

เกณฑ์ที่ 1 ในเกณฑ์ของวัตถุประสงค์ซึ่งใช้มากในการแนะแนว จะแบ่งแบบสอบถาม เป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล หรือการรวบรวมข้อมูล (Collecting or Data)
2. แบบสอบถามการประเมินผล (Evaluation Form)
3. แบบสอบถามแบบการติดตามผล (Follow-up Form)

เกณฑ์ที่ 2 ใช้เกณฑ์ของลักษณะแบบสอบถาม จะแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1. แบบสอบถามแบบปลายเปิด หรือไม่มีโครงสร้าง (Opened Form)
2. แบบสอบถามแบบปลายปิด หรือมีโครงสร้าง (Closed Form)
3. แบบสอบถามชนิดรูปภาพ (Pictorial Form)
4. แบบสอบถามแบบผสม (Mixed Form)

ซึ่งชนิดของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบเกณฑ์ที่ 2 คือ ใช้เกณฑ์ของลักษณะแบบสอบถาม ยกเว้นแบบสอบถามชนิดรูปภาพ

เกณฑ์ที่ 2 ใช้เกณฑ์ของลักษณะแบบสอบถาม

1. แบบเปิดหรือแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured or Opened Form) เป็นแบบสอบถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบที่แน่นอนตอบสนองความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเสรี ไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ใช้แบบสอบถามชนิดนี้ เพื่อต้องการทราบความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น เจตคติแรงจูงใจต่าง ๆ เช่น

1. เมื่อฉันยังเด็กอยู่ ครอบครัวฉัน.....
2. เวลาที่มีเรื่องกลุ่มใจมาก ฉันมักจะ.....

2. แบบปิดหรือแบบมีโครงสร้าง (Structured or Closed Form) เป็นแบบสอบถามที่ผู้สร้างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนวางไว้แล้ว มีข้อความที่เป็นคำถามและมีคำตอบไว้ให้พร้อม เช่น อาจจะให้เลือกว่าถูกหรือผิด ใช่หรือไม่ หรือไม่บางกรณีก็มีคำตอบเป็นประโยค หรือวลีสั้น ๆ ไว้ให้เลือกตอบ หรือเลือกตามน้ำหนักของความชอบมากน้อย หรือไม่ก็ตอบโดยการเขียนสัญลักษณ์สั้น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 เป็นแบบสัญลักษณ์แทนคำตอบโดยให้เขียนเครื่องหมายหน้าข้อความที่ต้องการ เช่น นักเรียนอาศัยอยู่กับใคร

- .....ก. บิดา มารดา
 .....ข. ผู้ปกครอง
 .....ค. ญาติพี่น้อง
 .....ง. พระภิกษุ
 .....จ. อื่น ๆ

2.2 แบบเติมคำ เช่น

- วัน เดือน ปีเกิดของท่าน.....
 เชื้อชาติ..... สัญชาติ.....

2.3 แบบประมาณค่ามากน้อย แล้วแต่การกำหนดค่าของผู้สร้างแบบสอบถาม ปกติก็จะมีค่า 3, 5, 7, 9 ช่อง เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีเลย เป็นต้น

2.4 แบบให้เลือกตอบเพียงอย่างเดียวหนึ่ง เช่น จงวงกลมรอบล้อมข้อที่ตรงกับความจริง

2.5 แบบให้เลือกตอบว่า ใช่หรือไม่ใช่ เช่น ห้องสมุดมีหนังสือเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม ใช่.....ไม่ใช่.....

3. แบบสอบถามแบบผสม (Mixed Form) คือ แบบสอบถามที่มีทั้งปลายปิดและปลายเปิดอยู่ในชุดเดียวกันแบบสอบถามชนิดนี้ นิยมใช้กันมากในปัจจุบันเพราะเป็นแบบสอบถามที่พยายามแก้ไขข้อบกพร่องที่เป็นข้อดีและข้อเสียของแบบสอบถามแต่ละชนิด กล่าวคือ ผู้ตอบไม่ต้องเสียเวลามากจนเกินไปและมีอิสระที่จะตอบ ถ้าไม่พอใจตัวเลือกที่กำหนดให้ก็จะตอบในช่องอื่น ๆ เป็นต้น (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ. 2527 : 266)

7.2 ประโยชน์ของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นการรวบรวมข้อมูลพร้อม ๆ กันหลาย ๆ ด้าน ในเวลาเดียวกันซึ่งการเก็บข้อมูลวิธีอื่น ๆ อาจจะต้องจำแนกประเภทของข้อมูลแต่ละชนิด และเก็บได้ที่ละชนิด
2. ไม่เสียเวลาในการเก็บข้อมูลที่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ครูแนะแนวมีจำนวนไม่เพียงพอ เพราะสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้กับจำนวนนักเรียนครั้งละหลาย ๆ คน
3. ช่วยให้ได้ข้อมูลเพิ่มจากการเก็บข้อมูลที่ได้โดยวิธีอื่น ๆ
4. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปจัดบริหารแนะแนวให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม
5. ทำให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดที่นักเรียนมีต่อสิ่งต่าง ๆ

8. แบบทดสอบ (Tests)

การใช้แบบทดสอบเป็นการรวบรวมข้อมูลที่มีระบบ และเป็นวิธีที่ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่งรัดกุมมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน และผลที่ได้จากแบบทดสอบมีความหมายชัดเจน ในการแนะแนวจึงมักจะนำแบบทดสอบมาใช้ในกรณีที่ต้องการจะได้ข้อมูลที่เด่นชัด ซึ่งเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การใช้แบบสอบถาม เมื่อต้องการจะทราบถึงความถนัด ความสนใจ ความสามารถ หรือบุคลิกภาพ เป็นต้น การใช้แบบทดสอบจะทำให้ทราบถึงชนิดหรือประเภทที่ต้องการ ทำให้ครูแนะแนวมีความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริง

แบบทดสอบทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบที่ใช้ในการแนะแนว

1. แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา (Intelligence Tests)
2. แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptitude Tests)
3. แบบทดสอบวัดความสนใจ (Interest Tests)
4. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (Personality Tests)
1. แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา (Intelligence Tests)

คือ แบบสอบถามที่ใช้วัดความสามารถของสมองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความจำ ความคิด อย่งมีเหตุผลความสามารถในการตัดสินใจ เป็นต้น โดยการนำเอาผลของระดับเชาว์ปัญญา ที่เรียกกันว่า เกณฑ์ภาคเชาว์ หรือ I.Q. (Intelligence Quatient) มาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวินิจฉัยปัญหาและเพื่อทำนายความสำเร็จของผู้ถูกวัด

2. แบบสอบถามวัดความถนัด (Aptitude Tests)

แบบทดสอบที่ใช้สำหรับการหาความถนัดเฉพาะอย่างของแต่ละบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำนายแนวโน้มที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการเรียน หรือการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต และเพื่อเป็นส่วนช่วยในการพิจารณาวางแผนการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

แบบทดสอบความถนัดที่ใช้กันอยู่มี 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน หรือทางวิชาการ (Scholastic Aptitude Test) เป็นแบบทดสอบความถนัดทางด้านวิชาการต่าง ๆ เช่น ทางด้านภาษา คณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. แบบทดสอบวัดความถนัดเฉพาะด้าน หรือความถนัดพิเศษ เป็นแบบทดสอบความถนัดที่เกี่ยวกับงานอาชีพต่าง ๆ หรือความสามารถพิเศษ เช่น ความถนัดทางดนตรี หรือทางศิลปะ กีฬา เป็นต้น

3. แบบทดสอบวัดความสนใจ (Interest Tests) เป็นแบบทดสอบที่มักจัดทำออกมาในรูปของแบบสำรวจ เพื่อจะได้ทราบว่า ผู้เรียนมีความสนใจสิ่งใดบ้างและมากน้อยแค่ไหน เพราะความสนใจของคนเรานั้นจะมีส่วนสัมพันธ์กับความสำเร็จในด้านการเรียนและการประกอบอาชีพ

เพรสคอต (Prescott. 1959 : 77) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลเลือกทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือปฏิเสธไม่ยอมทำกิจกรรมใด ๆ ที่ไม่ประสงค์จะทำ

จาเกอร์ และเฟอริค (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2527 : 306 ; Jager and Froehlich. 1947 12 –

14) ได้อธิบายถึงวิธีที่เก็บข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจไว้ 4 ประการ คือ

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. จับจุดสนใจต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนแสดงออก
3. ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นกระทำ
4. ใช้แบบสำรวจความสนใจวัดโดยตรง

ชนิดของแบบสำรวจความสนใจ

แบบสำรวจความสนใจที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย มีดังนี้ (วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร. 2535 : 53 – 54)

1. Kuder Preference Record เป็นแบบสำรวจที่มีข้อให้ตอบแต่ละข้อจะมีตัวเลือก 3 ข้อ โดยให้เลือกตอบตัวที่ชอบมากที่สุด และชอบน้อยที่สุด ซึ่งแบบสำรวจความสนใจของ Kuder นี้ มี 3 ชุด ดังนี้

1.1 ความสนใจสาขาอาชีพต่าง ๆ เช่น อาชีพเกี่ยวกับเครื่องกลไก คำนวณ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี เป็นต้น

1.2 ความสนใจอาชีพเฉพาะ เช่น อาชีพครู แพทย์ สถาปนิก วิศวกร นักจิตวิทยา เป็นต้น

1.3 ความสนใจลักษณะงาน เช่น ชอบทำงานกับกลุ่มชน ชอบทำงานที่ใช้ความคิด ชอบทำงานประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

2. แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ และครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งกลุ่มความสนใจออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ ทางด้านจักรกล ด้านคำนวณ เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ งานชักชวนโฆษณา งานเสมียน งานศิลปะ งานวรรณกรรม งานดนตรี งานบริการสังคม และการทำงานนอกบ้าน

3. แบบทดสอบความสนใจอาชีพของกองการจัดหางาน กรมแรงงาน แบ่งความสนใจออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ อาชีพเสมียน การค้า อาชีพบริการ ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ กลไก หัตถกรรม ช่างรถ ช่างก่อสร้าง และ ช่างโลหะ

4. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (Personality Tests)

แบบทดสอบบุคลิกภาพเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดลักษณะการปรับตัวทางอารมณ์ มนุษย์สัมพันธ์แรงจูงใจ อุปนิสัย ค่านิยม เจตคติ กริยาท่าทาง ฯลฯ ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายนอก ที่สามารถสังเกตเห็นได้

การวัดบุคลิกภาพเพื่อการแนะนำมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อเข้าใจบุคลิกลักษณะที่แท้จริงของบุคคล และช่วยให้เขาเข้าใจบุคลิกภาพของเขาเอง
อย่างถูกต้อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลในการนำมาวางแผนทางการศึกษาต่อและประกอบอาชีพให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. เพื่อรู้จักและเข้าใจในลักษณะการปรับตัว เช่น ผันเลือนลอย เอาแต่อารมณ์ตนเองเป็นใหญ่ เผลอใจ การก้าวร้าว วิตกกังวล เรียกร้องความสนใจ ซึ่งนับเป็นบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ ควรได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ชนิดของแบบทดสอบบุคลิกภาพ

แบบทดสอบบุคลิกภาพ ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมี 2 แบบ ดังนี้

1. แบบทดสอบบุคลิกภาพที่เป็นปรนัย (Objective Type) เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ถูกทดสอบตอบคำถามด้วยความจริงใจ ตามความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวกับความรู้สึกของตนเอง บุคคลอื่น สิ่งแวดล้อม การร่วมมือโดยให้เลือกตอบ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” แบบทดสอบที่นิยม มีดังนี้

1.1 Minnesota Multiphasic Personality Inventory (M.M.P.I.) ซึ่งปรับปรุงมาจากการวัดที่ใช้ทางคลินิกใช้ทดสอบทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่

1.2 California Psychographics Inventory (C.P.I.) ผู้สร้าง H.G. Gough มักจะเป็นคำถามเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง ความรับผิดชอบ ความสนใจ เป็นต้น

2. แบบทดสอบโปรเจกทีฟ (Projective Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้สิ่งเร้าเป็นสื่อโดยให้ผู้ถูกทดสอบเผชิญกับสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในลักษณะคลุมเครือจนกระทั่งแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาจนผู้ทดสอบสามารถแปลความหมายได้ แบบทดสอบที่นิยมกัน มีดังนี้

2.1 Rorschach Ink Blot Test แบบทดสอบนี้จะประกอบไปด้วยภาพหยดหมึก เป็นรูปต่าง ๆ รวม 10 ภาพ เป็นภาพสี 5 ภาพ และสีเทาหรือขาวดำ 5 ภาพ ผู้ถูกทดสอบจะตอบคำถามจากการดูภาพเหล่านั้นทีละภาพผู้ทดสอบจะนำเอาคำตอบมาตีความ แปลความอีกครั้งหนึ่ง

2.2 Thematic Apperception Test (T.A.T.) แบบทดสอบชนิดนี้จะประกอบไปด้วยภาพจากสถานการณ์คลุมเครือ ทั้งหมด 20 ภาพ เป็นภาพที่แสดงสภาพการณ์ทางสังคมต่าง ๆ ที่ไม่ชัดเจน ผู้ถูกทดสอบจะถูกกำหนดให้เล่าเรื่องจากภาพและนำคำตอบที่ได้มาตีความ

2.3 Word Association เป็นกลวิธีระบายความในใจชนิดที่ใช้ความเกี่ยวข้องทางถ้อยคำ เป็นการให้ระบายความรู้สึกออกมาด้วยการพูดปากเปล่า การทดสอบชนิดนี้จะทำให้ทราบถึงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ของผู้รับการทดลองหรืออาจจะทำให้ทราบถึงสาเหตุหรือที่มาของความขัดแย้งและการกระทำที่สะท้อนทางอารมณ์ได้

2.4 Sentence Completion เป็นวิธีที่ให้ผู้ถูกทดสอบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ซึ่งข้อความที่เติมนั้นอาจจะเปิดเผยถึงความรู้สึกนึกคิด หรือเก็บกด หรือแนวโน้มของความเป็นไปต่าง ๆ ทำให้ทราบถึงความวิตกกังวล ความลังเลใจ ฯลฯ ประโยคต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้ทดสอบมักจะสร้างเกี่ยวกับพันกับเรื่องรอบ ๆ

ตัว และทั้งประโยคต่างไว้ เช่น

ฉันรู้สึกดีใจเมื่อ.....

ฉันไม่ชอบบุคคลที่.....

ฉันมักจะ.....

2.5 Oral and Written Storytelling and Composition เป็นวิธีการให้ผู้ถูกทดสอบเล่าเรื่องหรือเขียนเรียงความเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อกระตุ้นให้ระบายความขัดแย้งในใจ ความปรารถนาต่อสิ่งต่าง ๆ หรือความกลัวตลอดเวลาที่ให้ผู้ถูกทดสอบเขียนหรือเล่า ผู้ทดสอบจะสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ในขณะที่เรียน

2.6 การใช้งานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะ เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของผู้ถูกทดสอบซึ่งอาจจะใช้วิธี ดังนี้

2.6.1 การวาดภาพด้วยนิ้วมือ (Fingering Painting)

2.6.2 การเล่น (Play) เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางการแก้ปัญหา

ปัญหา

สรุป ในที่นี้ผู้วิจัยได้เลือกแบบทดสอบโปโรเจคทีฟ แบบ Sentence Completion Test

ข้อควรคำนึงในการใช้แบบทดสอบ

ข้อเสนอแนะในการใช้แบบทดสอบ ดังนี้

1. ผู้ใช้แบบทดสอบควรเป็นผู้ที่มีความชำนาญ เคยได้รับการเรียนรู้หรืออบรมมาดีพอ
2. ไม่ควรใช้แบบทดสอบเพื่อเป็นเครื่องยืนยันความสามารถหรือเก่งกล้า ฟังระลึกไว้เสมอว่า

ต้องการให้ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบไปเพื่อช่วยเหลือบุคคล

3. ใช้แบบทดสอบเมื่อกรณีที่จำเป็น
4. ก่อนใช้แบบทดสอบควรแน่ใจเสียก่อนว่า บุคคลที่จะถูกทดสอบนั้นเหมาะสมกับแบบทดสอบ

นั้น ๆ

5. ไม่จำเป็นต้องนำผลที่แปลได้จากแบบทดสอบมารายงาน ให้ผู้ถูกทดสอบทราบโดยละเอียด เพราะบางอย่างควรทราบแต่ส่วนรวม เท่านั้น

9. ระเบียบสะสม (Cumulative Record)

ระเบียบสะสมเป็นเอกสารสำหรับบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนโดยเริ่มบันทึกข้อมูล หรือรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียน ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนกระทั่งจบการศึกษา

9.1 ชนิดของระเบียบสะสม โดยทั่วไประเบียบสะสม อาจแบ่งออกได้ ดังนี้

1. แบบแผ่นเดียว โดยบรรจุข้อความต่าง ๆ ที่จะบันทึกทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ระเบียบสะสมชนิดนี้อาจสะดวกต่อการเก็บรักษา ไม่เปลืองเนื้อที่ แต่ข้อมูลต่าง ๆ บันทึกได้น้อย เพราะเนื้อที่จำกัด ฉะนั้น ระเบียบสะสมชนิดนี้ ถ้านำไปใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาอาจจะไม่เหมาะสม เพราะอาจต้องมีข้อมูลที่ต้องบันทึกหรือบรรจุลงในระเบียบสะสมมาก

2. แบบแฟ้มหรือเป็นเล่ม มีลักษณะถาวรกว่าชนิดแรก แบบนี้ส่วนใหญ่จะแยกข้อมูลแต่ละอย่างออกจากกันเป็นแผ่น ๆ ไป ฉะนั้น เนื้อที่ในการบันทึกจะมีมาก

ข้อเสียของระเบียบสะสมแบบนี้ คือ สิ้นเปลืองงบประมาณมาก และเสียเนื้อที่ในการเก็บมากพอสมควรการรักษาค่าข้อมูลที่เป็นความลับบางอย่างอาจทำไม่ได้ดีพอ เพราะต้องยกไปศึกษาหรือบันทึกทั้งเล่ม

3. แบบเป็นช่องหรือแบบรวม หมายถึง การนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมารวมกันไว้ในช่องเดียวกัน โดยแยกข้อมูลเป็นแต่ละชนิดออกจากกันเป็นเรื่อง ๆ ไป สะดวกต่อการบันทึกข้อมูลในแง่ของการรักษาข้อมูลเป็นความลับ ข้อเสียก็คือ อาจง่ายต่อการสูญหาย

9.2 ข้อมูลต่าง ๆ ที่ควรรวบรวมไว้ในระเบียบนสข

ควรเป็นข้อมูลทุกประเภทที่ได้ศึกษาจากตัวผู้เรียนและรวมถึงการกรอก หรือบันทึกข้อมูลพื้นฐานที่บรรจุอยู่ในระเบียบนสขด้วย โดยสรุปข้อมูลที่ควรรวบรวมไว้ในระเบียบนสขควรประกอบไว้ด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประวัติส่วนตัวของผู้เรียน เช่น

ชื่อ - สกุล	เพศ
วัน เดือน ปี เกิด	เชื้อชาติและสัญชาติ
สถานที่เกิด	ที่อยู่ของผู้เรียน
เหตุการณ์เมื่อตอนเกิด	ที่อยู่ของบิดา-มารดา

2. ประวัติครอบครัวและสภาพความเป็นไปทางบ้าน

ชื่อบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง	ที่อยู่ของผู้เรียนในปัจจุบัน
อาชีพของบิดา-มารดา	สถานที่เกิดของบิดา-มารดา
อาชีพของผู้ปกครอง	ภาษาที่ใช้พูดกันในบ้าน
สถานภาพการแต่งงานของบิดา-มารดา	สถานภาพทางเศรษฐกิจ
จำนวนพี่น้อง พี่ชาย พี่สาว น้องชาย น้องสาว	

3. ประวัติสุขภาพและรายงานสุขภาพ

ระเบียบสุขภาพที่ได้รับการบันทึกโดยแพทย์ หรือพยาบาล
บันทึกการฉีดวัคซีน ปลูกฝี
การเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุ
การรักษาสุขภาพฟัน
ความบกพร่องทางด้านร่างกาย อื่น ๆ

4. ประวัติทางการศึกษา และรายงานพัฒนาการ

คะแนนผลการเรียนประจำภาค และคะแนนรายวิชา
รายงานพิเศษเกี่ยวกับรายวิชาที่มีปัญหา
รายงานเกี่ยวกับการประมาณค่าผลการเรียน
คะแนนทดสอบอื่น ๆ เช่น

- เชาวน์ปัญญา
- ความถนัด - ความสนใจ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- บุคลิกภาพ

รายงานเกี่ยวกับการมาเรียน

อื่น ๆ

5. เบ็ดเตล็ด

ความสนใจในกิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรม

ความสนใจและพึงพอใจเกี่ยวกับอาชีพ

โครงการอนาคต

พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ควรส่งเสริมช่วยเหลือ หรือแก้ไข
อื่น ๆ

6. ข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้จากการบริการต่าง ๆ ของสถาบัน

ผลจากการสัมภาษณ์ หรือให้คำปรึกษา

รายงานสังคมมิติ

อัตชีวประวัติ - บันทึกประจำวัน

การสังเกตของครูแนะแนวหรือครูประจำชั้น

การประมาณค่าคุณลักษณะต่าง ๆ

รายงานการเยี่ยมบ้าน

อื่น ๆ

9.3 การรวบรวมและบันทึกข้อมูลในระเบียบสะสม

ข้อมูลที่สมบูรณ์เพียงพอในการที่จะนำมาศึกษา จะต้องรวบรวมจากหลาย ๆ แหล่ง ดังนี้

1. จากตัวผู้เรียนเอง เช่น จากการสัมภาษณ์หรือให้ผู้เรียนเขียนอัตชีวประวัติ เขียนบันทึกประจำวัน เป็นต้น

2. จากบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง เช่น จากการไปเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์ เป็นต้น

3. จากเพื่อน เช่น การสัมภาษณ์ การใช้สังคมมิติ เป็นต้น

4. จากครู โดยขอความร่วมมือในการสังเกต การทำระเบียบพฤติกรรม เป็นต้น

5. จากครูแนะแนว เช่น การให้คำปรึกษาหารือ การใช้แบบทดสอบ หรือการสัมภาษณ์ เป็นต้น

6. จากคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง หรือพฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องการจะรวบรวมข้อมูลนั้น เช่น จากแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การวินิจฉัย

การวินิจฉัย คือ การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ หรือตีความหมายของข้อมูลที่รวบรวมได้หลาย ๆ วิธีการมาพิจารณาดูว่า ผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกัน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปทางใดมากที่สุด จะวินิจฉัยว่ามีปัญหา หรือพฤติกรรมไปแนวนั้น (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ. 2527 : 367)

นันทิกา แยมสรवल (2529 : 34 – 35) ได้เสนอแนวความคิดว่า กระบวนการวินิจฉัยปัญหาสามารถดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ก. ขั้นกำหนดปัญหา จะต้องทราบแน่ชัดว่า ปัญหา คืออะไร เพื่อให้เป็นไปอย่างมีระบบและน่าเชื่อถือ ผู้ศึกษาควรตั้งเกณฑ์กำหนดปัญหาขึ้นตามความรู้และความชำนาญของตน นอกจากนั้น อาจยึดหลักการตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหา คืออะไร
 2. ปัญหานั้นเกิดขึ้นเมื่อใด ระยะการเกิดปัญหานั้นนานเพียงใด มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นในขณะนั้นบ้าง

3. ปัญหาเกิดขึ้นที่ใด มีใครเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากสถานที่นี้แล้วเกิดปัญหาในสถานที่อื่นอีกหรือไม่

4. ปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร อะไรเป็นสาเหตุของปัญหา เป็นต้น

ข. การค้นหาสาเหตุของปัญหา เมื่อกำหนดปัญหาแล้ว ให้นำข้อมูลอ้างอิงถึงอดีต และปัจจุบัน มาพิจารณาหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในด้านต่าง ๆ เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาคืออะไร เกิดขึ้นมีลักษณะอย่างไร เกิดขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมประเภทใด

การวินิจฉัยนี้ มักจะวินิจฉัยโดยคุณสมมติฐานเป็นหลัก เมื่อกระทำการวินิจฉัยปัญหาแล้ว ก็ควรเขียนสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา สาเหตุของปัญหาคืออะไร และควรเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือไว้ด้วย

ขั้นที่ 4 การช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริม

การช่วยเหลือ คือ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมเมื่อทราบสาเหตุของปัญหา ก็ดำเนินการแก้ไขให้ปัญหาหลุดลงไปให้ได้ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การให้คำปรึกษา (Counseling) ซึ่งจะต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการศึกษา ในรายที่มีปัญหาไม่ซับซ้อน สามารถเข้าใจตนเองได้ หลังจากได้รับคำปรึกษาแล้ว

2. การส่งต่อให้ผู้มีประสบการณ์หรือสนใจปัญหานั้น

3. การใช้ระบบส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา เป็นต้น ในรายที่มีปัญหาซับซ้อนหรือรุนแรง

การป้องกัน เป็นการให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่น สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา เป็นต้น ซึ่งการป้องกันนี้อาจทำได้ในรายที่ยังไม่เกิดปัญหา หรือเกิดปัญหาแล้วแต่ป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นมาอีก

การส่งเสริม คือ วิธีการที่จะทำให้บุคคลมีพัฒนาการ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้โดยไม่มีข้อขัดแย้ง ซึ่งอาจทำได้โดยการทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เช่น การร้องเพลง การพูดคุยสนุกสนาน การไปทัศนอาจร เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การทำนายผล

การทำนายผล เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า ผู้รับการศึกษาจะมีสภาพการณ์เป็นอย่างไร ในอนาคต นันทิกา แยมสวอล (2529 : 36) ได้เสนอแนะว่า การทำนายผลจะต้องกระทำโดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. บุคคลแต่ละคนย่อมมีลักษณะเฉพาะเป็นของตัวเอง ซึ่งไม่เหมือนกับผู้อื่น

2. บุคคลแต่ละคนย่อมมีพัฒนาการไปตามลักษณะเฉพาะของตนเอง อย่างต่อเนื่องกันไป

3. บุคคลแต่ละคนย่อมมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงเป็นของตนเอง ซึ่งดำเนินไปตามลักษณะประสบการณ์ที่เคยประสบมาและตามแผนการที่วางไว้สำหรับอนาคตของตน

นอกจากนั้น จะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่สร้างเงื่อนไข และข้อจำกัดในชีวิตของผู้ประสบปัญหาด้วยเช่นกัน ผู้ที่จะสามารถทำนายผลได้ถูกต้องแม่นยำมักจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนจนประสบการณ์อย่างพอเพียง (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2527 : 370)

ขั้นที่ 6 การติดตามผล

การติดตามผล เป็นการกระทำหลังจากให้ความช่วยเหลือไปแล้ว ควรติดตามผลเพื่อประเมินว่า เมื่อทำการศึกษาและช่วยเหลือไปแล้ว ได้ผลเป็นอย่างไร และเพื่อสำรวจว่ามีปัญหาใหม่เกิดขึ้นกับเขามากหรือไม่ ถ้าพบว่ามีปัญหาใหม่เกิดขึ้นก็จะได้ให้ความร่วมมือได้ทันเวลาที่ นอกจากนี้ยังเป็นการติดตามผล เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการให้ความช่วยเหลือว่าประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการติดตามผล

การติดตามผลสามารถกระทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การนัดสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา
2. การสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวผู้รับการศึกษา
3. การสัมภาษณ์ติดตามผลจากผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. ติดต่อซักถามข่าวคราวด้วยการส่งจดหมาย หรือแบบสอบถาม
5. ให้ผู้อื่นไปเยี่ยมเยียนแทน โดยบอกจุดมุ่งหมายให้ผู้ไปเยี่ยมทราบ

ระยะเวลาในการติดตามผล

การติดตามผลไม่มีระยะเวลาที่แน่นอน ทั้งนี้ แล้วแต่สถานการณ์และโอกาสของผู้ทำการศึกษากมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527 : 371) แนะนำหลักในการพิจารณาระยะเวลาในการติดตามผล ดังนี้

1. รายที่มีปัญหาซับซ้อนให้ติดตามผลในช่วงระยะเวลาที่สั้น
2. การติดตามผลระยะแรกควรติดตามในระยะเวลาที่สั้น เช่น ติดตามทุก 2 สัปดาห์ เมื่อดีขึ้นในระยะที่สองจึงติดตามทุกเดือน เมื่อดีขึ้นเรื่อย ๆ ในระยะที่สามก็ติดตามทุก 2 เดือน จนแน่ใจว่าการดีขึ้นจนหายเป็นปกติ จึงปล่อยให้ห่างออกให้ห่างออกไปโดยไม่กำหนดให้สม่ำเสมอ หรือตายตัว เช่นครั้งแรก ๆ

การติดตามผลมักติดตามในรายที่มีปัญหา และการติดตามผลไม่จำเป็นจะต้องทำในรายที่ทำการศึกษารายกรณีสิ้นสุดแล้ว แต่การติดตามผลจะทำได้ในขณะที่ทำการศึกษารายกรณีทุกระยะ โดยเฉพาะในแต่ละครั้งที่ไปพบกับผู้รับการศึกษาหรือแต่ละครั้งที่ให้การช่วยเหลือ ป้องกัน ส่งเสริม เพื่อประเมินผลว่าสิ่งที่ทำไปนั้นถูกต้องให้ผลดีหรือไม่ ถ้าไม่ได้ผลดีแสดงว่าไม่ถูกต้อง จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อไป

การติดตามผลทุกครั้งควรเขียนสรุปผลการติดตาม ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาในอนาคตต่อไปและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาผู้ประสบปัญหาดนต่อไปด้วย

ขั้นที่ 7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะ อาจทำได้ทั้งในขณะที่ทำการศึกษารายกรณีหรือหลังจากทำการศึกษารายกรณีแล้ว โดยทั่วไปพบว่า มักทำควบคู่กันไป ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพของการศึกษารายกรณีและก่อนปิดการศึกษารายกรณีเป็นครั้งสุดท้าย ควรสรุปผลของการศึกษาไว้ทั้งหมด และให้ข้อเสนอแนะไว้สำหรับผู้ที่จะมาศึกษาบุคคลรายนี้หรือผู้ที่สนใจต่อไป

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527 : 372) กล่าวว่า การให้ข้อเสนอแนะที่ดี ควรให้ไว้หลาย ๆ ทางอย่างน้อย ควรเสนอไว้ 3 ทาง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษารายกรณี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษารายกรณี
  3. ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่สนใจ หรือบุคคลที่จะศึกษาในลักษณะเช่นเดียวกันต่อไป
- 1.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้ศึกษาและผู้ถูกศึกษานั้น จะต้องใช้วิธีควบคู่กันไป 2 วิธี ดังนี้

1. การศึกษาประวัติรายกรณี (Case History)
2. การประชุมศึกษารายกรณี (Case Conference)

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527 : 597) ได้ให้ความหมายของการศึกษาประวัติรายกรณีไว้ว่า การศึกษาประวัติรายกรณีเป็นการจดบันทึกหรือรายงานผลจากการใช้วิธีการศึกษาโดยหัวข้อของการจดบันทึก การศึกษาประวัติรายกรณี มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเช่นเดียวกันกับการศึกษารายกรณี เช่น กล่าวถึงลักษณะของผู้รับการศึกษา สาเหตุที่ศึกษา วิธีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การช่วยเหลือ การสรุปผลและข้อเสนอแนะ ตลอดจนการติดตามผล ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวได้กล่าวไว้ในกระบวนการศึกษารายกรณี

2. การประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference)

ธีรวุฒิ ประทุมรัตน์ (2525 : 216) กล่าวว่าการประชุมปรึกษารายกรณี คือ การประชุมพิจารณาหาสาเหตุของพฤติกรรมโดยอาศัยประวัติที่สืบได้เป็นเกณฑ์ ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยครู พยาบาล ครูแนะแนว และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน

นอกจากนั้น กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 599) ได้ให้ความหมาย การประชุมรายกรณี คือ การประชุมกันของบุคคลหลายฝ่าย เพื่อระดมความคิดและร่วมแสดงความคิดเห็น โดยยอมรับรับความคิดเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุม ที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา หรือป้องกัน ส่งเสริมบุคคลที่รับการศึกษานั้น ๆ

จากเอกสารดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การประชุมรายกรณี หมายถึงการประชุมร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษา เพื่อปรึกษาหารือหรือร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ และวินิจฉัยหาสาเหตุของพฤติกรรมตลอดจนหาทางช่วยเหลือ ส่งเสริม ป้องกัน หรือแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ ให้แก่บุคคล

2.2 ประโยชน์ของการประชุมปรึกษารายกรณี

การประชุมปรึกษารายกรณี มีประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นประโยชน์โดยตรงกับบุคคลที่ถูกศึกษารายกรณี ซึ่งจะได้รับการช่วยเหลือให้มีการปรับตนเองและแก้ไข้ปัญหาของตนให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีส่วนร่วมในการประชุม โดยเฉพาะครูจะให้เห็นคุณประโยชน์ของการศึกษารายกรณี
3. ช่วยให้ผู้ถูกศึกษาได้รับการพิจารณาปัญหาตามข้อเท็จจริง และเป็นการลดความโน้มเอียงหรือการมองบุคคลในแง่ร้ายต่าง ๆ โดยไม่ได้มีการพิจารณาอย่างแท้จริง เช่น ครูมองนักเรียนคนหนึ่งว่า เป็นเด็กเกียจคร้าน ชอบโกหก ชอบขโมย เป็นต้น

2.3 รูปแบบของการประชุมปรึกษารายกรณี

การประชุมปรึกษารายกรณี มี 3 รูปแบบ ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2527 : 600 – 603)

2.3.1 การประชุมเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในปัญหา หรือในกรณีนั้น ๆ และผู้ใกล้ชิด ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา บิดามารดา หรือผู้ปกครอง เป็นต้น

2.3.2 การประชุมกลุ่มใหญ่ จะประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ครูแนะแนว เป็นต้น
2. ผู้ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง เป็นต้น
3. ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา เป็นต้น
4. ผู้สนใจซึ่งอาจเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือไม่เชี่ยวชาญก็ได้ เช่น นิสิต นักศึกษา นักเรียน เป็นต้น

2.3.3 การประชุมกลุ่มเล็กจะประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ครูแนะแนวและผู้ใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือกรณีนั้น ๆ โดยตรง เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้รับการศึกษา

จากรูปแบบของการประชุมปรึกษารายกรณีดังกล่าว กมลรัตน์ หล้าสูงรัง (2529 : 603 – 604) กล่าวว่ารูปแบบที่ 2 เป็นที่นิยมใช้มากที่สุด และจะต้องเน้นการรักษาความลับมากที่สุด นอกจากนี้ในการประชุมปรึกษารายกรณีทุกรูปแบบ จะต้องมีการปรึกษาหารือ ซึ่งอาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้อาวุโส และจะต้องมีผู้ศึกษารายกรณีเป็นผู้รายงานผลการศึกษา ตลอดจนถึงแจ้งเหตุผล หรือจุดมุ่งหมายของการประชุมให้ที่ประชุมทราบ ส่วนเวลาที่ใช้ในการประชุมมักใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยใช้ช่วงเวลาที่สมาชิกทุกคนพร้อม หรือส่วนใหญ่พร้อม ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพในการประชุม

สรุปว่า ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแบบการประชุมปรึกษารายกรณีในรูปแบบที่ 2

2.4 กระบวนการในการจัดประชุมปรึกษารายกรณี

กระบวนการในการจัดประชุมปรึกษารายกรณี มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นดำเนินการประชุม
3. ขั้นยุติการประชุม

1. ขั้นเตรียมการ

ในขั้นเตรียมการ มีการปฏิบัติ ดังนี้

1.1 เตรียมบุคคล โดยการออกจดหมายเชิญประชุมไปยังประธานและสมาชิกโดยระบุวัน เวลา สถานที่และจุดมุ่งหมายในการประชุม

1.2 เตรียมสถานที่ เป็นการจองสถานที่ล่วงหน้าให้มีขนาดพอเหมาะกับสมาชิก รวมทั้งระบบแสง หรือ เสียงที่จำเป็นต้องใช้ในการประชุม

1.3 เตรียมข้อมูล อาจเตรียมเฉพาะผู้ศึกษารายกรณีสำหรับรายงานในที่ประชุม หรืออาจมีบันทึกย่อแจกแก่สมาชิกที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งแล้วแต่กรณี

2. ขั้นดำเนินการประชุม

ในขั้นดำเนินการประชุม มีการปฏิบัติดังนี้

2.1 ประธานกล่าวเปิดประชุมและแนะนำผู้ทำการศึกษารายกรณีพร้อมทั้งอนุญาตให้ผู้ศึกษารายกรณีรายงานผลการศึกษแก่สมาชิกในชุมชน

2.2 ผู้ทำการศึกษารายกรณีรายงานข้อมูลต่าง ๆ ที่ศึกษาไปแล้วแก่ที่ประชุม

2.3 ประธานเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อมูลหรือข้อสงสัยจากผู้ศึกษา

2.4 สมาชิกทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น

2.5 ประธานสรุปข้อพึงปฏิบัติตามความเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ ในที่ประชุม โดยมีเลขานุการเป็นผู้จัดบันทึกการประชุม และให้ผู้ศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อผู้รับการศึกษ

3. ขั้นตอนการประชุม

การยุติการประชุม กระทำเมื่อประธานสรุปข้อพึงปฏิบัติตามความเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุมแล้วประธานจะกล่าวขอบคุณสมาชิกและปิดการประชุม

2.5 ข้อควรระวังในการประชุมปรึกษาหารือ

การประชุมปรึกษาหารือ ผู้ร่วมประชุม มีข้อควรระวัง ดังนี้

1. จะต้องให้ข้อมูลตามข้อเท็จจริง โดยปราศจากอคติ
2. ไม่นำคำกล่าวที่ไม่พยานหลักฐานมาแสดงได้จริงมาในการประชุม
3. ข้อเสนอแนะในที่ประชุมสามารถยืดหยุ่นได้เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม
4. สมาชิกจะต้องรักษาความลับของข้อมูลที่อภิปรายในการประชุมทุกครั้ง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการศึกษารายกรณีโดยมีวิธีการประชุมปรึกษารายกรณีควบคู่ด้วยเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและช่วยเหลือผู้ถูกศึกษารายกรณีได้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

ความหมายของพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

ในแต่ละสังคมมักมีแบบแผนของพฤติกรรมทางเพศไว้โดยเฉพาะ ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามแบบแผนที่สังคมวางไว้ก็จะถือว่าผิดปกติ ในอีกสังคมหนึ่งอาจถือว่าเป็นปกติก็ได้ เช่น พฤติกรรมรักร่วมเพศในประเทศต่าง ๆ โดยทั่วไปยังไม่ยอมรับและถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติ แต่ในบางประเทศก็ยอมรับและยอมให้ผู้ชายแต่งงานกับผู้ชายหรือให้ผู้หญิงแต่งงานกับผู้หญิง โดยถือว่าทุกคนมีสิทธิส่วนบุคคลที่เขาสามารถกระทำได้ ดังนั้นความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อความผิดปกติทางเพศก็เปลี่ยน ดังนั้นแทนที่เราจะใช้คำว่า "ความผิดปกติทางเพศ" เราก็ใช้คำว่า "ความเบี่ยงเบนทางเพศ" (เพ็ญศิริ ลิมาภิรักษ์ และธัญญา บุปผาเวส. 2531 : 1)

ความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Deviation) หรือความแปรปรวนทางเพศ (Psychosexual Disorders) ได้แก่ ความบกพร่องทางเพศ หรืออาการรับรู้ตนเองทางเพศที่ผิดปกติเนื่องมาจากปัจจัยทางจิต อาการสำคัญที่พบ ได้แก่ การไร้สมรรถภาพทางเพศ (Sexual Dysfunctions) ความเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น การต้องการผ่าตัดแปลงเพศ (Transsexualism) ความต้องการแต่งตัวเป็นเพศตรงข้ามกับเพศทางชีววิทยาของตน (Transvestition) มักพบในชาย การมีความสุขทางเพศกับการสะสมสิ่งของ เช่น ชุดชั้นในของต่างเพศ (Fetishism) การอวดอวัยวะเพศ (Exhibitionism) พฤติกรรมถ่มมอง (Voyeurism) ซาดิสม์ (Sadism) เป็นต้น (โยธิน คันสนนุท และคณะ. 2533 : 314)

ประเภทของพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศนั้น เป็นลักษณะผิดปกติ เป็นลักษณะอาการเจ็บป่วยทางจิต (ฉลอง แนวพานิช. 2529 : 54) และพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศนั้นกำลังเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนวัย

รุ่นไทยที่กำลังเรียนอยู่ตามโรงเรียนต่าง ๆ และเริ่มเปิดเผยตัวเองมากขึ้น ไม่ปกปิดเหมือนสมัยก่อน โดยได้มีการตั้งศัพท์เรียกตัวเอง จำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามบทบาทและพฤติกรรมที่ต่างกันออกไปอีกด้วย นอกจากนี้ วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2531: 1 – 11) ได้กล่าวถึงศัพท์บางคำที่ใช้กันอยู่ในเยาวชนกลุ่มนี้มีอยู่หลายคำซึ่งจะต้องทำความเข้าใจให้สอดคล้องกันก่อน เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในขณะนี้กำลังให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเหล่านี้อยู่ รวมทั้งเรื่องมาตรการป้องกันปัญหาที่อาจจะทำได้ เพราะยังมีผู้ที่ทำหน้าที่ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการแก้ไขพฤติกรรมความเบี่ยงเบนต่าง ๆ เหล่านี้ซึ่งยังแยกแยะกันไม่ชัดเจนว่า ศัพท์แต่ละคำนั้นเหมือนกันหรือต่างกันตรงไหนอย่างไร เช่น เกย์ ตู๊ด ดี้ ทอม เป็นต้น ในวงการแพทย์และจิตวิทยา เราเรียกคนที่ชอบเพศเดียวกัน โดยที่ต้องมีทั้งความรู้สึกทางเพศ และหรือมีพฤติกรรมที่ต้องการมีสัมพันธ์ทางเพศร่วมอยู่ด้วยว่าเป็นพวก “รักร่วมเพศ” ซึ่งแปลมาจากภาษาอังกฤษว่า “โฮโมเซ็กชวล” (Homosexual) แต่คนไทยชอบเรียกอะไรให้มันสั้น ๆ เลยเรียกว่า “โฮโม” ซึ่งมีความหมายครอบคลุมทั้งหญิงและชายต่อมาคำว่า “โฮโม” กลับถูกเรียกเฉพาะผู้ชายที่รักร่วมเพศเดียวกันเท่านั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมีจำนวนมากกว่าฝ่ายหญิงซึ่งนักวิจัยพบว่าพวกรักร่วมเพศนั้นมักเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิงประมาณ 3 เท่าถึง 6 เท่า ก็เลยแยกเรียกผู้หญิงที่มีพฤติกรรมนี้ว่า “เลสเบี้ยน” วัยรุ่นไทยชอบเรียกสั้น ๆ ว่า “เบีย่น”

จากการสำรวจที่ประเทศอังกฤษของนายแพทย์คินซี (Kinsey) พบว่า บุคคลที่เป็นรักร่วมเพศนี้มีประมาณ 4 % ของพลเมืองทั้งหมด คือ ในประชาชน 100 คน จะมีรักร่วมเพศประมาณ 4 คน นับว่าเป็นจำนวนไม่น้อยเลย หากคิดจำนวนประชาชน 40 ล้านคน จะมีบุคคลรักร่วมเพศถึงล้านกว่าคน (ปราโมทย์ เชาวศิริ. 2528 : 102) รักร่วมเพศ (Homosexual) คำนี้มีรากศัพท์จาก “Homoios” ซึ่งเป็นภาษากรีกที่แปลว่า “เหมือนกัน เดียวกัน” เป็นศัพท์ที่นายแพทย์ชาวอังกฤษชื่อเบนเคิร์ต (Benkert) บัญญัติขึ้นในปี 2412 (ซุมศักดิ์ พงศ์. 2529 : 14) พวกรักร่วมเพศจึงไม่ชอบให้ใครมาเรียกตนเองว่า “กระเทย” เป็นโฮโมหรือเป็นเบีย่น ก็เลยบัญญัติเรียกตนเองให้โก้หรูกันว่า “เกย์ หรือชาวเกย์” ซึ่งมาจากคำว่า “Gay” ของต่างประเทศที่แปลว่าสนุกสนาน รื่นเริง สดใส มีพลัง หรือมีชีวิตชีวา เป็นการข่มข่มด้วยตัวเอง ซึ่งมักมีการดำเนินชีวิตที่ประสบแต่ความทุกข์ ความโดดเดี่ยว ว่าเหวและถูกสังคมนรังเกียจ พร้อมกันนั้นก็แยกตนเองให้ชัดเจนกว่านั้นอีก โดยเรียกพวกที่สามารถปฏิบัติทางเพศเฉพาะกับเพศเดียวกันเท่านั้น ว่าเป็น “เกย์ควีน” ส่วนพวกที่ยังสามารถมีกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามได้บ้างว่าเป็น “เกย์คิง” ทั้งนี้ ยังได้มีการแยกบทบาทพฤติกรรมทางเพศขณะที่กำลังมีเพศสัมพันธ์กันอยู่ออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ประเภทฝ่ายกระทำ หรือเรียกว่า “เกย์คิง” (Active Homosexual) ฝ่ายถูกกระทำ หรือเรียกว่า “เกย์ควีน” (Passive Homosexual) และแบบผสม คือเป็นทั้งฝ่ายกระทำและถูกกระทำได้ ว่าเป็น “เกย์” เกย์และเกย์คิง จึงหมายถึง ผู้ชายที่มีรักร่วมเพศเดียวกัน โดยที่ไม่แสดงท่าทางหรือแต่งกายออกมาเป็นหญิงอย่างโจ่งแจ้ง ชาวบ้านทั่วไปจึงดูกันไม่ค่อยออก อาจนึกไม่ถึงนอกจากเกย์ด้วยกันเท่านั้นที่สังเกตกันออก ซึ่งก็ไม่ใช่ เพราะว่าพวกเขามีญาณพิเศษ หรือมีประสาททวิยะรับรู้ที่ 6 หรือเป็นสัญชาตญาณอะไร ตามที่เข้าใจผิดกัน แม้แต่ในหมู่เกย์เอง แต่เป็นเพราะพวกเขาคอยสอดส่องแสวงหากันอยู่แล้ว จึงทำให้พวกเขาสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมปลีกย่อยต่าง ๆ ได้ ในการแสวงหากัน บำบัดความใคร่ซึ่งกันและกันได้โดยไม่ค่อยผิดพลาดนั่นเอง สำหรับพวก “ตุ๊ด” นั้น มาจากคำว่า “ตุ๊ดซี่” ซึ่งเป็นชื่อของดาราดอกเจ้าบทบาทในภาพยนตร์ของฝรั่งเรื่องหนึ่งที่เป็นผู้ชายแต่แต่งหน้า แต่งตัว แต่งผม และทำท่าทางเป็นผู้หญิง ความหมายก็คือ มีความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของผู้หญิงที่อยู่ในรูปกายของชาย และต้องการให้คนอื่นในสังคมเขารับรู้กัน จึงเปิดเผยตัวเองอย่างโจ่งแจ้ง ทั้งน้ำเสียง การพูด และท่าทาง กระตุ้งกระตึงกระชดกระช้อย ซึ่งมักจงใจทำขึ้นเพื่อให้เป็นจุดสนใจอย่างเด่นชัดมากกว่ากิริยาลักษณะของผู้

หญิงทั่วไปด้วยซ้ำ มักเป็นพวกที่ตัดสินใจแล้วว่าจะไม่แคร์ต่อสายตาหรือปากคำของชาวบ้าน จึงเป็นคำศัพท์ที่เรียกแทนกระเทยในหมู่วัยรุ่นยุคนี้ แต่บทบาทพฤติกรรมของตุ๊ตั้นนั้น อยู่ระหว่างคำว่า “พวกเกย์ควีนกับลักเพศ” (เพ็ญศิริ ลิมารักษ์. 2531 : 2)

คำว่า “ทอม” นั้น เรียกย่อมาจากคำว่า “ทอมบอย” นิยาม ก็คือ ผู้หญิงที่ชอบแต่งตัว แสดงกริยาท่าทาง และทำนิสัยเหมือนผู้ชาย เช่น นุ่งแต่กางเกง ไม่ยอมใส่กระโปรง ชอบสวมเสื้อเชิ้ต ใส่รองเท้าแตะหรือผ้าใบ ตัดผมสั้นโกัดด้วยปัตตาเลี่ยนเหมือนผู้ชาย ทำนั่ง ทำยืน ตลอดจนการเดินทางต้องทำตัวให้แข็ง ๆ ทื่อ ๆ ไม่ล้ารวม ไม่ยอมอ่อนหวานอ่อนโยน หรือทำจริตเอียงอายเหมือนผู้หญิงทั่วไปอย่างเด็ดขาด ความหมายลึกกว่านั้น ก็คือ เป็นผู้หญิงที่ชอบผู้ชายด้วยกันโดยจะวางบทบาทตัวเองเป็นฝ่ายรุก คอยป้องกันคุ้มครองแก่หญิงที่เธอชอบ และต้องการมีสัมพันธ์ทางเพศเหมือนผู้ชายที่ต้องการทำกับผู้หญิง ถ้าจะเป็นทอมก็ต้องถือว่าตัวเองเป็นคนเข้มแข็งอ่อนแอไม่ได้ แม้กระทั่งเวลามีเพศสัมพันธ์ ก็จะไม่ยอมเป็นฝ่ายรับปล่อยให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายกระทำแล้วโลมตนได้ไม่ว่าจะเป็นเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้าม ถ้ายอมปล่อยให้ถูกกระทำก็จะถูกประนามว่า “ทอมแบ” ซึ่งเป็นตุ๊ตั้นที่พวกทอมทั้งหลายทนไม่ได้ เพราะใจอ่อนแอ ยอมปล่อยให้คนอื่นทำ ถ้าหากว่าผู้หญิงต่อผู้หญิงตอบสนองซึ่งกันและกันในด้านบทบาททางเพศ คือ เป็นทั้งฝ่ายทำและฝ่ายรับผลัดกันก็ได้ ก็เรียกจำแนกออกมาว่าเป็น “เบี่ยน” ซึ่งย่อมาจากคำว่า “เลสเบี่ยน” ส่วนคี่นั้นมาจากคำว่า “เลดี้” ซึ่งแปลว่า ผู้หญิง เพียงแต่เป็นผู้หญิงที่ยอมเป็นคู่ควงและปล่อยให้ทอมกระตุ้นแล้วโลมทางเพศได้ อาจไม่ต้องการความสุขทางเพศโดยตรง แต่ก็ใจอ่อนยอมให้ทอมทำอะไรต่อมิอะไรในร่างกายเธอเพียงเพื่อแลกกับความสนใจเอาใจใส่ความเข้าใจและความรักที่กำลั้งเสาะแสวงหาอยู่ คี่ส่วนใหญ่จึงจะหาเองได้ถ้าพบผู้ชายที่ถูกใจสำหรับลักเพศนั้น มาจากภาษาอังกฤษว่า (Transvestism) เป็นคนที่มีความผิดปกติในด้านการชอบแต่งตัว เป็นแบบเพศตรงข้าม คือ เป็นผู้ชายแต่ชอบแต่งตัวเป็นผู้หญิง หรือเป็นผู้หญิงที่ชอบแต่งตัวเป็นผู้ชาย เพราะจะเกิดอารมณ์ทางเพศ หรือรู้สึกตื่นเต้น ภาคภูมิใจในขณะที่แต่งตัวเป็นเพศตรงข้าม แต่พวกลักเพศส่วนใหญ่จะไม่ได้เป็นพวกรักร่วมเพศ ไม่ต้องแปลงเพศพฤติกรรมแบบนี้จึงมักเป็นครั้งคราว หรือเป็นช่วงระยะวัยรุ่นก่อนเป็นหนุ่มสาวเต็มตัวซึ่งมักเป็นช่วงที่เขารู้สึกพอใจ ตื่นเต้นที่ได้กระทำอะไรบางอย่างแปลก ๆ แล้วก็ชื่นชมกับตัวเองในอีกรูปแบบหนึ่งต่อหน้ากระจกเงา หรือคนสนิทกัน เป็นลักษณะคล้ายกับหลงตัวเอง หรือหลงเพศ ตรงข้ามกับที่ไฝฝืน ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเลิกพฤติกรรมนี้ไปได้เอง ถ้าหากคำนิยมในสังคมนั้นไม่ยอมรับและไม่มีคนเด่นดังในสังคมทำตัวเป็นแบบอย่างให้เลียนแบบ จนกลายเป็นความรู้สึกชื่นชมต่อการเป็นกะเทยหรือเกย์ พวกลักเพศนี้ก็ก็สามารถมีกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามได้ตามปกติ เพราะเป็น เพียงการพัฒนาตามบทบาททางเพศของมนุษย์ ซึ่งก็จัดว่าเป็นสิ่งปกติและโดยส่วนมากมักพบเห็นในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ซึ่งจากการศึกษาวิจัยในต่างประเทศ ก็มักพบว่า พวกลักเพศนี้มีส่วนน้อยที่จะเป็นรักร่วมเพศเมื่อเติบโตขึ้น เพราะฉะนั้นผู้ปกครองทั้งหลายของเด็กและวัยรุ่นจึงอย่าได้ตระหนกตกใจกลัวว่าลูกของตนจะเป็นทอม เกย์หรือคนผิดปกติ เมื่อพบเห็นพฤติกรรมแบบลักเพศนี้ในช่วงเวลาหนึ่ง ถ้าผู้ปกครองไม่ไปคอยตอกย้ำหรือห้ามปรามมากจนเกินไปหรือไปส่งเสริมด้วยการพูดชมพฤติกรรมลักษณะนี้บ่อย ๆ บทบาททางเพศของเด็กก็จะกลับคืนสู่ปกติเอง (เพ็ญศิริ ลิมารักษ์. 2531 : 3)

ความต้องการทางเพศหรือจิตสำนึกต่อเพศเดียวกันนั้น มีมาตั้งแต่โบราณแล้ว แม้แต่นักปราชญ์อริสโตเติล ก็ยังได้เขียนถึงความต้องการที่เขามีต่อเด็กหนุ่มอย่างไม่เกรงกลัวอะไรทั้งสิ้น ในยุคของจักรพรรดิโรมันก็มีโสเภณีขายบำเรอความสุขอย่างแพร่หลาย จูเลียต ซีซาร์ เอง ก็เป็นที่กล่าวขวัญกันว่าเป็น “บุรุษผู้หมายปองของสตรีเพศในขณะเดียวกันก็เป็นหญิงผู้เป็นที่มั่นหมายของชายหนุ่ม” จักรพรรดินี้โร, อ็อกตาเวียสและทิเบอ

รอส ก็ล้วนเป็นที่รำลือว่าเคยเป็นตุ๊ดเหมือนกันทั้งนั้น บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์หลายท่านก็มีพฤติกรรมรักร่วมเพศมาก่อน เช่น กษัตริย์ของอังกฤษ พระเจ้า เฟสเดอริคมหาราช (Fesderic) คีตกวีเอก ไชคอฟสกี (Chikoffsky) และออสการ์ไวท์ (Osga White) ส่วนกลุ่มรักร่วมเพศสตรีนั้น มีมาตั้งแต่ดั้งเดิมเช่นกัน ในสมัยกรีกโบราณเรียกคนกลุ่มนี้ว่า "Tribadism" รากศัพท์ที่แปลว่า "นวด" (Rab) และ ต่อมาได้เปลี่ยนไปใช้ "Lesbianism" หรือ "Sapphism" ซึ่งคำหลังนี้ได้มาจาก SAPPHO ซึ่งเป็นกวีหญิงผู้มีชื่อเสียงในสมัย 100 ปีก่อนคริสตกาล นักโบราณวิทยาได้ทำการศึกษาค้นคว้าและสรุปในสังคมเก่าแก่และล้ำหลัง 76 สังคม พบว่า มี 49 สังคมที่ยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศว่าเป็นสิ่งที่ปกติ และสังคมควรจะยอมรับ บางกลุ่มถึงกับยอมให้มีการแต่งงานกัน โดยให้คนหนึ่งทำหน้าที่ชายอีกคนหนึ่งแต่งกายเป็นหญิง ส่วนในสังคมยุคใหม่กลุ่มชายโฮโมเช็กชวลมักจะมีอาชีพที่ไม่ เป็นอุปสรรคต่อสภาพจิตใจรักร่วมเพศของเขา ตัวอย่างเช่น ดาราภาพยนตร์ ศิลปิน จิตรกร มัณฑนาศิลป์ ช่างทำผม ส่วนกลุ่มหญิงรักร่วมเพศชอบทำงานตามโรงงาน บิมน้ำมัน งานด้านบริการสตรี ส่วนกลุ่มเลสเบียนที่มีการศึกษาสูงจะเลือกอาชีพที่ส่วนใหญ่เป็นหญิงอยู่แล้ว เช่น พยาบาล ครู เป็นต้น (ซุมศักดิ์ พฤษภาพงค์. 2529 : 15 – 16)

สรุปประเภทของพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศที่พบมากในวัยรุ่น

1. คำว่า "โฮโม" มาจากคำว่า "Homosexual" เรียกสั้น ๆ ว่า "โฮโม" หมายถึง ผู้ชายรักร่วมเพศกับผู้ชายด้วยกัน ส่วนผู้หญิงที่รักร่วมเพศกับผู้หญิง เรียกว่า "Lesbian" เรียกสั้น ๆ ว่า "เบี่ยน" โดยทั่วไปชาวบ้านมักจะเรียก พวกโฮโมว่า "กะเทย" หมายถึง เป็นพวกที่ไม่สมบูรณ์ หรือไม่สมประกอบ และพวกโฮโมก็ไม่ชอบคำว่า "กะเทย" จึงเรียกตัวเองว่า "เกย์" ซึ่งมาจากคำว่า "Gay" ซึ่งแปลว่า สนุกสนาน พวกเกย์จะมีแบบเป็นฝ่ายกระทำเรียกว่า "เกย์คิง"

2. ตุ๊ด หมายถึง พวกผู้ชายที่ชอบแต่งตัว แต่งหน้า ทำหน้าเป็นผู้หญิง พวกนี้จะมีพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจจากบุคคลอื่น เขาจะไม่แคร์ต่อสายตาชาวบ้าน บทบาททางเพศ อาจเป็นแบบเกย์คิง เกย์ควีน หรือลักเพศก็ได้

3. ทอม มาจากคำว่า "ทอมบอย" หมายถึง ผู้หญิงที่ชอบแต่งตัว มีนิสัย กิริยา ทำทาง การแสดงออกเหมือนผู้ชายไม่ยอมอ่อนหวาน เอียงอายเหมือนผู้หญิงชอบที่จะเป็นฝ่ายกระทำปกป้องผู้หญิงที่ตนรัก บทบาททางเพศจะเหมือนผู้ชายไม่ยอมให้คู่ขาเป็นฝ่ายกระทำ แต่ถ้าผู้ใดยอมให้ผู้อื่นกระทำก็จะถูกประนามว่าเป็นพวก "ทอมแบ"

4. ดี มาจากคำว่า "Lady" เลดี หมายถึง ผู้หญิง เป็นพวกที่ยอมเป็นคู่ควงยอมให้ทอมเป็นฝ่ายกระทำต่าง ๆ เพื่อแลกกับความรักและความเอาใจใส่จากทอม ส่วนพวกดีถ้าไปพบกับผู้ชายที่ถูกใจก็อาจหายได้

5. ลักเพศ มาจากคำว่า "Transvestism" เป็นพวกที่ชอบแต่งตัวเป็นเพศตรงข้าม เช่น ผู้ชายแต่งตัวเป็นผู้หญิง หรือผู้หญิงแต่งตัวเป็นผู้ชาย พวกนี้จะมีอารมณ์เด่นชัดเมื่อแต่งตัวเป็นเพศตรงข้าม ลักเพศไม่ใช่โฮโมจึงไม่มีความต้องการแปลงเพศ และถ้าไม่มีคนเด่นในสังคมเป็นแบบอย่างกะเทยให้เลียนแบบ พฤติกรรมลักเพศก็อาจหายได้เอง

6. ชอบแอบดู (Voyeurism) ในช่วงวัยรุ่นนี้ หากแอบดูเพียงเล็กน้อยถือว่า เป็นความอยากรู้อยากเห็น แต่ถ้าเป็นมาก ๆ ก็ถือว่าเป็นความผิดปกติ

7. ชอบโชว์ (Exhibitionism) การโชว์นั้น สำหรับคนที่เป็นมากก็ชอบที่จะอวดโชว์อวัยวะเพศของตน พวกที่น้อยลงมากก็อาจทำโดยการเน้นสัดส่วนของร่างกายของตน หรือแต่งตัวให้โป๊นิด ๆ

8. ขอบสะสมสิ่งของ (Fetishism) การสะสมอาจจะสะสมชุดชั้นในของเพศตรงข้าม โดยมากจะเป็นผู้ชายและสิ่งสะสมที่พบมาก ก็คือ กางเกงชั้นใน เสื้อชั้นใน หรือถุงน่องของผู้หญิง

ความผิดปกติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ความหลงเพศ ที่กล่าวมานี้เป็นปัญหาที่พบทั่วไปในกลุ่มวัยรุ่น นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นอีกอย่างหนึ่ง คือ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และมักมีความวิตกกังวลจึงทำให้เกิดปัญหา (เพ็ญศิริ ลิมารักษ์ และ รัชฎาภรณ์ บุปผาเวส. 2531 : 2)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) การอธิบายพัฒนาการความไม่เหมาะสมกับเพศตามทฤษฎีนี้จะเน้นความสำคัญของกระบวนการทำตามอย่าง (Identification) พ่อแม่เพศเดียวกับตนโดยอธิบายว่าการที่เด็กถอดแบบพ่อแม่มีสาเหตุสำคัญร่วมกันจากความรักและความกลัวคือ โดยปกติเด็กจะรักและต้องการแม่มาก ในขณะที่เดียวกันเขาก็จะรู้ว่าพ่อก็รักและต้องการแม่มากด้วยเช่นกัน ทำให้เกิดความอิจฉาพ่อและเกิดความวิตกกังวลว่าพ่อจะไม่พอใจและทำโทษด้วยการตัดอวัยวะเพศของตน เด็กชายจะตระหนักว่าเขาไม่สามารถที่จะเอาชนะพ่อได้ จึงเก็บความปรารถนาในตัวแม่ไว้แล้วหันมาออกเลียน หรือถอดแบบให้เหมือนพ่อให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้พ่อรักและในขณะที่เดียวกันก็ทำให้เขามีคุณสมบัติของพ่อที่ทำให้แม่พอใจ ส่วนเด็กหญิงจะเข้าใจว่าแม่ทำให้ตนเกิดมาไม่สมบูรณ์ เพราะทำให้ตนไม่อวัยวะเพศเหมือนเด็กชาย เด็กหญิงจึงคลายความรักที่มีต่อแม่ลงแล้วหันมารักพ่อแทนและความรักที่มีต่อพ่อนั้น ทำให้เด็กหญิงพยายามที่จะพัฒนาคุณลักษณะสาวของความเป็นหญิง เพื่อให้พ่อพอใจด้วยการถอดแบบแม่ ซึ่งเป็นคนใกล้ชิดและเป็นที่รักของพ่อกว่าที่สุด (Bem. 1981 : 254 ; citing Sear, Rau and Alpert. 1968 ; Freedman, Sears and Carimuth. 1981 : 496)

ทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (Cognitive Developmental Theory) เป็นทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg. 1966) เสนอขึ้นโดยได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ดังนั้น ทฤษฎีนี้จึงเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ว่าเป็นลำดับขั้นตอนความสามารถทางปัญญาอันเป็นผลจากพัฒนาการทางร่างกายซึ่งผูกพันกับอายุของบุคคล สิ่งแรกที่เด็กจะเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางเพศตามการอธิบายของทฤษฎีนี้ได้แก่ สำนึกแห่งเพศ (Sexual or Gender Identify) ซึ่งได้แก่ การที่เด็กสามารถบอกได้ว่าตนเป็นชายหรือหญิง แต่เป็นความสามารถที่มาจากการบอกเล่าของผู้อื่นว่า เขาเป็นชายหรือหญิงและยังสามารถบอกถึงเพศของผู้อื่นได้ โดยอาศัยความแตกต่างของขนาดร่างกาย ทรงผม เสื้อผ้า หรือลักษณะพฤติกรรมมากกว่า เป็นการตัดสินใจจากความแตกต่างทางร่างกายโดยอวัยวะเพศโดยตรง เมื่ออายุมากขึ้นเด็กก็จะเรียนรู้ว่าเพศของบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่คงที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จากการสังเกตการกระทำหรือบทบาทของชายหรือหญิงด้วยเหตุผลที่ว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมกับเขา เพราะเขาเป็นชายควรทำตัวแบบชาย หรือเพราะเป็นหญิงก็ควรทำตัวแบบหญิง เมื่อเด็กยิ่งโตขึ้นก็จะสร้างกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความเป็นชายหรือความเป็นหญิงสมบูรณ์ขึ้น โดยตระหนักถึงความยืดหยุ่น ความเป็นสากลและความเปลี่ยนแปลงได้ในลักษณะต่าง ๆ ของชายและหญิงแล้วทำตามกฎเกณฑ์นั้น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการเสริมแรงใด ๆ จากผู้อื่น แต่ทำเพราะเขาต้องการจะกระทำเช่นนั้น (Freedman, Sear and Carismuth. 1981 : 499)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) เป็นทฤษฎีอธิบายการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแบบเดียวกับการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ โดยเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ 2 แบบ คือ

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยเงื่อนไขของผลกรรม (Operant Conditioning)
2. การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning)

ปัจจุบันการอธิบายการเรียนรู้บทบาททางเพศหรือพฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ ในแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนี้ นิยมอธิบายด้วยทฤษฎีของ แบนดูรา (Bandura, 1977) ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการทางปัญญาในการเรียนรู้ด้วย โดยอธิบายว่าเมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเขาโดยตรง หรือเป็นประสบการณ์จากการสังเกต หรือจากคำบอกเล่าของผู้อื่นก็ตาม สิ่งที่เขาเรียนรู้ คือ “ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์หรือระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรม” ซึ่งสิ่งที่เขาเรียนรู้จะก่อให้เกิด “ความคาดหวัง” (Expectation) ในเหตุการณ์ที่จะตามมาหลังเหตุการณ์หนึ่ง ๆ หรือเกิดความคาดหวังในผลกรรมจากพฤติกรรมในทำนองเดียวกันในอนาคตและนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ เพื่อให้เกิดผลตามที่ต้องการและการตัดสินใจนั้นนอกจากจะเกี่ยวข้องกับความเชื่อและความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความคาดหวังในความสามารถของตนและระดับการจูงใจอีกด้วย (Huston, 1983 : 396 – 397 ; ชัยพร วิชชาวุธ, ชิงพร อุวรรณโณ และพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2527 : 30 – 33)

ในการเรียนรู้บทบาททางเพศนั้น เด็กจะเรียนรู้ได้ทั้งจากประสบการณ์ตรงด้วยเงื่อนไขของการเสริมแรงและการลงโทษและการสังเกตแล้วทำตามแบบอย่างการประพฤติปฏิบัติของชายและหญิงในสังคมหรืออาจจะเรียนรู้จากกระบวนการทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไปก็ได้ จากการได้รับการยกย่องชมเชยหรือได้รับรางวัลเป็นการเสริมแรงการกระทำของเขา เมื่อเขามีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนตามที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมา หรือได้ทำตามแบบอย่างผู้ใหญ่เพศเดียวกับตน และในทางตรงกันข้ามหากทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับเพศของตนแล้ว ก็จะได้รับคำตำหนิตีดยกลงโทษ หรือถูกล้อเลียนให้ต้องอับอายซึ่งการเสริมแรงและการลงโทษนี้ มิได้มาจากพ่อแม่เท่านั้น หากมาจากญาติพี่น้อง ครู รวมทั้งเพื่อน ๆ และบุคคลทั่วไปในสังคมด้วย

สาเหตุและแรงกระตุ้นที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ

ปัจจุบันนี้สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความเบี่ยงเบนทางเพศนั้น มีความเชื่อต่างกันไปอย่างกว้างขวางจนเกิดเป็นทฤษฎีต่าง ๆ กันขึ้นมากมายแต่อย่างไรก็ตามแต่ละทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้ก็มีความถูกต้องอยู่ในด้านการศึกษาวิจัยแทบทั้งสิ้น ซึ่งมีข้อสรุปข้อหนึ่ง ก็คือมนุษย์เรานั้นเกิดมาก็ต่างมีความคิดความรู้สึกตลอดจนเรื่องอารมณ์ทางเพศเหมือนกัน ทั้งนี้ ต่างกันตรงที่ว่าใครจะมีมากกว่าน้อยกว่าหรือเร็วกว่าช้ากว่า หรือถูกกระตุ้นได้ง่ายกว่าหรือยากกว่า เท่านั้น ถ้าจะพูดว่าความเบี่ยงเบนทางเพศนั้นมันมีอยู่ในตัวเราทุกคนอยู่แล้วไม่ว่าจะเกิดมาเป็นชายหรือหญิงก็ตาม เพราะทุกคนมีอารมณ์ทางเพศอยู่ในร่างกายโดยธรรมชาติ การระบายอารมณ์ทางเพศจึงเป็นความต้องการเหมือนต้องการน้ำหรืออาหาร ซึ่งไม่ใช่เป็นความต้องการของร่างกายที่ต้องการอาหาร น้ำ ความอบอุ่น และก็ไม่ใช่เป็นความต้องการของจิตใจหรือสังคมแต่อย่างใด เพียงแต่เรื่องเพศนั้นเป็นสิ่งเสพติดได้ชนิดหนึ่ง คือ เมื่อได้เสพแล้วก็จะเกิดติดที่เรียกว่า “ติดใจ” จึงกลายเป็นเรื่องของจิตใจไป เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้นก็เป็นลักษณะคล้ายกับเรามีอารมณ์เพศเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ถ้าถูกสิ่งใดกระตุ้นขึ้นมามีอารมณ์นั้นก็จะเริ่มเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งนั้น เช่น เกิดมาเป็นรูปร่างชาย แต่ถูกผู้ชายอื่นมากระตุ้นอารมณ์ทางเพศให้เกิดขึ้นก็สามารถเกิดเป็นภาวะติดประทับกับความคิดความรู้สึกและอยากกระทำกับ

เพศเดียวกันอีก ถ้าไม่สิ่งใดมาปะทะให้เกิดการวางเงื่อนไขกลับก็จะกลายเป็นนิสัยติดตัวไป เป็นต้น (เพ็ญศิริ สิมารักษ์. 2531 : 4; อ้างอิงจาก วัลลภ ปิยะมโนธรรม. 2531)

สาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ

สาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ อาจแบ่งออกเป็น 3 แหล่งใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

1. สาเหตุจากทางบ้านและการเลี้ยงดู
2. สาเหตุจากการเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
3. สาเหตุจากอิทธิพลทางสังคม ซึ่งแยกอธิบายได้ (เพ็ญศิริ สิมารักษ์. 2531 : 2 – 3) คือ

สาเหตุจากทางบ้านและการเลี้ยงดู

1. ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร
2. บุคลิกภาพของบิดา
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร
4. ความคาดหวังเรื่องเพศของบิดามารดา
5. การรักลูกแบบลำเอียง
6. ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง

สาเหตุหลักที่เป็นตัวกระตุ้นทำให้เด็กมีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศ มีดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนพฤติกรรมของลูกชายที่เอนเอียงไปในทางเพศหญิงนี้เกิดขึ้นเนื่องจากผู้เป็นมารดามักรักใกล้ชิดลูกชายจนเกินไปมักจะพาไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ นอนอยู่ด้วยกันติดกันสนใจเอาใจใส่และสนิทสนมกันเกินไปจนทำให้ความคิด เจตคติ ค่านิยม ความรู้สึกและลักษณะท่าทางของความเป็นผู้หญิงซึมซาบเข้าไปในจิตใจบุคลิกภาพของเด็กชาย จนประทับเป็นเอกลักษณ์ความเป็นหญิงเข้าไปในจิตใจของเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าในครอบครัวนั้นมีทั้งคุณย่า คุณยาย คุณน้า คุณอาหรือคนเลี้ยง คนรับใช้ ที่เป็นผู้หญิงอยู่ร่วมกันมากในบ้านด้วยแล้ว เอกลักษณ์ของความเป็นหญิงก็จะยิ่งซึมซาบเข้าไปในบุคลิกภาพของเด็กชายคนนั้นมากขึ้น

2. บุคลิกภาพของบิดาส่วนใหญ่แล้วเด็กเหล่านี้มักมีบิดาเป็นคนมีนิสัยแข็งแรงแกร่งแกร่งก้าวร้าว เผด็จการ หรือเป็นคนเด่นเกินไปจนเด็กชายนั้นไม่สามารถเลียนแบบอย่างได้ หรือในทางตรงข้ามก็มักเป็นบิดาที่มีนิสัยอ่อนแอ ไม่มีบทบาทอะไรในบ้าน เป็นคนเจียบเจี้ยบ แยกตัวจนเด็กเกิดความรู้สึกกละอายใจ แทนที่จะเป็นความภาคภูมิใจ เด็กก็ไม่ยอมเลียนแบบได้เช่นกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นลักษณะค่อนข้างห่างเหินไม่ได้ใกล้ชิดกัน อาจเป็นเพราะบิดาไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับบ้านหรือมักคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูลูกนั้น เป็นหน้าที่ของมารดาแต่เพียงอย่างเดียว จึงปลีกตัวออกห่างหรืออาจเป็นเพราะตายจากไปเมื่อลูกชายยังเล็กอยู่ในอีกทางหนึ่งบิดาก็อาจเป็นคนเจ้าอารมณ์ดุร้าย โมโหง่ายจนเด็กมองภาพพจน์ของนิสัยบิดาค่อนข้างน่ากลัวก็ไม่อยากเลียนแบบได้เช่นกัน

4. ความคาดหวังเรื่องเพศของบิดามารดา การคาดหวังของบิดามารดาที่อยากได้ลูกเป็นเพศหญิงทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีลูกชายหลายคนแล้วจึงอยากได้ลูกสาวแต่เมื่อคลอดออกมาเป็นลูกผู้ชายอีกก็เลยชดเชยความต้องการของตนเองโดยการแต่งตัวลูกชายให้เหมือนผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าลูกชายเป็นคนหน้าตาดี รูปร่างสวย กริยาท่าทางนุ่มนวลด้วยแล้ว ก็อาจยิ่งถูกจับแต่งตัวให้เหมือนผู้หญิงมากขึ้นและบ่อยขึ้นอีก และเกิดความพอใจขึ้นทั้งสองฝ่าย เด็กชายก็อาจจะรู้สึกภาคภูมิใจในบทบาทความเป็นหญิงมากกว่าความเป็นชาย

เพิ่มขึ้นตามกาลเวลาอยู่ในใจ

5. การรักลูกแบบลำเอียง เช่น พ่อหรือแม่ที่ตนรักเกิดตามใจและเอาใจใส่สนใจลูกสาวมากกว่าลูกชาย ก็อาจทำให้เด็กชายเกิดความรู้สึกอิจฉาหลงคิดว่าตนเองเป็นผู้หญิง พ่อแม่ก็อาจจะรักเอาใจใส่ตนเองมากขึ้นจึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการต่อต้านมารดาในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้พ่อแม่เดือดร้อนสมกับที่เคยทอดทิ้งปล่อยปละละเลยตนเอง

6. ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ในการพัฒนาเอกลักษณ์ของเด็กในด้านหนึ่งนั้นก็คือการไม่อยากเหมือนอีกคนหนึ่ง เช่น ถ้าที่เป็นคนสนใจเอาแต่เรียนแต่ไม่มีเพื่อนน้องก็จะปฏิบัติตนในทางตรงข้าม คือ ไม่สนใจเรียน แต่มีเพื่อนมาก เช่นเดียวกันถ้าพี่สาวชอบทำตัวมีนิสัยเหมือนผู้ชายคอยทำตัวเป็นผู้ปกป้องทุกอย่างให้ หรือพี่ชายทำตัวแข็งแกร่งเกินไปเด็กชายซึ่งเป็นน้องก็อาจทำตัวเองให้มีนิสัยเหมือนผู้หญิง เป็นคนอ่อนแอต้องการความคุ้มครองเพราะไม่ต้องการเหมือนพี่ที่มีลักษณะนิสัยที่ตนไม่ชอบหรือเป็นอย่างเดียวกันนั่นเอง

สาเหตุจากโรงเรียน

1. การขาดแบบอย่างของบุคลิกภาพในแต่ละเพศ
2. การล้อเลียนจากเพื่อนหรือครูในโรงเรียน
3. ระบบการศึกษาของโรงเรียนที่แบ่งแยกเพศ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน
5. การจัดกิจกรรมของโรงเรียน
6. การจัดหลักสูตรการสอนในโรงเรียน
7. การอยู่ในกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะเป็นรักร่วมเพศ

สาเหตุที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกมีแนวโน้มเป็นคนรักร่วมเพศมากขึ้นนั้น มีดังนี้

1. การขาดแบบอย่างของบุคลิกภาพผู้ชาย ในโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่แล้วมักมีครูผู้หญิง โดยเฉพาะครูผู้หญิงที่สนใจและรักเอาใจใส่ต่อเด็กค่อนข้างดีและเป็นคนที่มีความน่ารัก เรืองรังดีเด่นด้วยแล้วเด็กผู้ชายที่หาแบบอย่างความเป็นชายจากบิดาที่บ้านไม่ได้แล้ว เมื่อมาอยู่โรงเรียนก็ไม่มีแบบอย่างความเป็นชายจากครูอีก จึงจำแบบอย่างบุคลิกภาพของความเป็นหญิงเพิ่มมากขึ้นไปอีกในช่วงเด็กเล็กนี้อย่างไม่รู้ตัว

2. เกิดจากการล้อเลียนของเพื่อนหรือครูในโรงเรียน อาจเป็นเพราะเด็กชายนั้นมีหน้าตาดีหรือทำทางอ่อนแอจึงมักถูกล้อเลียนว่าเป็นกะเทยเมื่อถูกล้อเลียนบ่อยเข้าเด็กชายก็อาจเกิดความรู้สึกสับสนจนเกิดความไม่แน่ใจสงสัยตัวเองถึงขนาดขาดความเชื่อมั่นในด้านเอกลักษณ์บทบาททางเพศกันมากขึ้น

3. ระบบการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนชายล้วนจะมีโอกาสถูกกระตุ้นให้เด็กชายเกิดอยากเป็นผู้หญิงมากกว่าโรงเรียนที่เป็นสหศึกษา โดยเฉพาะในแง่จิตวิทยาเมื่อคนสองคนต้องการอยู่ร่วมกันคนหนึ่งจะพยายามทำตัวเป็นผู้นำและอีกฝ่ายหนึ่งก็เป็นผู้ตามโดยไม่รู้ตัว ในโรงเรียนชายล้วนเด็กชายที่อ่อนแอกว่าต้องให้เพื่อนชายที่แข็งแรงกว่าปกป้องไม่ให้ถูกล้อเลียน ซึ่งอาจเกิดขึ้นจนกลายเป็นความพึงพอใจในบทบาทนี้ต่อไป แต่ในโรงเรียนสหศึกษานั้นมักมีนักเรียนหญิงซึ่งแสดงตัวเป็นฝ่ายเรียบร้อยอ่อนแออยู่แล้ว ก็จะผลักดันให้เด็กชายที่อ่อนแอทั้งทางใจและทางกายต้องทำตัวให้เข้มแข็งและทำตัวให้เป็นผู้ชายมากขึ้น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน ถ้าเด็กชายที่มีแนวโน้มคล้ายผู้หญิงตั้งแต่อู่ที่บ้าน เมื่อมาเข้าโรงเรียนก็มีแนวโน้มอยากเข้าใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชายอยู่แล้ว ถ้าเด็กผู้หญิงยอมรับเข้ามาอยู่

ในกลุ่มด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเด็กผู้ชายคนนั้นเคยถูกปฏิเสธ ถูกรังแกจากกลุ่มเพื่อนชายด้วยกันซึ่งเป็นลักษณะการซ้ำเติมให้เกิดความเกรงกลัวผู้ชายมากขึ้นมากก่อนก็จะมีลักษณะเป็นผู้หญิงมากขึ้น

5. การจัดกิจกรรมของโรงเรียน ครูบางคนรู้เท่าไม่ถึงการณ์เมื่อเห็นเด็กที่หน้าตาดี น่ารัก ก็จับเด็กชายนั้นแต่งตัวแสดงเป็นบทผู้หญิงเมื่อมีการจัดการแสดงละครหรือการแสดงต่าง ๆ บนเวทีกันบางแห่งถึงกับมีการจัดประกวดเทพีชายประเภทสอง เทพีจำลองหรือให้แต่งตัวเป็นผู้หญิงหรือเป็นเชียร์ลีดเดอร์ เป็นคนเด่นขลุ่ย เด็กชายซึ่งไม่เคยได้รับความสนใจเมื่อปฏิบัติตัวเป็นผู้ชาย ก็จะหันมาปฏิบัติตัวหรือแสดงกริยาท่าทางเป็นผู้หญิงกลับ เพราะมีแต่คนสนใจชื่นชมซึ่งอาจทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเองว่ามีคุณค่าและเป็นความรู้สึกเด่นก็เลยแสดงต่อไปจนติดเป็นนิสัยและไม่อยากเป็นผู้ชายหรือแสดงท่าทางเป็นผู้ชายอีกต่อไป

6. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน โรงเรียนหลายโรงเรียนก็มีหลักสูตรที่บังคับให้เด็กชายต้องเรียนเย็บปักถักร้อยหรือกิจกรรมซึ่งถือว่าเป็นบทบาทของผู้หญิง เมื่อเด็กชายได้มีโอกาสเรียนแล้วเกิดความรู้สึกความถนัดและความภาคภูมิใจก็อาจทำให้เกิดความสับสนใจในเอกลักษณ์ของตัวเองมากขึ้นรวมทั้งด้านการเล่นกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น

7. การอยู่ในกลุ่มที่มีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศเหมือนกัน เพราะการที่ไม่สามารถเข้ากลุ่มผู้ชายที่ปฏิเสธและคอยแต่รังแกตนเองจึงต้องจับกลุ่มอยู่ด้วยกันก็ยิ่งทำให้เกิดความรู้สึกมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมากขึ้นและเนื่องจากเป็นวัยที่อยู่ในช่วงพัฒนาการของการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนบุคลิกภาพจึงขึ้นอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่สนิทสนมด้วยกัน เมื่อมารวมกันอยู่เป็นกลุ่มสังคมย่อยความสนุกสนานก็จะยิ่งมากขึ้นเป็นจุดเด่นมากขึ้น การแสดงตัวกันแปลก ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจจากคนอื่นก็จะเปิดเผยมากขึ้น

สาเหตุทางอ้อม

1. แบบอย่างทางเพศที่สามจากสื่อมวลชน
2. เกิดจากประสบการณ์ในรักร่วมเพศ
3. เกิดจากค่านิยมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม
4. เกิดจากการพัฒนาบทบาทของผู้หญิงในสังคม
5. เกิดจากระบบสังคมและเศรษฐกิจ
6. เกิดจากความต้องการในสังคมยอมรับ
7. เกิดจากผลของลัทธิต้องการเด่น

สาเหตุทางสังคม

ตัวกระตุ้นทางสังคม มีดังนี้

1. แบบอย่างเพศที่สามจากด้านสื่อมวลชนโดยเฉพาะจากตัวแสดงในโทรทัศน์ภาพยนตร์หรือในหนังสือ เมื่อคนแสดงเป็นผู้ชายแต่แสดงท่าทางตัดจริตเหมือนผู้หญิง ซึ่งก็มักทำให้คนชมรู้สึกชอบใจ พอใจสนุกสนาน เรียกร้องความสนใจเป็นเรื่องเด่นอยู่แล้ว เด็กชายที่ขาดแบบอย่างผู้ชายจากผู้ที่ เป็นบิดาที่บ้านหรือผู้เป็นครูผู้ชายที่โรงเรียนก็อาจเลือกแบบคนแสดงชาย แต่ท่าทางกระตุ้งกระตั้งขึ้นมาเป็นแบบอย่างของตนแทนก็ได้ เพราะความที่มีแนวโน้มอยู่ก่อนหน้านี้ โดยเฉพาะถ้านักแสดงคนนั้นเป็นคนที่มีชื่อเสียง มีคนชื่นชมมากและประสบความสำเร็จในชีวิตด้านการทำงานที่เขาหรือเธอทำอยู่ เช่น เป็นคนแสดงเก่ง ร้องเพลงเก่ง พุดเก่ง หรือเป็นคนที่มีความสามารถเฉพาะทางใดทางหนึ่งเก่ง เด็กก็จะยิ่งเกิดการจำแบบอย่างได้มากขึ้น โดยเฉพาะคนที่กำลังแสวงหาตัวเองทั้งด้านการงานและการดำเนินแบบอย่างได้มากขึ้น โดยเฉพาะคนที่กำลังแสวงหาตัว

เองทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตส่วนตัวอยู่

2. เกิดจากการมีประสบการณ์รักร่วมเพศมาก่อน ส่วนใหญ่อาจเป็นเพียงแสดงบทรักด้วยกันเพราะวุฒิภาวะทางอารมณ์เพศของเด็กเหล่านี้มักเร็วกว่าและมีมากกว่าเด็กทั่วไป จึงอยากรู้อยากลองแล้วก็อาจจะเกิดความประทับใจจิตใจได้ เพราะเรื่องเพศนั้นก็เปรียบเสมือนสิ่งเสพติดลองแล้วชอบถูกใจก็อยากจะทำอีกหรืออาจเกิดจากผู้ใหญ่กระทำการรักร่วมเพศโดยใช้ความอบอุ่นหรือให้สิ่งที่เป็นรางวัลต่าง ๆ เด็กก็อาจเกิดความรู้สึกฝังใจ เพราะเกิดความรู้สึกได้รับความสนใจมีคุณค่าและรักตัวเองมากขึ้น

3. เกิดจากค่านิยมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม เช่น ค่านิยมที่สร้างความเชื่อว่าการเป็นผู้ชายนั้นเป็นคนแข็งแรงซึ่งชอบเล่นกีฬา พุดจาโฉบผาง หยาบคาย ก้าวร้าว เกเร ต้องชกต่อยกันจนไปถึงต้องสูบบุหรี่ กินเหล้า เทียวผู้หญิงเป็น และถ้าเป็นเด็กผู้ชายที่มีความสับสนในเอกลักษณ์ของตนอยู่และไม่สามารถที่จะรู้สึกว่าจะเป็นคนที่มีลักษณะนิสัยดังกล่าวนี้ได้เลยยังมีความสับสนได้อีกว่าตนเองคงเป็นผู้หญิงมากกว่าเพราะนิสัยตัวเองนั้น เป็นคนสุภาพอ่อนโยนสำรวม เรียบร้อยและอ่อนแอเหมือนผู้หญิงทั่วไปซึ่งไม่ใช่เป็นลักษณะของผู้ชายทั่วไปจึงยังวางตัวไม่ถูก ย้ำคิด สับสนอยู่ในใจ

ข้อเสียของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ

หากจะมองในแง่ดีแล้วเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศนั้น ผลดีจะมีน้อยมากเมื่อเทียบกับผลเสีย ผลดี คือ การที่ต้องพยายามข่มข่มด้อยตัวเองด้วยการมูมานะสร้างอะไรที่ดั่งงามหรือแปลกใหม่ขึ้นมา เพื่อเป็นปมเด่นชดเชยกันไปจึงมักจะเป็นคนที่มีแรงจูงใจสูง ขยันอดทน รวมทั้งพยายามต้องฝึกนิสัยให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและเป็นที่ยอมรับในความเป็นคนของตน

คนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศส่วนใหญ่มักจะเอาดีในด้านการแสดงหรือด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ ซึ่งมักจะประสบความสำเร็จได้ดี ทั้งนี้เนื่องจากมักเป็นคนที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย มีความรู้สึกไวและละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกของคนอื่น งานที่สามารถทำได้ดี เช่น นักแสดง ศิลปินวาดภาพ แต่งหน้า ทำผม กู้ก ชอบทำอาหารที่แปลก ๆ ชอบงานดีไซน์หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวกับความสวยงามต่าง ๆ ยกเว้นทอม ซึ่งมักหันมาเอาดีทางด้านกีฬาอยากเป็นผู้นำอยากเป็นนักบริหาร

ส่วนผลเสียของบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมีมาก โดยเฉพาะด้านสุขภาพจิตอย่างเดียว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่ ความคิดฉ้อฉลริษยา แก่งแย่งหาคู่กัน ความรู้สึกเป็นปมด้อย ปัญหาสาส์นทางเพศ บุคลิกภาพหวาดระแวง ไม้ไว้ใจคนอื่น มีความกดดันทางจิตใจสูง ทำให้เกิดอารมณ์รุนแรงแปรปรวนง่าย โดดเดี่ยว ว้าเหว่ และมักจะ ประสบกับความผิดหวังในชีวิตทั้งด้านส่วนตัว และด้านการงานได้ง่ายกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป ดังมีอาการต่อไปนี้

1. เกิดความรู้สึกมีปมด้อย ถึงแม้ว่าเขาจะสามารถชดเชยปมด้อย การสร้างปมเด่นชดเชยในด้านใด อย่างไรแต่ในส่วนลึกของจิตใจยังมีความรู้สึกผิดปกติกไม่มีใครจริงจังด้วย หรือการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติธรรมดา จึงมีชีวิตอยู่ใต้ความกดดันสูงมากเมื่อเกิดอุปสรรคอะไรขึ้นมาจึงมักแก้ปัญหาด้วยการใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล เรื่องเล็กน้อยก็มักกลายเป็นเรื่องใหญ่

2. เกิดอารมณ์รุนแรงแปรปรวนได้ง่าย เพราะชีวิตรักร่วมเพศนั้น ต้องใช้ความพยายามและความอดทน เสียสละในการที่จะสามารถชนะใจผู้ชายจริงคนหนึ่งได้ เมื่อต้องทุ่มเททุกอย่างให้แล้วก็มักเกิดความทึ่งหวง ต้องการความเป็นเจ้าของมากกว่าคนปกติทั่วไป เพราะฉะนั้นถ้าเกิดผิดหวังขึ้นมากก็อาจกระทำอัตวิบากกรรม หรือทำลายฆ่าคนอื่นได้ด้วยอารมณ์รุนแรงนี้

3. กลายเป็นคนส่ำสอนทางเพศ ทั้งนี้เพราะว่ารักร่วมเพศชายมักไม่เคยถูกสังคมตำหนิว่าการมีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นสิ่งเสียหายเหมือนผู้หญิงจึงกล้าลองกล้าปฏิบัติทางเพศอย่างไม่ยับยั้งชั่งใจ เพราะร่างกายเป็นชายอยู่แล้ว ขณะเดียวกันพวกรักร่วมเพศก็มักต้องการมีเพศสัมพันธ์กับชายจริง เพราะใจนั้นเป็นผู้หญิงจึงไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับพวกรักร่วมเพศด้วยกัน แต่ชายจริงใจกับช่วงวัยตนเอง หรือพวกที่มีอาชีพพิเศษนี้จะไม่รักจริง หรือต้องการอยู่อย่างมั่นคงกับพวกรักร่วมเพศ เมื่อมีโอกาสก็จะไปจึงทำให้พวกเขาต้องไปแสวงหาคนอื่นใหม่กันไม่สิ้นสุดกันเสียที

4. การป่วยเป็นโรคต่าง ๆ การส่ำสอนทางเพศนี้ รวมกับปัญหาทางด้านจิตใจของรักร่วมเพศที่ไม่สามารถมีอารมณ์ร่วมอย่างจริงจังกับคนอื่นได้อยู่แล้วจึงต้องมุ่งเรื่องการปฏิบัติกิจกรรมทางเพศมากกว่าด้านความรักความอบอุ่น เพื่อต้องการสร้างความพึงพอใจให้อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งอาจเพิ่งรู้จักกันจึงต้องหาวิธีการแปลกพิศดารต่าง ๆ ในการร่วมเพศ เช่น ร่วมทางทวาร ร่วมด้วยการใช้ปากและการใช้วัตถุกระตุ้นทางกามารมณ์ เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะติดเชื่อโรคเป็นโรคต่าง ๆ จึงเป็นไปได้ยากมาก เช่น โรคโกโนเรีย ซิฟิลิส เริมและโรคเอดส์ เป็นต้น

5. เกิดความรู้สึกกระแวงไม่ไว้วางใจคน เพราะชีวิตของคนรักร่วมเพศ มักถูกหลอกจากชายหญิงหรือพวกชายที่มีอาชีพพิเศษเป็นประจำ จึงมักเกิดความวิตหวาดระแวงจนเป็นนิสัยติดตัวขึ้นได้และจะมีผลต่อด้านการงานอาชีพที่ต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องรักษาความลับกัน จึงเกิดติดนิสัยที่ทำให้เป็นคนขี้ระแวงคนอื่น

6. พฤติกรรมต่อต้านสังคม เพราะความขัดแย้งที่อยู่ภายในจิตใจ ใจหนึ่งก็อยากเปิดเผยแสดงตัวอย่างอิสระแต่อีกใจหนึ่งก็ตระหนักว่าสังคมยังไม่ยอมรับ โดยเฉพาะด้านแรงงานบางอย่าง จึงทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดต่อต้านสังคม ซึ่งก็มักออกมาในรูปแบบของความก้าวร้าวเงี้ยวเป็นการแก้แค้นตอบกลับ เพราะถูกปฏิเสธมาตั้งแต่เด็ก คือ จากบ้านที่เป็นสังคมแรกของเด็กโตขึ้นมาอาจมีความรู้สึกต้องการต่อต้านสิ่งที่สังคมยอมรับ หรือสิ่งที่เป็นอนุรักษนิยมต่าง ๆ

7. เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวว่าเหวในวัยที่ยังเด็กหรือวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ตอนต้นอยู่นั้น ชีวิตก็ยังไม่ต้องรับผิดชอบอะไรมาไม่ต้องจริงจังต่อชีวิต ยังหาเพื่อนคู่เที่ยวได้ไม่ยากแต่เมื่อถึงแก่ตัวลง การทำงานไม่คล่องแคล่วเหมือนก่อนการหาคู่ที่จะมารักร่วมเพศก็ยังยากโดยเฉพาะญาติผู้เกี่ยวข้องมักไม่ยอมรับพฤติกรรมนี้อยู่แล้ว จึงต้องดำรงชีวิตอยู่ตามลำพังโดดเดี่ยวจึงมักลงเอยด้วยการฆ่าตัวตายหรือถูกฆ่าตาย เพราะความรู้สึกโดดเดี่ยวนี้และหรือมักจะถูกข่มขู่บังคับจากผู้จัดอ่อนหรือความลับ ชีวิตส่วนตัวของเขาในด้านนี้หากทำงานอยู่ในหน่วยงานสำคัญ ๆ ก็ถือเป็นเรื่องเสียงอันตรายถึงประเทศชาติก็ได้ (เสมอขวัญ ต้นติกุล. 2538 : 29; อ้างอิงจาก วัลลภ ปิยะมโนธรรม. 2532 : 86 – 89)

ชายที่เป็นรักร่วมเพศนั้นเป็นคนที่ชอบเปลี่ยนคู่ขาบ่อยกว่าคนที่รักต่างเพศ แต่ก็มีมากคู่ที่อยู่กันได้นาน จากการสำรวจจนพบว่าร้อยละ 6 อยู่กันได้นานกว่า 10 ปี ร้อยละ 20 อยู่กันได้นาน 5 ปี และร้อยละ 68 ไม่สามารถจะอยู่ด้วยกันนานได้ ยกเว้นพวกเลสเบี้ยนที่อาจจะอยู่กันนานขึ้น ปัญหาที่พวกรักร่วมเพศต้องลำบาก คือ ปัญหาด้านงานและครอบครัว สำหรับชายที่เป็นรักร่วมเพศต้องเผชิญวิกฤตกาลของชีวิตอยู่ 3 ช่วงด้วยกัน คือ ช่วยวัยรุ่นนั้นเริ่มไม่แน่ใจตัวเองและรู้สึกว่าชอบคนเพศเดียวกัน พอถึงช่วงอายุ 20 – 30 ปี อาจประสบปัญหาหากคู่ที่ถาวรยังไม่ได้และเมื่อแก่ตัวเขาก็จะสูญเสียโอกาสที่จะหาคู่ใหม่ที่เขาคงต้องการได้ ดังนั้น พวกนี้จะต้องเกิดความรู้สึกเหงา รู้สึกผิดในใจความเหงา ความโดดเดี่ยวจะยิ่งเพิ่มขึ้นตามอายุ และแนวโน้มของการฆ่าตัวตายมีสูงขึ้น (ชุมศักดิ์ พุทธานพวงศ์. 2529 : 17 – 18)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. ลักษณะครอบครัว คือ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
2. ฐานะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน คือ ระดับปานกลาง มีรายได้ประมาณเดือนละ 5,000 – 20,000

วิธีการศึกษารายกรณี

มีวิธีการศึกษา 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน
2. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
3. การวินิจฉัย
4. การช่วยเหลือ
5. การทำนายผล
6. การติดตามผล
7. การสรุปผล และข้อเสนอแนะ

กระบวนการศึกษารายกรณีทั้ง 7 ขั้นตอนดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน

การกำหนดปัญหา ในการวิจัยครั้งนี้พฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การที่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศโดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาสาเหตุของการที่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ เพื่อจะได้ทำการช่วยเหลือและส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศได้ถูกต้อง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมมติฐานในการศึกษารายกรณีครั้งนี้ คือ ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่
  - 1.1 บุคลิกภาพ
2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่
  - 2.1 ด้านครอบครัว
    - 2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัว
    - 2.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.1.3 อาชีพของบิดามารดา

2.1.4 การอบรมเลี้ยงดู

2.2 ด้านโรงเรียน ได้แก่

2.2.1 บรรยากาศในโรงเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

2.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

2.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.3 ด้านสังคม ได้แก่

2.3.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน

2.3.2 สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย ได้แก่ ชุมชนแออัด

2. การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

เทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิค 8 เทคนิค ดังนี้

2.1 การสังเกตและการบันทึกการสังเกต เพื่อเก็บข้อมูลไว้ประกอบการวินิจฉัยและเข้าใจพฤติกรรมเพื่อการช่วยเหลือต่อไป โดยสังเกตนักเรียนจากสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น สถานการณ์ในการเรียน สถานการณ์ในการเล่นกับเพื่อน สถานการณ์ในการทำงาน สถานการณ์ในการทำกิจกรรมอิสระและสถานการณ์ที่อยู่บ้านในแต่ละสถานการณ์ หลังการสังเกตผู้วิจัยได้บันทึกการสังเกตโดยใช้ระเบียบพฤติกรรม

2.2 การสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) และไม่เป็นทางการ (Informal Interview) กับบุคคลต่อไปนี้

1. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. อาจารย์ที่ปรึกษา
3. อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาไทย
4. เพื่อนสนิทที่เรียนในโรงเรียน
5. ผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ในการสัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สัมภาษณ์ครั้งละ 30 – 60 นาที และบันทึกผลการสัมภาษณ์ทันทีหลังจากยุติการสัมภาษณ์ ส่วนบุคคลอื่น ๆ สัมภาษณ์คนละ 2 ครั้ง ใช้เวลา 30 – 60 นาที และบันทึกผลการสัมภาษณ์ทันทีหลังจากยุติการสัมภาษณ์

2.3 การเยี่ยมบ้าน เพื่อจะได้สังเกตความเป็นอยู่ทางบ้านและรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางบ้านและยังเป็นการร่วมมือกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียนโดยปฏิบัติดังนี้

2.3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการไปเยี่ยมบ้าน

2.3.2 นัดหมายวัน เวลา ที่จะไปเยี่ยมบ้านกับบิดามารดา

2.3.3 ไปเยี่ยมบ้านพร้อมทั้งสังเกตและสัมภาษณ์บิดามารดา รวมทั้งบุคคลภายในบ้านตามความเหมาะสม เพื่อหาข้อมูลในเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว ทักษะคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและทักษะคติของผู้ปกครองที่มีต่อผู้รับการศึกษา ความเป็นอยู่และค่านิยมของผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ

2.3.4 บันทึกการเยี่ยมบ้าน ใช้เวลาไปเยี่ยมบ้าน คนละ 1 ครั้ง ๆ ละประมาณ 30 นาที

2.4 การเขียนอัตชีวประวัติ ให้นักเรียนเขียนหลังจากผู้ศึกษาได้สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนแล้ว จึงให้เขียนอัตชีวประวัติโดยไม่กำหนดหัวเรื่อง แต่ให้แนวทางว่าให้เขียนเรื่องของตนเองและครอบครัว

ตั้งแต่จำความได้ในอดีตจนถึงปัจจุบันและให้บอกความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนเพื่อจะได้ทราบถึงทัศนคติที่มีต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อโรงเรียน และต่อการศึกษา

เมื่อทราบอัตชีวประวัติแล้วจึงนำวิเคราะห์ โดยใช้แนวการวิเคราะห์อัตชีวประวัติของ Froehlich (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ. 2527 : 148; อ้างอิงจาก Froehlich. 1959) โดยพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. สิ่งที่ขาดหายไปหรือการเว้นข้อความบางอย่าง (Omission)
2. ความยาวของอัตชีวประวัติ (Length)
3. คำศัพท์ที่ใช้ (Vocabulary)
4. ระดับความลึกของความรู้สึก (Level or Depth of Expression)
5. การจัดลำดับความคิด (Organization)
6. การกลบเกลื่อน (Gloss)
7. การแต่งเรื่องขึ้นเอง (Fabrication)
8. ลักษณะของการเขียน (Appearance)
9. ความผันแปรของปฏิกริยา (Tonal Variations)

2.5 บันทึกประจำวัน เป็นการให้ผู้รับการศึกษายืนยันบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง เป็นการเปิดเผยความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัวโดยการชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้รับการศึกษาทราบก่อนการเขียนบันทึก โดยให้เขียนวัน เดือน ปี ที่บันทึกและกิจกรรมที่ทำในวันนั้น ให้เขียนอย่างต่อเนื่องกันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดยมีหัวข้อต่อไปนี้ (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ. 2527 : 176)

1. ชื่อ อายุ เพศ ของผู้บันทึก
2. วัน เดือน ปี ที่บันทึก
3. กิจกรรมที่ทำในวันนั้น

หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากบันทึกประจำวันมาทำการวิเคราะห์ตีความหมาย เพื่อหาข้อมูลในเรื่องการดำเนินชีวิตประจำวัน ความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ความขัดแย้งและความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้รับการศึกษานี้ ซึ่งการเขียนบันทึกประจำวันนี้ ทำให้ทราบนิสัยส่วนตัวของนักเรียน

2.6 สังคมมิติ ให้นักเรียนทำสังคมมิติเพื่อให้ทราบความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่มและศึกษาโครงสร้างทางสังคมของกลุ่มว่ามีธรรมชาติที่แท้จริงอย่างไร โดยผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ในการทำสังคมมิติให้อาจารย์ที่ปรึกษาทราบ และผู้วิจัยขอเวลาในการดำเนินการทำสังคมมิติเองในชั้นเรียน มีการกำหนดสถานการณ์ขึ้นตามความมุ่งหมายในการสำรวจของผู้วิจัย คือ ต้องการสำรวจว่านักเรียนที่ถูกศึกษานั้น มีความสัมพันธ์ทางด้านสังคมในการคบเพื่อนอย่างไร

2.6.1 ขั้นตอนในการทำสังคมมิติ มีดังนี้

1. แจกกระดาษที่มีขนาด 3 x 5 นิ้ว แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ของตนไว้ในหัวกระดาษหรือบัตรนั้น พร้อมทั้งเขียนวันที่ และห้องเรียนกำกับไว้ด้วย

2. กำหนดสถานการณ์ คือ “ถ้าครูให้ทำรายงานกลุ่ม นักเรียนจะเลือกทำรายงานกลุ่มกับใครซึ่งต้องเน้นเพื่อนในห้องเรียนเดียวกันโดยให้เลือกเพื่อนได้ 2 คน ตามลำดับของความชอบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

3. ให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนลงในแผ่นกระดาษที่แจกให้โดยเรียงลำดับ เลือกใครคนแรกเป็นอันดับ 1 และใครรองลงมาเป็นอันดับ 2

เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมาจัดกระทำข้อมูล สร้างตารางสังคมนิติขึ้น เขียนชื่อนักเรียนในช่องผู้เลือกและผู้ได้รับเลือก กรอกรคะแนนในตารางพร้อมกับสรุปผลของคะแนนที่กรอกลงในตารางนั้น นำผลสรุปของคะแนนที่กรอกลงในตารางมาสร้างแผนผังสังคมนิติ โดยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้แก่

นักเรียนชาย ○

เลือกเป็นอันดับที่ 1 →

เลือกเป็นอันดับที่ 2 - - - - - →

เลือกซึ่งกันและกันในอันดับ 1 ↔

เลือกซึ่งกันและกันในอันดับ 2 ← - - - - - →

2. สร้างแผนผังสังคมนิติโดยใช้หลักทางสถิติ ดังนี้คือ (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ. 2527 : 194 -

195)

2.1 กำหนดวงกลม 4 วง ที่มีขนาดต่างกัน สามารถซ้อนกันทั้ง 4 วง โดยใช้หลักของควอไทล์ (Quatile) ซึ่งแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน

2.2 เรียงลำดับคะแนน (x)

2.3 หาคความถี่ของคะแนน (f)

2.4 หาคความถี่สะสมของคะแนน (cf)

2.5 หาคตำแหน่งควอไทล์ที่ 1, 2 และ 3

2.6 เขียนแผนผังตามค่าควอไทล์ที่คำนวณได้ ดังนี้

2.6.1 วงกลมในสุด คือ คนที่ได้คะแนนมากกว่าควอไทล์ที่ 3 ขึ้นไป

2.6.2 วงกลมถัดออกมาติดวงกลมใน คือ คนที่ได้คะแนนอยู่ในระหว่างควอไทล์ที่ 2

และ 3

2.6.3 วงกลมถัดออกมาติดวงกลมนอก คือ คนที่ได้คะแนนอยู่ในระหว่างควอไทล์ที่

1 และ 2

2.6.4 วงกลมนอกสุด คือ คนที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนในควอไทล์ที่ 1

3. ตีความหมายของแผนผังสังคมนิติที่ได้เกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มและบทบาทของสมาชิกกลุ่ม ขณะเดียวกันก็พิจารณาฐานะทางสังคมของนักเรียนที่ถูกศึกษาเพื่อตีความหมายความสัมพันธ์ของนักเรียนที่ถูกศึกษากับเพื่อนในกลุ่ม

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้กลวิธี "ใครเอ่ย" (Guess Who or Who's Who Technique) โดยใช้แบบสอบถาม "ใครเอ่ย" ควบคู่กับการทำสังคมนิติ

2.7 ใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจเพื่อจะได้ทราบถึงรายละเอียดบางประการที่เป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยปัญหาและช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล

2. แบบสอบถามใครเอ่ย

3. แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

4. แบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ Sentence Completion Test (S.C.T.)

2.8 ใช้แบบทดสอบ เพื่อนำผลการทดสอบมาช่วยในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่กลุ่มตัวอย่างซึ่งแบบทดสอบที่ใช้ มีดังนี้

2.8.1 แบบทดสอบเชาวน์ปัญญาใช้แบบทดสอบ Standard Progressive Matrices (S.P.M.)

2.8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ ใช้แบบทดสอบ ดังนี้

2.8.2.1 Bender Gestalt Test

2.8.2.2 Draw A Person Test

2.8.2.3 Kinetic House Tree Person (K-H-T-P)

2.9 ระเบียบสะสม เพื่อใช้เก็บข้อมูลของผู้รับการศึกษา ซึ่งโรงเรียนได้รวบรวมไว้แล้ว โดยเก็บข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ครอบครัว สุขภาพ การศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการช่วยเหลือร่วมกับข้อมูลที่ได้จากแหล่งอื่น ๆ

3. วินิจฉัย

การสาเหตุของปัญหาการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ โดยอาศัยผลการวิเคราะห์จากข้อมูลในชั้นที่ 2 และจากทฤษฎีทางจิตวิทยาช่วยในการวินิจฉัยสาเหตุและหาวิธีการแก้ไขหรือคิดหามาตรการต่าง ๆ ที่จะนำมาช่วยเหลือแนะแนวทางแก่ผู้รับการศึกษาในการแก้ไขต่อไป

4. การช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริม

ให้การช่วยเหลือนักเรียนโดยการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่รับการศึกษาทั้ง 5 คน โดยกระบวนการให้คำปรึกษาซึ่งจะช่วยให้นักเรียนรู้จักและยอมรับตนเอง รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกอย่างถูกต้องยิ่งขึ้น จนสามารถนำไปสู่การตัดสินใจเลือกกระทำอย่างฉลาดและเหมาะสมต่อตนเอง

5. การทำนายผล

เพื่อบอกให้ทราบว่าปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศสามารถแก้ไขได้หรือไม่ โดยอาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์และวินิจฉัย เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับแนวโน้มของการช่วยเหลือ

6. การติดตามผล

ทำการติดตามผลในขณะที่ทำการศึกษาทุกระยะ คือ ติดตามผลทุกครั้งที่ได้พบผู้รับการศึกษาหรือแต่ละครั้งที่ให้การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริม เพื่อประเมินผลว่าสิ่งที่ทำไปนั้นถูกต้องได้ผลดีหรือไม่ควรมีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไรต่อไป

7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ ปฏิบัติดังนี้

7.1 สรุปผลทุกครั้งหลังทำการศึกษาแต่ละครั้ง เพื่อได้ทราบว่าทำอะไรบ้างและให้ข้อเสนอแนะว่าจะมีการวางแผนทำอะไรในครั้งต่อไป

7.2 สรุปผลก่อนยุติการศึกษาครั้งสุดท้าย โดยสรุปผลของการทำการศึกษาไว้ทั้งหมดและให้ข้อเสนอแนะไว้เพื่อประโยชน์สำหรับผู้ที่จะให้ความช่วยเหลือบุคคลทั้ง 5 รายนี้ ต่อไป โดยเสนอแนะไว้ 3 ทาง ดังนี้

- ก. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษารายกรณี
- ข. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
- ค. ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่สนใจหรือจะศึกษาบุคคลต่อไปนี้ หรือจะศึกษาบุคคลในลักษณะเดียวกันต่อไป

การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี (Case Conference)

การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี เป็นการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นผู้ถูกศึกษารายกรณีซึ่งการประชุมปรึกษาเป็นรายกรณีนั้น สามารถทำได้ตั้งแต่ขั้นรวบรวมข้อมูล จนถึงขั้นติดตามผลในการประชุมปฏิบัติ ดังนี้

1. การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี ใช้การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณีในลักษณะของการประชุมกลุ่มใหญ่ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้
  - 1.1 ประธาน ได้แก่ ครูแนะแนว
  - 1.2 ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา และอาจารย์ฝ่ายปกครอง
  - 1.3 ผู้สนใจ ได้แก่ อาจารย์ในโรงเรียน
2. การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี ทำการประชุม รายละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 คน ใช้เวลาในการประชุม ประมาณ 1 ชั่วโมง
3. ในการประชุมแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะกล่าวรายงานประวัติและวิธีการต่าง ๆ ที่ศึกษาโดยไม่มีบันทึกย่อแจกสมาชิก เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นหลักฐานที่สมาชิกอาจนำไปเปิดเผยต่อไปได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการใช้เทคนิค 9 เทคนิค ในการรวบรวมข้อมูลและสามารถสรุป วิเคราะห์โดยภาพรวมได้ ดังนี้
กรณีศึกษารายที่ 1 เด็กชาย พ. (ระยะเวลาศึกษาเริ่ม 16 พฤษภาคม – 16 สิงหาคม พ.ศ. 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย พ. เป็นนักเรียนชาย อายุ 14 ปี ผิวเหลือง รูปร่างผอมบาง สูง ไ้ทรงผมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ แต่งกายสะอาด ใบหน้ารูปไข่ พูดจาเรียบร้อย ก่อนเข้าสุภาพเดินก้มหน้า พูดน้อย ขณะที่สัมผัสพบปะกับผู้อื่นเด็กชาย พ. จะเป็นคนที่มีน้ำใจ และพูดจาสุภาพ ให้ความร่วมมือกับเพื่อนและครูเป็นอย่างดี จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 9 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

ได้มีการสังเกตในห้องเรียน วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย ทำการสังเกตสัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 9 ครั้ง ซึ่งในการสังเกตแต่ละครั้งใช้เวลา 30 นาที พบว่า เด็กชาย พ. เป็นคนที่ตั้งใจเรียน ไม่ค่อยพูดคุยขณะเรียน มีสมาธิในการเรียน ไม่ค่อยขาดเรียนบ่อย มีความรับผิดชอบ ส่งงานตามกำหนดเวลา

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์ เด็กชาย พ. ทราบว่าเด็กชาย พ. อาศัยอยู่กับบิดามารดาซึ่งเป็นบ้านส่วนตัว มีพี่น้อง 2 คน คือ เด็กชาย พ และพี่ บิดารับราชการ รายได้เดือนละ 30,000 บาท ส่วนมารดาเป็นพนักงานธนาคาร รายได้เดือนละ 50,000 บาท ได้เงินมาโรงเรียนจากมารดา เป็นคนรักบ้าน หากมีปัญหาที่จะปรึกษากับมารดามากกว่า เพราะมีความสนิทใกล้ชิดกับแม่ มีความเป็นรู้สึกเป็นห่วงแม่ โดยเฉพาะเวลาไม่สบาย รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการช่วยแม่ทำงานบ้าน อ่านหนังสือบ้าง เป็นคนที่ไม่ชอบให้เพื่อนมาเที่ยวที่บ้าน เพราะเจอกับเพื่อนเป็นประจำอยู่แล้ว และต้องการความเป็นส่วนตัวบ้าง งานอดิเรกที่ชอบ คือ การสะสมปฏิทิน

2.2 การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ทราบว่าเด็กชาย พ. เวลาอยู่บ้านชอบดูทีวี เล่นคอมพิวเตอร์ช่วยงานบ้านบ้างในบางครั้ง เชื่อฟังพ่อแม่ดี มีความรับผิดชอบดี เพราะพอกลับจากเรียนพิเศษในตอนเย็นก็จะรีบทำการบ้านให้เสร็จ จากนั้นก็จะอาบน้ำและเข้านอน ยกเว้นกรณีในวันรุ่งขึ้นจะเป็นวันหยุดก็อาจจะนอนดึกบ้าง เพราะดูทีวี หรือบ้างครั้งจะโทรคุยกับเพื่อน มีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับพ่อแม่บ้าง

2.3 การสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนว ได้แสดงความคิดเห็นว่า เด็กชาย พ เป็นเด็กพูดน้อย พูดจาสุภาพเรียบร้อย ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในเรื่องการเรียน มีความสนใจในการเรียนดี มีความรับผิดชอบ ไม่ค่อยขาดเรียน รู้จักการแสดงออกและให้เห็นผล

2.4 การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ได้แสดงความคิดเห็นว่าเด็กชาย พ เป็นเด็กที่ดูเรียบร้อย ๑ ตั้งใจเรียน กล้าแสดงออก พูดจาสุภาพเรียบร้อย รู้จักใช้เหตุผล เวลาพูดคุยกับเพื่อนจะดูจริงจัง คุยไปยิ้มไป มีสมาธิในการเรียนดี

2.5 การสัมภาษณ์เพื่อนสนิท เด็กชาย ทรงกลด เลิศชนธรรม ได้แสดงความคิดเห็นว่า เด็กชาย พ. เป็นคนประหยัด ขยันเรียน อุตุน เรียนพิเศษทุกวันแม้กระทั่งวันเสาร์ เป็นคนคุยสนุกโดยเฉพาะเวลาอยู่กับเพื่อนเขาจะสนุกสนานรู้สึกเป็นคนที่วางตัวสบาย ๑ เป็นกันเองกับเพื่อน ๑ ทุกคน

3. การเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน จำนวน 1 ครั้ง คือ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2545 ได้สังเกต สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครอง ดังนี้

3.1 จากการสังเกต พบว่า ครอบครัวของเด็กชาย พ ก่อนข้างจะมีฐานะดี เพราะบ้านพักอยู่ที่หมู่บ้านศิลาลัย เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ ลักษณะบ้านเป็นบ้านเดี่ยว บริเวณประตูหน้าบ้านสะอาด ถนนภายในหมู่บ้านกว้างประมาณ 10 เมตร มีถังขยะวางอยู่หน้าบ้านแต่ละหลังอย่างเป็นระเบียบ ภายในบริเวณบ้านมีโรงจอดรถได้ 2 คัน มีศาลพระภูมิ อยู่ในบริเวณสนามหญ้า ภายในบ้านมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ พัดลม เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องดนตรีเปียโน ชั้นล่างมีการจัดสรรแบ่งสัดส่วน ได้แก่ ห้องรับแขกอยู่ด้านขวาเมื่อก้าวเข้าบ้าน ห้องถัดไปก็คือ ห้องที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องดนตรีเปียโน ตู้หนังสือ ห้องเก็บของซึ่งจะอยู่มุมซ้ายของประตูเข้าบ้าน มีโต๊ะวางของอยู่หน้าห้อง ห้องน้ำจะอยู่ตรงข้ามกับห้องนี้ ส่วนด้านข้างห้องน้ำจะมีโต๊ะวางโทรทัศน์ และตั้งตู้เย็น ส่วนห้องครัวและโต๊ะทานข้าวก็จะอยู่ด้านหลังสุด และยังมีห้องสำหรับใช้เป็นที่รีดเสื้อผ้า โต๊ะอาหารตั้งอยู่ตรงกลางระหว่าง 2 ห้องนี้ ภายในบ้านจัดวางสิ่งของต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบ สะอาดเรียบร้อยดี รอบ ๆ บ้านร่มรื่น ไม่มีเสียงอึกที่ก่อกวนที่รบกวน

3.2 จากการสัมภาษณ์ พบว่า เด็กชาย พ เป็นเด็กมีความสนิทสนมกับแม่มากกว่าพ่อ เพราะแม่เป็นคนใจดี ส่วนพ่อเป็นคนเจ้าระเบียบ แต่ไม่ค่อยดูแลงานก่อนข้างยุ่ง ระหว่างการสนทนาแม่จะเป็นผู้คุยมากกว่าพ่อ ส่วนเด็กชาย พ จะมีการเสริมแทรกเล็กน้อยในบางครั้ง งานบ้านส่วนมากคุณแม่จะเป็นผู้ดูแล

3.3 จากการเยี่ยมบ้านครั้งนั้น พ่อจะสรุปได้ว่า สถานที่พักอาศัยมีลักษณะกว้างขวาง โอ่โง่ง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกสุขลักษณะ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นไปด้วยดี มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน เวลามีปัญหาที่จะปรึกษากับพ่อแม่เสมอ

4. อัตชีวประวัติ

จากอัตชีวประวัติ ทราบว่า เด็กชาย พ เกิดมาในครอบครัวมีฐานะค่อนข้างรวย บิดามารดามีรายได้ประมาณเดือนละ 80,000 บาท มีสมาชิก 4 คน ประกอบด้วยบิดามารดา พี่สาว 1 คน และตนเอง หากนับป้าอีก 1 คน ครอบครัวนี้จะมีสมาชิกรวม 5 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

ชีวิตในวัยเยาว์ของเด็กชาย พ ครอบครัวมีความสุขความอบอุ่น บิดามารดาให้ความสำคัญกับการศึกษามาก จึงย้ายโรงเรียนให้เด็กชาย พ มาเรียนที่โรงเรียนพญาไท ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและดีกว่าโรงเรียนเดิมซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชน ตลอดเวลาที่ผ่านตั้งแต่อนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ตั้งใจเรียนมาโดยตลอด ไม่เคยพูดคำหยาบ

ชีวิตในปัจจุบัน พบว่า เด็กชาย พ ซึ่งขณะนี้เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเพื่อนมากเป็นคนคุยสนุก ร่าเริง ตั้งใจเรียน รักการมาโรงเรียนเพราะได้เจอเพื่อนทุกวัน ไม่ชอบพูดคำหยาบแต่ก็ต้องปรับตัวชีวิตขณะนี้มีความสุขมากแม้ว่าจะต้องเรียนหนักก็ตาม จะต้องเรียนพิเศษในวันเสาร์ทั้งวัน

ชีวิตในอนาคต พบว่า เด็กชาย พ ตั้งใจเรียนมากเพราะต้องการเรียนให้จบ และได้เกรดเฉลี่ยมากเท่าที่จะทำได้ เพื่อเรียนต่อในระดับมัธยมปลาย โดยอยากจะทำเรียนสายศิลป์ภาษาฝรั่งเศส แต่ก็ไม่รู้ว่าจะอนุญาตหรือไม่ เพราะทางเลือกรเรียนคณะต่าง ๆ มีน้อยคณะที่จะเลือกได้

จากการวิเคราะห์อัตชีวประวัติของเด็กชาย พ พบว่า เด็กชาย พ ค่อยข้างจะถูกพ่อแม่กำหนดให้เดินตามเส้นทางที่วางไว้ มีความขัดแย้งกับพี่สาวบ่อย ๆ เมื่อตอนวัยเยาว์ แต่ก็ได้รับความเป็นธรรมชาติพอสมควร เป็นคนอ่อนโยน ไม่ชอบพูดคำหยาบ รักแม่ ห่วงแม่ เป็นคนที่เรียบร้อย อ่อนโยน

5. บันทึกประจำวัน

จากการทำบันทึกประจำวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ทราบว่า เด็กชาย พ. มีกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันคล้ายคลึงกัน คือ ตื่นนอนเวลา 05.45 น. จากนั้นก็ทำภารกิจส่วนตัว เสร็จแล้วออกเดินทางไปโรงเรียนเวลา 6.30 น. เข้าแถวเวลา 07.50 น. เริ่มเรียนเวลา 8.30 น. พอโรงเรียนเลิก ก็ไปเรียนพิเศษต่อจากนั้นคุณป้าก็จะมารับกลับบ้านทุกวัน พอถึงบ้านก็ทานข้าว อาบน้ำ ทำการบ้านและเข้านอนเวลา 21.00 – 22.00 น.

จากบันทึกประจำวัน พบว่าเด็กชาย พ. ไม่ได้พูดถึงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ภายในครอบครัว ภารกิจที่เด็กชาย พ. ต้องปฏิบัติทุกวัน ก็คือ การไปโรงเรียนและเรียนพิเศษตอนเย็น

6. สังคมมิติ

จากสังคมมิติ สถานการณ์ คือ “การทำรายงานกลุ่ม” ปรากฏว่า เด็กชาย พ. อยู่ในบทบาทของ NEGLECTEE หมายถึง เป็นผู้ที่ได้รับเลือกจากเพื่อนในห้องเพียง 2 – 3 คน เท่านั้น ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน คือ ด.ช. ส. และ ด.ช. น..

7. แบบสอบถาม

7.1 แบบสอบถามการกรอกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าเด็กชาย พ. อาศัยอยู่กับบิดามารดา และพี่สาว 1 คน บ้านที่พักอยู่เป็นบ้านของตนเอง เป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น บิดามีอาชีพรับราชการ กรมพัฒนาที่ดิน มีรายได้เดือนละ 30,000 บาท ส่วนมารดามีอาชีพเป็นพนักงานธนาคาร มีรายได้เดือนละ 50,000 บาท มารดาเป็นผู้ให้เงินไปโรงเรียนในแต่ละวัน มีห้องนอนส่วนตัว เป็นคนรักบ้าน ในด้านสังคม พบว่า เด็กชาย พ. เวลาอยู่กับเพื่อนจะเป็นคนสนุกสนาน และรู้สึกสบายผ่อนคลายเป็นกันเองกับเพื่อน ๆ แต่ไม่ค่อยชอบให้เพื่อนมาเที่ยวที่บ้าน และเพื่อน ๆ ก็ไม่เคยมีใครมาเที่ยวที่บ้านของตน งานอดิเรกของเด็กชาย พ. คือ เล่นคอมพิวเตอร์ วาดรูป อ่านหนังสืออ่านเล่น ดูทีวี ชอบเล่นกีฬา วอลเลย์บอล ชอบที่จะเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม ด้านการศึกษา เด็กชาย พ. ชอบที่จะเรียนวิชา ภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา ความรู้สึกขณะที่อยู่ในโรงเรียน คือ รู้สึกมีความสุข มีเพื่อนมาก โรงเรียนดี แม้จะมีคนไม่มีอยู่บ้าง แต่ก็ต้องอดทน คุณครูใจดี เป็นที่รักของนักเรียน ปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือ คือ การเรียนวิชาเลขคณิต การถูกเพื่อนแกล้งและไม่ชอบที่จะเรียนวิชาตรรกะ

7.2 แบบสอบถามความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

จากแบบสอบถามความรู้สึกที่มีต่อตนเอง พบว่าเด็กชาย พ. มีความต้องการเติบโตขึ้นมาเป็นคนดีและได้รับการยอมรับจากสังคม ต้องการเพื่อนที่ดี และพร้อมจะทำประโยชน์ให้กับสังคม และได้ดูแลพ่อแม่เหมือนอย่างคนอื่น ๆ ทั่วไปมีความตั้งใจเรียน และไม่ชอบให้ใครมาว่าแม่ของตนเอง เป็นห่วงแม่

7.3 แบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์

จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ทราบว่าเด็กชาย พ. รู้สึกว่ามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้ ต้องการให้แม่รักและเข้าใจและมีเวลาให้มากกว่านี้ รู้สึกผิดที่เถียงพ่อแม่ มีแนวโน้มในความกังวลที่จะมีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ มีความกลัวในสิ่งเร้นลับแต่ไม่เป็นที่เปิดเผย อนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน แต่ต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต

7.4 แบบสอบถามใคร่เอ่ย

จากแบบสอบถามใคร่เอ่ยพบว่า เด็กชาย พ. ได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ว่า เป็นคนที่มี

ความขยันในการทำงาน และชอบที่จะแสดงความคิดเห็นมีความรับผิดชอบดี ไม่มั่นใจในการออกไปพูดหน้าชั้น

8. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบ ปรากฏผล ดังนี้

8.1 จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา Standard Progressive Matrices (S.P.M.) พบว่า เด็กชาย พ. มีผลการทดสอบเทียบเป็น I.Q. = 96 ซึ่งมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (Average)

8.2 แบบทดสอบ Bender Gestalt test

จากแบบทดสอบ Bender Gestalt test พบว่าเด็กชาย พ. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ การวาดภาพวงกลมได้สวยกว่าภาพสี่เหลี่ยม และมีขนาดใหญ่กว่า เพราะวงกลมเป็นสัญลักษณ์ของเพศหญิง

8.3 แบบทดสอบ Draw A Person test (D-A-P)

จากแบบทดสอบ (DAP) พบว่าเด็กชาย พ. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศและมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ การที่ ด.ช. พ. วาดรูปผู้หญิงได้เร็วกว่ารูปผู้ชาย

8.4 จากแบบทดสอบ Kinetic-House-Tree-Person Drawing (K-H-T-P)

จากแบบทดสอบ kinetic-House-Tree-Person Drawing พบว่าเด็กชาย พ. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ ด.ช. พ. วาดรูปผู้หญิง และรูปบ้านมีวงกลม

9. ระเบียบสะสม

จากการศึกษาระเบียบสะสม พบว่าเด็กชาย พ. มีผลการเรียนปานกลาง เอาใจใส่ต่อการเรียน สม่ำเสมอ มีความรับผิดชอบพอใช้ เป็นคนใจเย็น มีการทบทวนตำราหนังสือเรียน

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 9 เทคนิค ดังกล่าววินิจฉัยได้ว่าเด็กชาย พ. มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า เด็กชาย พ. มีอาการกระตุงกระต้าง มักจะค่อนข้างเวลาไม่พอใจ ชอบชายตามองเพื่อนชายด้วยกัน ชอบใช้ผ้าเช็ดหน้าซับเหงื่อ พูดจาคะ ขา และจีบปากจีบคอกขณะพูด หลัง จากทำแบบทดสอบแล้ว ปรากฏว่า เด็กชาย พ. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมที่บ้าน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามส่วนบุคคล การเยี่ยมบ้าน ทำให้ทราบว่า เด็กชาย พ. ต้องการให้มารดามีเวลาให้กับตน ขาดความรักความอบอุ่น อารมณ์เรี่ยเบงหงา เป็นเด็กที่ค่อนข้างเรี่ยเบง และเก็บตัว ขี้อาย อยู่ใกล้ชิดกับพี่สาวเสมอ

2.2 สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม ทำให้ทราบว่าเด็กชาย พ. เป็นคนขี้อายชอบอยู่เงียบ ๆ และกลัวถูกเพื่อนแกล้ง ขาดความเชื่อมั่นตนเอง ทำให้เด็กชาย พ. ต้องทำตัวเงียบ ๆ เหนียมอายและเริ่มเข้ากับเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพื่อน และได้แสดงกริยาท่าทางและพฤติกรรมทางเพศที่ตรงข้ามกับตนเพราะจะทำให้เพื่อนนักเรียนชาย

การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริม

หลังจากการวินิจฉัยปัญหาเด็กชาย พ. ผู้วิจัยได้ดำเนินการช่วยเหลือตามขั้นตอนที่เหมาะสม ดังนี้ การช่วยเหลือโดยทางตรงปฏิบัติดังนี้

1. ชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามเพศของตนเอง
2. ขอความร่วมมือเพื่อนในห้องให้ยุติการแกล้งเพื่อนที่อ่อนแอกว่า
3. สร้างความมั่นใจให้แก่เด็กชาย พ. ตลอดจนเอาใจใส่เขาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กชาย พ. มีความรู้สึกอบอุ่น เชื่อมั่นตนเอง และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง

การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชาแต่ละวิชาดังกล่าวเบื้องต้น เพื่อขอความช่วยเหลือในการเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และช่วยการแก้ไขเพื่อส่งเสริมให้เด็กชาย พ. มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศตนเอง
2. ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับบิดามารดาที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เข้าใจในตัวของเด็กชาย พ. มากขึ้น ขอให้บิดามารดาให้ความรัก ความเอาใจใส่ และให้เวลาแก่เขามากขึ้น

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย พ. เป็นปัญหาที่ยังไม่รุนแรงมากนัก หากเด็กชาย พ. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และการชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องก็จะสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้ เด็กชาย พ. ยังอยู่ในวัยที่สามารถรับการแก้ไขปรับ เปลี่ยนแปลงได้ และยังยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

จากการให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยได้ติดตามผลโดยการสอบถามผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำวิชาแต่ละวิชาดังกล่าวเบื้องต้น และการสังเกตพฤติกรรม พบว่าเด็กชาย พ. ได้พยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น แต่เนื่องจากระยะเวลาของการศึกษามีข้อจำกัด เมื่อยุติการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยก็ยังสามารถติดตามผลและช่วยเหลือต่อไปได้อีก ซึ่งเด็กชาย พ. จะต้องศึกษาต่อในระดับมัธยมปลาย 3 ปี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

เด็กชาย พ. ควรจะยอมรับสภาพและเข้าใจตนเอง กล่าวคือ ยอมรับสภาพความเป็นจริง รู้จักควบคุมตนเองทั้งทางพฤติกรรมและจิตใจ เพื่อจะได้มีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและบุคลิกภาพที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 บิดามารดา ควรให้การเอาใจใส่ดูแล และควรใช้เวลากับบุตร เพื่อให้บุตรมีความอบอุ่น และมีคนพร้อมที่จะให้คำปรึกษาอยู่ใกล้ ๆ

2.2 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา ควรให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง และเข้าใจในพฤติกรรมที่เกิดขึ้นให้มีความรักความห่วงใยซึ่งจะทำให้เด็กชาย พ. มีความรู้สึกที่ดีและเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ควรให้กำลังใจและกล่าวคำชมเชย เมื่อเด็กชาย พ. มีพฤติกรรมทางเพศเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรให้ความสนใจใส่ห่วงใยซึ่งจะทำให้เด็กชาย พ. มีความไว้วางใจและกล้าที่จะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่อไปเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

กรณีศึกษาครั้งที่ 2 เด็กชาย น. (ระยะเวลาศึกษาเริ่ม 16 พฤษภาคม – 16 สิงหาคม พ.ศ. 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย น. เป็นนักเรียนชายอายุ 14 ปี รูปร่างผอมสูง ไว้ทรงผมนักเรียนสั้น แต่งกายสะอาด ผิวขาว ใบหน้ารูปไข่ พูดจาเสียงดัง ก้าวเดินด้วยความมั่นใจ เวลาพูดคุยกับเพื่อนจะมีท่าทางแสดงออกไปทางผู้หญิง ให้ความร่วมมือกับเพื่อนและครูในระดับปานกลาง จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 9 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตในห้องเรียน วิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย โดยทำการสังเกตสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที รวม 9 ครั้ง พบว่า เด็กชาย น. มีความตั้งใจเรียนน้อย ชอบคุยกับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ ขณะเรียนตลอดเวลา ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน แต่ไม่ค่อยขาดเรียน มีความรับผิดชอบน้อย ชอบส่งงานไม่ตรงตามกำหนด

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 จากการสัมภาษณ์เด็กชาย น. ทราบว่าเกิดที่กรุงเทพฯ มีพี่น้อง 2 คน อยู่ร่วมกับบิดามารดา บิดาเป็นนักธุรกิจ ส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน ได้รับเงินประจำวันมาโรงเรียนจากบิดา งานอดิเรกที่ชอบ คือ ฟังเพลง ชอบให้เพื่อนมาเที่ยวที่บ้านเป็นครั้งคราว เพราะมีความสุขสนุกสนานเวลาเพื่อนมาเที่ยวที่บ้าน การเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ชอบเล่นกีฬาบอลเลย์บอล รู้จักใช้ว่างให้เป็นประโยชน์บางครั้ง

2.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า เด็กชาย น. มักจะกลับบ้านไม่ตรงเวลา ชอบนอนตื่นสาย ไม่ค่อยรับผิดชอบเรื่องการเรียน แต่ก็ไปเรียนพิเศษในวันเสาร์ เพราะถูกบังคับ ก่อนกลับบ้านชอบแวะเดินเที่ยวตามห้างสรรพสินค้าซื้อเครื่องสำอางมาใช้ และกลับถึงบ้านมีดคำเสมอ

2.3 จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา ทราบว่า เด็กชาย น. ชอบคุยและพูดมากในเวลาเรียน ไม่ค่อยเชื่อฟัง มีความรับผิดชอบไม่ดีเท่าที่ควร ขาดสมาธิในการเรียน

2.4 จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย มีความเห็นคล้ายกันว่า เด็กชาย น. ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน บางครั้งเหม่อลอย ขาดความรับผิดชอบ คุย

เก่งขณะเรียน

3. การเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้านเมื่อ วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ.2545 ได้สังเกต สัมภาษณ์ ผู้รับการศึกษา ผู้ปกครอง ดังนี้

3.1 จากการเยี่ยมบ้าน พบว่า สภาพบ้านพักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น อยู่ในซอยตรงข้ามกับมหาวิทยาลัยเอเซีย บริเวณบ้านมีสนามหญ้า มีโรงรถ ภายในบ้านมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ โทรทัศน์ เครื่องเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ พัดลม ตู้เย็น มีการจัดแบ่งเป็นห้องต่าง ๆ ได้แก่ ห้องรับแขก ห้องเก็บของ ห้องครัว ด้านหลังของตัวบ้าน จัดตกแต่งเป็นสวนออกกกำลังกาย การจัดวางสิ่งของภายในบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อยดี เด็กชาย น. จะนอนห้องเดียวกับพี่สาว ซึ่งเป็นห้องนอนใหญ่ ภายในห้องนอนจะมีตู้เครื่องสำอาง และตู้คริมต่าง ๆ มีโทรทัศน์ 1 เครื่อง

3.2 จากการเยี่ยมบ้าน พบว่า เด็กชาย น. เมื่อตอนยังเป็นเด็กเล็ก ชอบเอากระโปรงของพี่สาวมาใส่ เป็นคนช่างพูด จะช่วยทำงานบ้าน เพราะถูกบังคับ หรือดู บิดาเป็นคนใจดี อารมณ์เยือกเย็น และใจดี ส่วนแม่เป็นคนขี้บ่น อารมณ์ร้อน น่ารำคาญ แต่ก็ต้องอดทนได้

จากการเยี่ยมบ้านครั้งนี้ พอสรุปได้ว่า สภาพบ้านพักอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีเสียงดังรบกวน ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวดี มีความสนิทสนมกับพี่สาว

4. อัจฉริยะ

จากการศึกษาอัจฉริยะทราบว่าเด็กชาย น. เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย เป็นครอบครัวคนจีน มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พอสรุปได้ดังนี้

ชีวิตในวัยเยาว์ของเด็กชาย น. เกิดที่กรุงเทพฯ เป็นครอบครัวคนจีน บิดาประกอบธุรกิจของตนเอง ส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน เป็นครอบครัวที่มีฐานะดี ชีวิตวัยเด็กราบรื่นไม่มีปัญหา มีความสุขดี

ชีวิตในปัจจุบันของเด็กชาย น. ตอนนี้อยู่ชั้น ม. 3 มีความสุขกับการมาโรงเรียน เพราะได้พบเพื่อนมากทุกวัน จึงทำให้ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ส่งงานอาจารย์ช้าเสมอ

ชีวิตในอนาคต พบว่า ความรู้สึกนึกคิดของเด็กชาย น. ที่มีต่ออนาคตนั้น คือ อยากเป็นผู้หญิงและอยากได้มีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงอีกด้วย

จากการศึกษาอัจฉริยะพบว่า เด็กชาย น. ไม่ค่อยมีสมาธิในการทำงาน การเขียนหนังสือจึงไม่ค่อยเป็นระเบียบ ชอบทะเลาะกับเด็กผู้หญิง ตั้งแต่ยังเล็ก ๆ เพราะเกิดความหมั่นไส้ เพราะตนเองไม่สามารถใส่กระโปรงได้เหมือนคนอื่น

5. บันทึกรประจำวัน

จากการศึกษาบันทึกประจำวัน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย น. มีกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันไม่แตกต่างกัน ยกเว้นหากว่าวันรุ่งขึ้นเป็นวันหยุด ก็จะตื่นนอนสายหน่อย จากนั้นก็จะทำภารกิจส่วนตัว และก็จะใช้เวลาที่เหลือต่อมาในการบันเทิงและสนทนาการมากกว่า จนกระทั่งเย็นก็จะออกไปเดินเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า แต่ถ้าเป็นวันธรรมดาที่ยังต้องไปโรงเรียน ก็จะตื่นนอนแต่เช้าเวลา 6.00 น. ทำภารกิจส่วนตัวเสร็จก็จะออกเดินทางไปโรงเรียน เวลา 6.45 น. บางวันก็อาจจะสายบ้างเล็กน้อย เรียนพิเศษตอน

เย็นเสร็จก็จะเดินทางกลับบ้าน และจะเข้านอนระหว่างเวลา 21.00 – 22.00 น.

สรุปจากการบันทึกประจำวัน พบว่า เด็กชาย น. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนปานกลาง แต่เน้นไปในทางพักผ่อนมากกว่า และจะกลับบ้านไม่ตรงเวลาเสมอ

6. สังคมมิติ

จากสังคมมิติ สถานการณ์ คือ “การทำรายงานกลุ่ม” ปรากฏว่า เด็กชาย น. อยู่ในบทบาทของ NEGLECTEE หมายถึง เป็นผู้ที่มีสมาชิกในกลุ่มเลือกเพียง 2 – 3 คน ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มของเด็กชาย น. คือ ด.ช. ส. และ ด.ช. อ.

7. แบบสอบถาม

7.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า เด็กชาย น. อาศัยอยู่กับบิดามารดา มีพี่สาว 1 คน บ้านที่พักอาศัยอยู่เป็นบ้านของตนเอง ลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว มีสนามหญ้ารอบบ้าน เป็นคนที่รักบ้าน และชอบที่จะมีเพื่อนมาเที่ยวหาที่บ้านจะสนุกสนานเฮฮามาก ชอบกีฬาบอลเลย์บอล เคยได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม

7.2 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

จากแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง พบว่า เด็กชาย น. เป็นคนที่รักเพื่อนและกลัวจะไม่มีใครคุยด้วยแค่สังคม ชอบเข้าสังคมพยายามทำให้ตนเองดูดีเสมอ มีความต้องการอยากเป็นผู้หญิงจริงในอนาคตและต้องการเรียนให้จบการศึกษาระดับสูงสุด

7.3 แบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์

จากแบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ พบว่าเด็กชาย น. มีปัญหาเกี่ยวกับมารดาเพราะไม่ค่อยรักและชอบตน จู้จี้ขี้น มีความรู้สึกผิดที่เถียงและทำร้ายแม่ รักเพื่อนแค่สังคมและกลัวจะไม่มีใครคุยด้วยกลัวถูกนิินทา มีความกังวลที่จะมีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างเพศ ในอนาคตมีความต้องการที่จะเป็นผู้หญิงจริง ๆ มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในครอบครัว

7.4 แบบสอบถามใคร่เอ่ย

จากแบบสอบถามใคร่เอ่ย พบว่า เด็กชาย น. ได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ว่า เป็นคนที่ชอบเข้าห้องเรียนสายเป็นประจำและหยุดเรียนบ่อย

8. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบปรากฏผล ดังนี้

8.1 จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา Standard Progressive Matrices พบว่า เด็กชาย น. มีผลการทดสอบเทียบเป็น I.Q. = 95 ซึ่งมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (Average)

8.2 แบบทดสอบ Bender Gestalt test

จากแบบทดสอบ Bender Gestalt test พบว่าเด็กชาย น. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ การที่เด็กชาย น. วาดรูปวงกลมสวยกว่ารูปสี่เหลี่ยม และมีอารมณ์อ่อนไหว ใจร้อน

8.3 แบบทดสอบ Draw A Person test (D-A-P)

จากแบบทดสอบ (D-A-P) พบว่าเด็กชาย น. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual เพราะวาดรูปผู้ชายและรูปผู้หญิงไม่แตกต่างกัน คือ มองเป็นผู้หญิงทั้งสองรูป

8.4 แบบทดสอบ Kinetic-House-Tree-Person Drawing (KHTP)

จากแบบทดสอบ kinetic-House-Tree-Person Drawing พบว่าเด็กชาย น. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ การวาดรูปผู้หญิงแทนที่จะเป็นการวาดรูปตนเองซึ่งเป็นผู้ชายและวาดรูปประตูบ้านโค้ง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ทั้ง 9 เทคนิค ดังกล่าววินิจฉัยได้ว่าเด็กชาย น. มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุจากตัวแปรด้านส่วน ได้แก่ พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

จากการสังเกต สัมภาษณ์ พบว่า เด็กชาย น. ชอบพูดคะ ขา นะยะ อีเรด ขณะพูดจะจับปากจีบคอ ชอบแต่งหน้า เขียนคิ้ว และแสดงท่าทางมือขณะพูด ชอบเดินกันบิด หนีบขา ทบตีเพื่อนเวลาโกรธ สวมเสตย์รัดหน้าท้อง ชอบมองค้อนเพื่อน หลังจากทำแบบทดสอบ ปรากฏว่า เด็กชาย น. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมที่บ้าน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามส่วนบุคคล การเยี่ยมบ้านทำให้ทราบว่าเด็กชาย น. นอนห้องเดียวกับพี่สาว ซึ่งเป็นห้องใหญ่และแบ่งกันคนละครึ่งห้อง มีตู้ครีมและตู้เครื่องสำอางชนิดต่าง ๆ ใช่วางร่วมกับพี่สาว ทำให้เด็กชาย น. ได้รับการส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศมากขึ้น

2.2 สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย น. ตั้งแต่เข้ามาเรียนในโรงเรียนปัจจุบัน ชั้น ม.1 ยังไม่ค่อยกล้าแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมากนัก และถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียน ก็ได้แต่เจ็บและเหนียมอาย อีกทั้งยังถูกแกล้งอยู่บ่อย แต่พอขึ้นระดับชั้น ม.2 จึงค่อย ๆ กล้าแสดงออก เพราะว่าเห็นเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศเริ่มเข้ากลุ่มกันหลังจากที่เก็บกดกันมานาน ทำให้เด็กชาย น. แสดงออกซึ่งพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศชัดเจนขึ้น แม้ว่าบางครั้งจะรู้สึกขัดแย้งกับตนเองก็ตาม

การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริม

หลังจากการวินิจฉัยปัญหาเด็กชาย น. ผู้วิจัยได้ดำเนินการช่วยเหลือตามขั้นตอนที่เหมาะสม ดังนี้ การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1. ชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามเพศของตนเอง
2. ขอความร่วมมือเพื่อนในห้องให้ยุติการแกล้งเพื่อนที่อ่อนแอกว่า
3. สร้างความมั่นใจให้แก่เด็กชาย น. ตลอดจนเอาใจใส่เขาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็ก

ชาย น. มีความรู้สึกอบอุ่น เชื่อมั่นตนเอง และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง

การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา เพื่อขอความช่วยเหลือในการเอาใจใส่ ให้กำลังใจและช่วยเหลือแก้ไข เพื่อส่งเสริมให้เด็กชาย น. มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศตนเอง
2. ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับบิดามารดาที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เข้าใจในตัวของเด็กชาย น. มากขึ้น ขอให้บิดามารดาให้ความรักความเอาใจใส่และให้เวลาแก่เขามากขึ้น

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย น. เป็นปัญหาที่ยังไม่รุนแรงมากนักและเจ้าตัวก็มีความคิดที่อยากจะปรับพฤติกรรมตนเองให้ดีขึ้นเพราะฉะนั้นหากเด็กชาย น. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจและการชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องก็จะสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้ เด็กชาย น. ยังอยู่ในวัยที่สามารถรับการแก้ไขปรับเปลี่ยนได้ และยังมีคนที่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

จากการให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยได้ติดตามผลโดยการสอบถามผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชาแต่ละวิชา และการสังเกตพฤติกรรม พบว่า เด็กชาย น. ได้พยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น แต่เนื่องจากระยะเวลาของการศึกษามีข้อจำกัด เมื่อยุติการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยก็ยังสามารถติดตามผลและช่วยเหลือต่อไปได้อีก ซึ่งเด็กชาย น. จะต้องศึกษาต่อในระดับมัธยมปลาย 3 ปี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

เด็กชาย น. ควรจะยอมรับสภาพและเข้าใจตนเอง กล่าวคือ ยอมรับสภาพความเป็นจริง รู้จักควบคุมตนเองทั้งทางพฤติกรรมและจิตใจ เพื่อจะได้มีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและบุคลิกภาพที่ดี
2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง
  - 2.1 บิดามารดา ควรให้การเอาใจใส่ดูแล และควรให้เวลากับบุตร เพื่อให้บุตรมีความอบอุ่นและมีคนพร้อมที่จะให้คำปรึกษาอยู่ใกล้ ๆ
  - 2.2 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา ควรให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง และเข้าใจในพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ให้ความรักความห่วงใย ซึ่งจะช่วยให้เด็กชาย น. มีความรู้สึกที่ดีและเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ควรให้กำลังใจและกล่าวคำชมเชย เมื่อเด็กชาย น. มีพฤติกรรมทางเพศเหมาะสม
3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรให้ความเอาใจใส่ห่วงใยซึ่งจะทำให้เด็กชาย น. มีความไว้วางใจและกล้าที่จะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่อไปเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

กรณีศึกษาครั้งที่ 3 เด็กชาย ส (ระยะเวลาศึกษาเริ่ม 16 พฤษภาคม – 16 สิงหาคม พ.ศ. 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ส เป็นนักเรียนชาย อายุ 14 ปี รูปร่างผอมสูง ไว้ทรงผมนักเรียนสั้นแต่งกายสะอาด ผิวขาว ใบหน้ารูปไข่ สวมแว่นสายตา พูดจาเสียงดังฟังชัด ก้าวเดินด้วยความมั่นใจ ให้ความร่วมมือกับเพื่อนและครู จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 9 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตในห้องเรียน วิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย โดยทำการสังเกตสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที รวม 9 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ส. มีความตั้งใจเรียนน้อย ชอบคุยกับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ ในบางครั้ง ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่ค่อยขาดเรียน มีความรับผิดชอบน้อย ส่งงานตรงตามกำหนดเวลา เวลาพูดคุยกับใครก็จะออกท่าทางลีลาโดยใช้มือประกอบการพูดคุยเสมอ ค่อนข้างอ่อนข้อยอมออกไปทางผู้หญิง

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 จากการสัมภาษณ์ ทราบว่าเด็กชาย ส. มีน้องสาว 1 คน อายุ 11 ปี เรียนอยู่ชั้นประถม บิดามารดาประกอบธุรกิจด้านการพิมพ์ โดยใช้บ้านพักซึ่งเป็นตึกแถวมาเป็นสำนักงานของบริษัท เด็กชาย ส. เป็นคนที่รักบ้านมากมีบางครั้งที่เพื่อน ๆ มาเที่ยวบ้านและมีความสุขสนทนากับเพื่อน ๆ ทุกคน ได้รับความไว้วางใจในการตัดสินใจด้วยตนเองบ้างในบางเรื่องจากบิดามารดา รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กีฬาที่ชอบชอบมาก ได้แก่ วายน้ำและวอลเลย์บอล งานอดิเรกที่ชอบ คือ วาดรูปและเล่น Internet เป็นที่รักของเพื่อนในกลุ่มที่เข้าใจกัน การเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง รักโรงเรียนแต่ไม่ชอบพวกที่ชอบแกล้งและเกเร ปัญหาที่ต้องการให้ช่วยเหลือ คือ เรื่องของการเรียน

2.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า เด็กชาย ส. มักจะกลับบ้านตรงเวลา ตื่นเช้า มีความรับผิดชอบดี ช่วยงานบ้านบ้างบางครั้งก็บอกให้ช่วย แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ทำ เพราะมีพี่เลี้ยงและลูกจ้างจัดการให้ โดยมากก็ให้เรียนหนังสืออย่างตั้งใจก็แล้วกัน

2.3 การสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนว ได้แสดงความคิดเห็นว่า เด็กชาย ส เป็นเด็กพูดมาก คุยเก่งเวลาพูดก็ต้องออกลีลา เรียนไม่ค่อยทันเพื่อน มีความรับผิดชอบ ไม่ค่อยขาดเรียน รู้จักการแสดงออกและให้เห็นผล

2.4 การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ได้แสดงความคิดเห็นว่าเด็กชาย ส. เป็นเด็กที่พูดมากกว่าตั้งใจเรียน กล้าแสดงออกพูดจาชัดเจน เวลาพูดคุยกับเพื่อนจะดูราเริงคุยไปยิ้มไป มีเหตุผล

2.5 การสัมภาษณ์เพื่อนสนิท ทำให้ทราบว่าในสมัยเรียนชั้น ม.1 ด้วยกัน เด็กชาย ส. เป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง นึกคิดจะทำอะไรก็ทำ ปัจจุบันก็ยังมีลักษณะเดิมอยู่แต่น้อยกว่าเมื่อก่อน โดยรวมแล้วก็เป็นคนที่มีนิสัยดี

3. การเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ.2545 และได้สังเกตสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครอง ดังนี้

จากการเยี่ยมบ้าน พบว่า บ้านพักของเด็กชาย ส. เป็นตึกแถว 4 ชั้น โดยชั้นที่ 1 – 2 ใช้เป็นสำนักงาน ส่วนชั้นที่ 3 – 4 เป็นที่พักอาศัย ตั้งอยู่ด้านหลังสถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิต) เก่า หน้าบ้านเป็น

ถนนมีรถวิ่งผ่านไปมาตลอดเวลา

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า เด็กชาย ส. เป็นคนพูดมาก คอยเก่ง โทรศัพท์บ่อย กับน้องสาวก็คุยกันดี ไม่มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน หน้าที้อย่างเดียวที่ได้รับมอบหมายจากบิดามารดา คือ มีหน้าที่เรียนอย่างเดียว ช่วยงานบ้านบ้างแต่นาน ๆ ครั้ง ไม่ค่อยชอบพูดคุยกับบิดา

4. อัจฉริยประวัติ

จากการศึกษาอัจฉริยประวัติ ทราบว่า เด็กชาย ส. เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย เป็นครอบครัวคนจีน มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พอสรุปได้ดังนี้

ชีวิตในวัยเยาว์ของเด็กชาย ส. เกิดที่กรุงเทพฯ เป็นครอบครัวคนจีนมีฐานะดี บิดาประกอบธุรกิจด้านการพิมพ์ ส่วนมารดาเป็นแม่บ้านและช่วยงานบริษัท ชีวิตวัยเด็กราบรื่นไม่มีปัญหาและมีความสุขดี

ชีวิตในปัจจุบันของเด็กชาย ส. ตอนนี้อยู่ชั้น ม. 3 มีความสุขกับการมาโรงเรียน เพราะได้พบเพื่อนมากทุกวัน จึงทำให้ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ส่งงานอาจารย์ช้าเสมอ ชีวิตครอบครัวมีความสุขดีได้รับความเอาใจใส่จากบิดามารดาเป็นอย่างดี

ชีวิตในอนาคต พบว่ามีความรู้สึกนึกคิดของเด็กชาย ส. อยากรับผิดชอบ หรือไม่ก็เป็นหมอม แต่ขณะนี้มีความคิดที่เปลี่ยนแปลงไป คืออยากเป็นนักฟุตบอล เพราะสามารถอ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษได้ สามารถเล่นเครื่องดนตรีจีนกู่เจิงได้ด้วย

จากการศึกษาอัจฉริยประวัติ พบว่า เด็กชาย ส. ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนการทำงาน การเขียนหนังสือไม่ค่อยเป็นระเบียบ มีการวางแผนเกี่ยวกับอนาคต

5. บันทึกรประจำวัน

จากการศึกษาบันทึกรประจำวัน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ส. มีกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันไม่แตกต่างกัน ยกเว้นหากว่าวันรุ่งขึ้นเป็นวันหยุด ก็จะตื่นนอนสายหน่อย จากนั้นก็จะทำภารกิจส่วนตัว และก็จะใช้เวลาที่เหลือต่อมาในการบันเทิงและสนทนาการมากกว่า จนกระทั่งเย็นก็จะออกไปเดินเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า แต่ถ้าเป็นวันธรรมดาที่ยังต้องไปโรงเรียน ก็จะตื่นนอนแต่เช้าเวลา 6.00 น. ทำภารกิจส่วนตัวเสร็จก็จะออกเดินทางไปโรงเรียน เวลา 6.45 น. บางวันก็อาจจะสายบ้างเล็กน้อย เรียนพิเศษตอนเย็นเสร็จก็จะเดินทางกลับบ้าน และจะเข้านอนระหว่างเวลา 20.30 – 22.30 น.

สรุปจากการบันทึกรประจำวัน พบว่า เด็กชาย ส. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนปานกลาง แต่เน้นไปในทางพักผ่อนมากกว่าและส่วนมากจะกลับบ้านตรงเวลา

6. สังคมมิติ

จากสังคมมิติ สถานการณ์ คือ “การทำรายงานกลุ่ม” ปรากฏว่า เด็กชาย ส. อยู่ในบทบาทของการเป็นผู้นำ LEADER OR STAR ซึ่งเป็นผู้ที่สมาชิกในกลุ่มเลือกเป็นจำนวนมาก และรวมทั้งสมาชิกในกลุ่มย่อยของเด็กชาย ส. เอง ได้แก่ เด็กชาย น. เด็กชาย พ. และ เด็กชาย อ.

7. แบบทดสอบถาม

7.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

จากแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า เด็กชาย ส. อาศัยอยู่กับบิดามารดา และน้องสาว 1 คน บ้านที่พำนักอยู่เป็นของตนเอง เป็นตึกแถว 4 ชั้น บิดามารดาประกอบธุรกิจด้านการพิมพ์ มีฐานะดี ชั้นที่ 1 และ 2 ใช้เป็นสำนักงาน สำหรับชั้น 3 และชั้น 4 ใช้เป็นบ้านพักอาศัย เด็กชาย ส. ยังมีพี่เลี้ยงไว้คอยดูแลด้วย

7.2 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

จากแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง พบว่า เด็กชาย ส. รักบิดามารดา อารมณ์ดี มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้หญิง ไม่ยอมรับว่าตนเองเป็นกะเทย ไม่ชอบคนที่รังแกผู้หญิงและต้องการเรียนให้จบปริญญา

7.3 แบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์

จากแบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ พบว่า เด็กชาย ส. มีปัญหาเกี่ยวกับบิดา เพราะไม่เข้าใจตนเอง ต้องการให้พ่อแม่รักและเข้าใจ รู้สึกผิดที่เป็นกะเทย มีความวิตกกังวลที่จะมีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างเพศ มีความต้องการที่จะเป็นผู้หญิง

7.4 แบบสอบถามใคร่เอ่ย

จากแบบสอบถามใคร่เอ่ย พบว่า เด็กชาย ส. ได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ว่าเป็นคนที่มีความขยันในการทำงาน มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความเป็นผู้นำของกลุ่ม รับผิดชอบการทำงานดี ช่วยเหลือเพื่อน ๆ เสมอ ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเองและชอบออกคำสั่งกับเพื่อน

8. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบ ปรากฏผล ดังนี้

8.1 แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา Standard Progressive Matrices (S.P.M.)

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา พบว่าเด็กชาย ส. มีผลสอบเทียบเป็น I.Q. = 105 ซึ่งมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (Average)

8.2 แบบทดสอบ Bender Gestalt test

จากแบบทดสอบ Bender Gestalt test พบว่า เด็กชาย ส. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ วาดรูปวงกลมได้สวยกว่ารูปสี่เหลี่ยม เพราะวงกลมเป็นสัญลักษณ์ของเพศหญิง เป็นคนที่มีอารมณ์อ่อนไหว และใจร้อน

8.3 แบบทดสอบ Draw A Person test (D-A-P)

จากแบบทดสอบ (DAP) พบว่าเด็กชาย ส. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ เด็กชาย ส. วาดรูปผู้ชายและรูปผู้หญิงมีความอ่อนช้อยแทบจะแยกเพศไม่ออกว่าเป็นผู้ชาย และใช้เวลาในการวาดรูปผู้หญิงน้อยกว่ารูปผู้ชาย

8.4 แบบทดสอบ Kinetic-House-Tree-Person Drawing (K-H-T-P)

จากแบบทดสอบ kinetic-House-Tree-Person Drawing พบว่าเด็กชาย ส. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ การวาดรูปคนเป็นผู้หญิง เพราะที่จริงแล้วต้องวาดรูปคนที่เป็นเพศเดียวกับตนเอง สำหรับรูปบ้านได้วาดรูปประตูโค้งและมีม่านที่หน้าต่าง

9. ระเบียบสะสม

จากการศึกษาระเบียบสะสม พบว่า เด็กชาย ส. มีผลการเรียนปานกลาง ยังขาดการเอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ และขาดความมานะอดทน มาโรงเรียนสายบ้าง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 9 เทคนิค ดังกล่าววินิจฉัยได้ว่าเด็กชาย ส. มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

จากการสังเกต สัมภาษณ์ พบว่าเด็กชาย ส. ลักษณะท่าทางแสดงออกเป็นผู้หญิง ชอบพูดคะ ขานะยะ พูดจิปากจิบคอก ขณะพูดก็จะแสดงท่าทางมือประกอบด้วย และเดินก้มบิต หนีบขา และหลังจากทำแบบทดสอบแล้ว ปรากฏว่า เด็กชาย ส. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมที่บ้าน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามส่วนบุคคล การเยี่ยมบ้าน ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ส. ได้รับการเลี้ยงดูที่ดี บิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้ มีพี่เลี้ยงดูแล ขาดความรักความอบอุ่น ค่อนข้างเงิบ เก็บตัวอยู่ใกล้ชิดกับน้ำสาวเสมอ

2.2 สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ ทำให้ทราบว่าเด็กชาย ส. ชอบที่เข้าสังคมในกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมแสดงออกไปทางผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย และจะโกรธเพื่อน ๆ ที่มาล้อเลียนหรือว่ากล่าวตนเอง

การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม

หลังจากการวินิจฉัยปัญหา เด็กชาย ส. ผู้วิจัยได้ดำเนินการช่วยเหลือตามขั้นตอนที่เหมาะสม ดังนี้ การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1. ชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามเพศของตนเอง
2. ขอความร่วมมือเพื่อนในห้องให้ยุติการแกล้งเพื่อนที่อ่อนแอกว่า

3. สร้างความมั่นใจให้แก่เด็กชาย ส. ตลอดจนเอาใจใส่เขาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กชาย ส. มีความรู้สึกอบอุ่น เชื่อมั่นตนเอง และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง

การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา เพื่อขอความช่วยเหลือในการเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และช่วยการแก้ไข เพื่อส่งเสริมให้เด็กชาย ส. มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศตนเอง

2. ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับบิดามารดาที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เข้าใจในตัวของเด็กชาย ส. มากขึ้น ขอให้บิดามารดาให้ความรัก ความเอาใจใส่ และใช้เวลาแก่เขามากขึ้น

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ส. เป็นปัญหาค่อนข้างละเอียดอ่อนและยังไม่รุนแรงมากนัก หากเด็กชาย ส. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจ มีการชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องก็จะสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้ เด็กชาย ส. ยังอยู่ในวัยที่สามารถรับการแก้ไขปรับ เปลี่ยนแปลงได้ และยังมียินดีที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

จากการให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลโดยการสอบถามผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา และการสังเกตพฤติกรรม พบว่า เด็กชาย ส. ได้พยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น แต่เนื่องจากระยะเวลาของการศึกษามีข้อจำกัด เมื่อยุติการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยก็ยังสามารถติดตามผลและช่วยเหลือต่อไปได้อีก ซึ่งเด็กชาย ส. จะต้องศึกษาต่อในระดับมัธยมปลาย 3 ปี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

เด็กชาย ส. ควรจะยอมรับสภาพและเข้าใจตนเอง กล่าวคือ ยอมรับสภาพความเป็นจริง รู้จักควบคุมตนเองทั้งทางพฤติกรรมและจิตใจ เพื่อจะได้มีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและบุคลิกภาพที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 บิดามารดา ควรให้การเอาใจใส่ดูแล และควรให้เวลากับบุตร เพื่อให้บุตรมีความอบอุ่น และมีคนพร้อมที่จะให้คำปรึกษาอยู่ใกล้ ๆ

2.2 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา ควรให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง และเข้าใจในพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ให้ความรักความห่วงใย ซึ่งจะช่วยให้เด็กชาย ส. มีความรู้สึกที่ดีและเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ควรให้กำลังใจและกล่าวคำชมเชย เมื่อเด็กชาย ส. มีพฤติกรรมทางเพศเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรให้ความเอาใจใส่ห่วงใยซึ่งจะทำให้เด็กชาย ส. มีความไว้วางใจและกล้าที่จะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

กรณีศึกษารายที่ 4 เด็กชาย อ. (ระยะเวลาศึกษาเริ่ม 16 พฤษภาคม – 16 สิงหาคม พ.ศ.2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย อ. เป็นนักเรียนอายุ 15 ปี ผิวเหลือง รูปร่างค่อนข้างท้วม สวมแว่น สายตา ชี้เส้น แต่งกายสะอาด ตัดผมสั้น คล่องแคล่วว่องไว พูดเสียงดัง ยิ้มเก่ง จากการรวบรวมโดยใช้เทคนิค 9 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตในห้องเรียน วิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย โดยทำการสังเกตสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที รวม 9 ครั้ง พบว่า เด็กชาย อ. มีความตั้งใจเรียนดี ชอบคุยกับเพื่อนในบางครั้ง มีสมาธิในการเรียน ขาดเรียนบ่อย ติดตามงานจากเพื่อน ส่งงานตรงตามกำหนด เวลาพูดคุย

กับใครก็จะออกทำทางลีลาค่อนข้างอ่อนช้อยออกไปทางผู้หญิงบ้าง

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 จากการสัมภาษณ์ ทราบว่า เด็กชาย อ. มีพี่น้อง 3 คน เขาเป็นคนโต บิดามารดาร์ับราชการ ทั้งสองคน เด็กชาย อ. เป็นคนที่มีความรู้สึกเบื่อที่บ้าน เพราะที่บ้านเป็นครอบครัวใหญ่อยู่กันหลายคน เช่น พ่อแม่ พี่น้อง ยายและอา ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กีฬาที่ชอบ คือ โบว์ลิ่ง กอล์ฟ บิดาเป็นผู้ที่ให้เงินมาโรงเรียนในแต่ละวัน งานอดิเรกที่ชอบ คือ สะสมปฏิทินพก เป็นที่รักของเพื่อนในกลุ่มที่เข้าใจกัน การเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง รักโรงเรียนแต่ไม่ชอบพวกที่ชอบแก๊งและเกเร ปัญหาที่ต้องการให้ช่วยเหลือ คือ เรื่องของการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์

2.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า เด็กชาย อ. มีโรคประจำตัว คือ โรคโลหิตจาง ต้องเดินทางไปรับเลือด ที่โรงพยาบาลอาทิตย์ละครั้ง มักจะกลับบ้านตรงเวลา ตื่นเช้า มีความรับผิดชอบดี ช่วยงานบ้านบ้าง แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ทำ

2.3 การสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนวได้แสดงความคิดเห็นว่า เด็กชาย อ. เป็นเด็กมีความตั้งใจเรียนดี แต่ยุ่งเก่งเวลาพูดก็ต้องออกลีลา มีความรับผิดชอบ ขาดเรียนบ่อย รู้จักการแสดงออกและให้เห็นผล

2.4 การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ได้แสดงความคิดเห็นว่าเด็กชาย อ. เป็นเด็กที่พูดมากกว่าตั้งใจเรียน กล้าแสดงออกพูดจาชัดเจน เวลาพูดคุยกับเพื่อนจะดูร่าเริงคุยไปยิ้มไป

2.5 การสัมภาษณ์เพื่อนสนิท ทำให้ทราบว่า เป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง สนใจการค้นคว้าในห้องสมุด รักการเรียน เวลาเล่นจะเล่นแรง นิสัยก็ดี

3. การเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2545 และได้สังเกตสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครอง ดังนี้

จากการเยี่ยมบ้าน พบว่า บ้านพักของเด็กชาย อ. เป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น บริเวณบ้านมีต้นไม้ใหญ่ เช่น ปลูกต้นมะม่วง ปลูกไม้ดอก ปลูกไม้กระถาง ลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่อยู่ด้วยกันหลายคน เขามีน้องอีก 2 คน ภายในบ้านจัดวางสิ่งของเครื่องใช้เป็นระเบียบดี มีโรงรถ

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า เด็กชาย อ. เป็นคนพูดมาก ไม่ค่อยมีเรื่องทะเลาะกับน้อง บิดาเป็นคนเฉย ๆ ส่วนยายค่อนข้างจะอบรมหลานอยู่เนือง ทำให้เด็กชาย อ. รู้สึกเบื่อหน่ายมากไม่รู้สึกที่จะชอบบ้านที่ตนอาศัยอยู่

จากการเยี่ยมบ้านครั้งนี้ พอสรุปได้ว่า สภาพบ้านพักอาศัยดีมีบริเวณสำหรับนั่งพักผ่อนได้ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวไม่ค่อยจะดีนัก

4. อัตชีวประวัติ

จากการศึกษาอัตชีวประวัติของเด็กชาย อ. ทำให้ทราบว่า เด็กชาย อ. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ดี ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง มีความเป็นอยู่สุขสบาย บิดามารดาประกอบอาชีพรับราชการ จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุป ได้ดังนี้

ชีวิตในวัยเยาว์ของเด็กชาย อ. มีความสุขดี เริ่มเข้าเรียนที่ระดับอนุบาลที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบและเรียนต่อจนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบเช่นเดียวกัน ตลอดเวลาที่เรียนอยู่โรงเรียนนี้ก็มีความสุขดี

ชีวิตปัจจุบันเรียนระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย อยู่ชั้น ม.3 ชอบเล่นกับเพื่อนในชั่วโมงพักรับประทานอาหารกลางวัน ต้องไปรับเลือดที่โรงพยาบาลเป็นประจำ อาทิตย์ละ 1 ครั้ง

ชีวิตในอนาคต มีความอยากเป็นนักโฆษณา

5. บ้านที่กัประจำวัน

จากการศึกษาบันทึกประจำวัน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ทำให้ทราบว่าเด็กชาย อ. มีกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันไม่แตกต่างกัน ปกติตื่นนอนแต่เช้าจากนั้นก็ทำการกิจส่วนตัว เวลา 6.00 น. ก็จะออกจากบ้านเพื่อเดินทางมาโรงเรียน พอได้เวลาโรงเรียนเลิกเรียนก็จะไปเรียนพิเศษต่อ ทานข้าวเย็น และเดินทางกลับบ้าน จากนั้นก็จะทำการกิจส่วนตัว เสร็จแล้วก่อนนอนก็จะดูทีวี บางวันก็จะทำการบ้านที่ค้างจากโรงเรียน จากนั้นก็จะเข้านอนเวลาระหว่าง 20.30 – 21.30 น.

สรุปจากการบันทึกประจำวัน พบว่าเด็กชาย อ. มีความรับผิดชอบต่อการเรียน ไม่ค่อยได้พูดถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สิ่งที่เด็กชาย อ. ปฏิบัติทุกวัน ก็คือ มาโรงเรียน เรียนพิเศษ กลับบ้าน และทำการบ้านต่อถ้ามี ดูทีวีบ้าง

6. สังคมมิติ

จากสังคมมิติ สถานการณ์ คือ “การทำรายงานกลุ่ม” ปรากฏว่า เด็กชาย อ. อยู่ในบทบาทของ NEGLECTEE ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มเพียง 2 – 3 คน และเป็นสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มของตนเอง คือ ด.ช. ป. และ ด.ช. พ.

7. แบบสอบถาม

7.1 แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า เด็กชาย อ. อาศัยอยู่กับบิดามารดาและน้องอีก 2 คน พร้อมทั้งยายและอาด้วย เป็นครอบครัวใหญ่ บ้านที่เป็นลักษณะบ้านเดี่ยว เป็นของตนเอง บิดาและมารดามีอาชีพรับราชการ ได้รับเงินจากบิดาเป็นค่าขนมมาโรงเรียน มีโรคประจำตัว คือ โรคโลหิตจาง ถ้ามีเวลาวางชอบเล่นกับเพื่อน ๆ เป็นคนสนุกสนาน

7.2 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

จากแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง พบว่า เด็กชาย อ. คิดว่าตนเองเป็นคนโง่ตลก ไร้สาระ ชอบคนที่สุขภาพ ตลก มีความถนัดในวิชาที่ต้องใช้ความจำ และไม่สามารถอยู่คนเดียวได้

7.3 แบบสอบถามการเติมประโยคให้สมบูรณ์

จากแบบสอบถามการเติมประโยคให้สมบูรณ์ พบว่า เด็กชาย อ. มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาครอบครัว มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างเพศ และกลัวตาย

7.4 แบบสอบถามใครเอ่ย

จากแบบสอบถามใครเอ่ย พบว่า เด็กชาย อ. ได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ว่าเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยในการทำงานในห้องเรียน มีความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้ มีความรับผิดชอบในการทำงาน ให้

ความช่วยเหลือแก่เพื่อนและเป็นผู้ที่หยุดเรียนบ่อย รักเพื่อนนักเรียนชายอีกห้องหนึ่ง และอยากอยู่ใกล้ ๆ ตลอดเวลา

8. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบ ปรากฏผลดังนี้

8.1 แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา Standard Progressive Matrices (S.P.M.)

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา พบว่า เด็กชาย อ. มีผลการทดสอบเทียบเป็น I.Q. = 96 ซึ่งมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (Average)

8.2 แบบทดสอบ Bender Gestalt Test พบว่า เด็กชาย อ. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มเป็น Homosexual คือ วาดรูปวงกลมสวยกว่ารูปสี่เหลี่ยม และเป็นคนที่มีการมก้อ่อนไหวมาก

8.3 แบบทดสอบ Draw A Person test (D-A-P)

จากแบบทดสอบ พบว่า เด็กชาย อ. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มจะเป็น Homosexual คือ วาดรูปผู้หญิงคล้ายคนมากกว่ารูปผู้ชาย และในรูปผู้ชายมีแนวโน้มผิดปกติถึงขั้นเป็นโรคจิต

8.4 แบบทดสอบ Kinetic-House-tree-Person Drawing (K-H-T-P)

จากแบบทดสอบ พบว่า เด็กชาย อ. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ วาดรูปมีประตูโค้ง และมีดอกไม้ประดับ

9. ระเบียบนสะสม

จากการศึกษาระเบียบนสะสม พบว่า เด็กชาย อ. มีผลการเรียนพอใช้ มีความประพฤติดีไม่เกรง มีความรับผิดชอบ มีโรคประจำตัว คือ โรคโลหิตจาง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 9 เทคนิค ดังกล่าววินิจฉัยได้ว่าเด็กชาย อ. มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า เด็กชาย อ. ชอบพูด นะยะ หล่อน นิ่งนี้ และทุกครั้งขณะที่พูดก็จะออกท่าทางไปทางกระดุงกระดิงเป็นผู้หญิงเสมอ ชอบค้อนเมื่อไม่พอใจ และชายตามองเพื่อนชายด้วยกันเสมอ ชอบส่งเสียงวี๊ดว้าย ทูตตีเพื่อนเวลาโกรธ หลังทำแบบทดสอบแล้ว พบว่า เด็กชาย อ. มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมที่บ้าน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการเยี่ยมบ้าน ทำให้ทราบว่า เด็กชาย อ. มีความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในบ้านไม่ค่อยดี และรู้สึกจะมีปัญหาทั้งกับแม่และยาย และมีปัญหาทั้งบิดา ทำให้มาคบเพื่อนที่โรงเรียนมากขึ้น เข้ากลุ่มกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

2.2 สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย อ. คบเพื่อนที่มีพฤติกรรมแสดงออกไปในลักษณะความเป็นหญิงมากกว่าความเป็นชาย เวลาเข้ากลุ่มกันมาก ๆ ก็จะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเวลาพูดคุยกันในกลุ่ม

การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริม

หลังจากการวินิจฉัยปัญหาเด็กชาย อ. ผู้วิจัยได้ดำเนินการช่วยเหลือตามขั้นตอนที่เหมาะสมดังนี้ การช่วยเหลือโดยตรงปฏิบัติดังนี้

1. ชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามเพศของตนเอง
2. ขอความร่วมมือเพื่อนในห้องให้ยุติการแกล้งเพื่อนที่อ่อนแอกว่า

3. สร้างความมั่นใจให้แก่เด็กชาย อ. ตลอดจนเอาใจใส่เขาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กชาย อ. มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น มีความเชื่อมั่นตนเอง และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา เพื่อขอความช่วยเหลือในการเอาใจใส่ ใ้กำลังใจ และช่วยการแก้ไข เพื่อส่งเสริมให้เด็กชาย อ. มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศตนเอง
2. ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับบิดามารดาที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เข้าใจในตัวของเด็กชาย ส. มากขึ้น ขอให้บิดามารดาให้ความรัก ความเอาใจใส่ และใช้เวลาแก่เขามากขึ้น

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ส. เป็นปัญหาที่ยังไม่รุนแรงมากนัก หากเด็กชาย ส. ได้รับการดูแลเอาใจใส่และให้กำลังใจ ให้การชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องก็จะสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้ เด็กชาย ส. ยังอยู่ในวัยที่สามารถรับการแก้ไขปรับ เปลี่ยนแปลงได้และยังยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขเป็นอย่างดีอีกด้วยด้วยการติดตามผล

จากการให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลโดยการสอบถามผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชาในแต่ละวิชาดังกล่าวเบื้องต้น และการสังเกตพฤติกรรม พบว่า เด็กชาย ส. ได้พยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น แต่เนื่องจากระยะเวลาของการศึกษามีข้อจำกัด เมื่อยุติการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยก็ยังสามารถติดตามผลและช่วยเหลือต่อไปได้อีก ซึ่งเด็กชาย ส. จะต้องศึกษาต่อในระดับมัธยมปลาย 3 ปี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

เด็กชาย ส. ควรจะยอมรับสภาพและเข้าใจตนเอง กล่าวคือ ยอมรับสภาพความเป็นจริง รู้จักควบคุมตนเองทั้งทางพฤติกรรมและจิตใจ เพื่อจะได้มีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและบุคลิกภาพที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 บิดามารดา ควรให้การเอาใจใส่ดูแล และควรใช้เวลากับบุตร เพื่อให้บุตรมีความอบอุ่น และมีคนพร้อมที่จะให้คำปรึกษาอยู่ใกล้ ๆ

2.2 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา ควรให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง และเข้าใจในพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ให้ความรักความห่วงใย ซึ่งจะทำให้เด็กชาย ส. มีความรู้สึกที่ดีและเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ควรให้กำลังใจและกล่าวคำชมเชย เมื่อเด็กชาย พ. มีพฤติกรรมทางเพศเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรให้ความเอาใจใส่ห่วงใยซึ่งจะทำให้เด็กชาย ส. มีความไว้วางใจและกล้าที่จะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

กรณีศึกษาครั้งที่ 5 เด็กชาย ป. (ระยะเวลาศึกษาเริ่ม 16 พฤษภาคม – 16 สิงหาคม พ.ศ.2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ป. เป็นนักเรียนอายุ 14 ปี รูปร่างผอม ผิวขาว แต่งกายสะอาด ผอมสัน คุดแก่ง พูดจาคล่องแคล่ว มีความคิดการอ่านช้าบางครั้ง พูดจามีลักษณะคล้ายคนติดอ่างเล็กน้อย ยิ้มแย้มดี กระตือรือร้นดี จากการรวบรวมโดยใช้เทคนิค 9 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. การสังเกต และบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตในห้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย โดยทำการสังเกตสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที รวม 9 ครั้ง พบว่าเด็กชาย ป. มีความตั้งใจเรียนดี ชอบคุยกับเพื่อน ในบางครั้ง มีสมาธิในการเรียน ไม่ค่อยขาดเรียน ส่งงานตรงตามนัดหมาย ชอบพูดเสียงดัง ยิ้มแย้มแจ่มใสดี อารมณ์ดี รู้จักรับฟังและมีเหตุผล

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 จากการสัมภาษณ์ ทราบว่าเด็กชาย ป. มีพี่น้อง 2 คน เขาเป็นคนที่ 2 บิดารับราชการ ส่วนมารดาประกอบค้าขาย เด็กชาย ป. เป็นคนรักบ้าน ได้รับความไว้วางใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กีฬาที่ชอบ คือ วายน้ำ บิดาเป็นผู้ที่ให้เงินมาโรงเรียนในแต่ละวัน ๆ ละ 100 บาท งานอดิเรกที่ชอบ คือ ชอบปลูกต้นไม้ ไม่ค่อยชอบเล่นกับน้อง

2.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่าเด็กชาย ป. พอเรียนพิเศษตอนเย็นเสร็จ จึงกลับบ้านตรงเวลา มีความรับผิดชอบดี ช่วยงานบ้านบ้าง

2.3 การสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนวได้แสดงความคิดเห็นว่า เด็กชาย ป. เป็นเด็กมีความตั้งใจเรียนดี แต่คุยเบาเวลาพูดก็ต้องออกเสียง มีความรับผิดชอบ รู้จักการแสดงออกและให้เห็นผล พูดคำหยาบบ้าง

2.4 การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ได้แสดงความคิดเห็นว่าเด็กชาย อ..เป็นเด็กที่พูดมากกว่าตั้งใจเรียน กล้าแสดงออกพูดจาชัดเจน เวลาพูดคุยกับเพื่อนจะดูร่าเริงคุยไปยิ้มไป

3. การเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2545 ได้สังเกต และสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา และผู้ปกครอง ดังนี้

3.1 จากการเยี่ยมบ้านพบว่า สภาพบ้านพักอาศัยเป็นตึกแถว อยู่ในซอยพหลโยธิน 34 และมีซอยแยกย่อยเข้าไปที่บ้านของเด็กชาย ป. ภายในบ้านมีการแบ่งสัดส่วนไว้ ได้แก่ ห้องรับแขก ห้องครัว มีตู้โชว์ชั้นวางของ โต๊ะอาหาร ภายในบ้านจัดวางสิ่งของเครื่องใช้ไว้เป็นระเบียบดี บริเวณหน้าบ้านมีที่สำหรับจอดรถ

3.2 จากการสัมภาษณ์ พบว่า เด็กชาย ป. มีความรับผิดชอบดี ช่วยเหลืองานบ้าน เกียงพ่อแม่บ้างในบางครั้ง มีความขยันเรียน เอาใจใส่ต่อการเรียนดี เวลามีปัญหาเข้ามาปรึกษาพูดคุย

4. อัตชีวประวัติ

จากอัตชีวประวัติ ทราบว่า ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี บิดารับราชการ มารดาประกอบอาชีพค้าขาย จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ชีวิตในวัยเยาว์ เรียนหนังสือที่โรงเรียนอนุบาลเรวดี แถว ๆ คลองประปา ชีวิตในช่วงนี้จะมีความสุขมาก พอเรียนได้ 3 ปี บิดามารดาก็ได้ย้ายให้มาเรียนที่โรงเรียนเพญาไท ซึ่งเป็นโรงเรียนเดียวกับพี่สาว ทำให้พ่อแม่สะดวกในการรับส่ง

ชีวิตปัจจุบัน เรียนหนังสือที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ก็มีความสุขดี มีเพื่อนฝูงในโรงเรียนมากพอสมควร โดยเฉพาะเพื่อนที่มีลักษณะออกไปทางเพศตรงข้าม

ชีวิตในอนาคต เด็กชาย ป. อยากเป็นนักโฆษณา

5. บันทึกประจำวัน

จากการเขียนบันทึกประจำวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ป. มีกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันคล้ายคลึงกัน คือ ตื่นนอนเวลา 5.30 น. จากนั้นทำภารกิจส่วนตัว และรับประทานเช้าที่บ้าน เวลา 6.00 น. ต่อมาเริ่มออกเดินทางไปโรงเรียนเวลา 6.20 น. เข้าแถว 7.50 น. เลิกเรียนแล้วกลับบ้าน จากนั้นก็ทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้ว พักผ่อนดูรายการต่าง ๆ จากทีวี เข้านอนระหว่างเวลา 20.30 – 22.00 น. เป็นประจำทุกวัน

จากบันทึกประจำวัน พบว่า เด็กชาย ป. มีการดำเนินกิจวัตรประจำวันตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งเข้านอนในแต่ละวันไม่ต่างกันมากนัก บางวันก็มีการทบทวนตำราเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนมา

6. สังคมมิติ

จากสังคมมิติ สถานการณ์ คือ “การทำรายงานกลุ่ม” ปรากฏว่า เด็กชาย ป. อยู่ในบทบาทของผู้นำกลุ่ม LEADER OR STAR ซึ่งเป็นผู้ที่สมาชิกในกลุ่มให้การยอมรับและเลือกจำนวนมาก ทั้งจากสมาชิกกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อยของตนเอง

7. แบบสอบถาม

7.1 แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล

จากแบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าเด็กชาย ป. อาศัยอยู่กับบิดามารดา เป็นบ้านตึกแถว เป็นเจ้าของ มีพี่น้อง 2 คน บิดามีอาชีพรับราชการ มารดาประกอบอาชีพค้าขาย เป็นคนรักบ้านและชอบที่จะให้เพื่อนมาเที่ยวที่บ้านเป็นครั้งคราว ชอบใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ กีฬาที่ชื่นชอบ คือ การ

ว่ายนน้ำ เคยได้รับการเลือกให้เป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม มีเพื่อนมาก ชอบและรักการเรียนหนังสือ บิดามารดาไม่คาดหวังต่ออาชีพที่อยากให้เขาเป็น

7.2 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

จากแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง พบว่า เด็กชาย ป. มีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ และไม่ชอบคนเห็นแก่ตัว และคิดว่าต้องปรับปรุงตนเองอีกด้วย

7.3 แบบสอบถามการเติมประโยคให้สมบูรณ์

จากแบบสอบถามการเติมประโยคให้สมบูรณ์ พบว่า มีความรู้สึกที่จะมีปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา มีความกังวลเกี่ยวกับสัมพันธภาพเพื่อนต่างเพศ มีความทรงจำเรื่องในอดีตที่ฝังใจ

7.4 แบบสอบถามใครเอ่ย

จากแบบสอบถามใครเอ่ย พบว่า เด็กชาย ป. ได้รับการประเมินจากเพื่อนว่าเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยทำงานในห้องเรียน ชอบแสดงความคิดเห็น และมีข้อซักถาม มีความเป็นผู้นำและชอบออกคำสั่ง

8. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบ ปรากฏดังนี้

8.1 แบบทดสอบเชาว์ปัญญา Standard Progressive Matrices (S.P.M.)

จากแบบทดสอบเชาว์ปัญญา พบว่า เด็กชาย ป. มีผลการทดสอบเทียบเป็น I.Q. = 102 ซึ่งมีเชาว์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (Average)

8.2 แบบทดสอบ Bender Gestalt Test

จากแบบทดสอบ Bender Gestalt test พบว่า เด็กชาย ป. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศและมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ วาดรูปวงกลมสวยกว่ารูปสี่เหลี่ยม

8.3 แบบทดสอบ Draw A Person (D-A-P)

จากแบบทดสอบ D-A-P ปรากฏว่า เด็กชาย ป. ไม่พบความชัดเจนที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ

8.4 แบบทดสอบ Kinetic-House-Tree-Person Drawing (K-H-T-P)

จากแบบทดสอบดังกล่าว พบว่า เด็กชาย ป. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual คือ วาดรูปหน้าต่างมีโค้ง และมีเสาหรือลูกกรงที่ระเบียง

9. ระเบียบนสะสม

จากการศึกษาระเบียบนสะสม พบว่า เด็กชาย ป. มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการเรียนดี

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 9 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่าเด็กชาย ป. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

จากการสังเกต สัมภาษณ์ พบว่า เด็กชาย ป. ชอบพูดเสียงดัง และลอยหน้าลอยตาเล็กน้อย เวลาเดินจะออกท่าทางกระดุกกระดิงเล็กน้อย ชอบอุทานคำว่า "อึ๊บ้า" ขณะพูดก็จะออกอาการท่าทางมือประกอบบ้างบางครั้ง ชอบขยาดมองเพื่อนแต่ไม่บ่อยนัก หากรู้ตัวก็จะหยุดการกระทำเช่นนั้น ซึ่งลักษณะท่าทางที่ได้กล่าวมานั้น ปรากฏให้เห็นในระหว่างที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมที่บ้าน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามและการเยี่ยมบ้าน ทำให้ทราบว่าเด็กชาย ป. มีความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในบ้านไม่ค่อยดี และรู้สึกจะมีปัญหากับมารดา มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

2.2 สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ป. คนเพื่อนที่มีพฤติกรรมแสดงออกไปในลักษณะความเป็นหญิงมากกว่าความเป็นชาย เวลาเข้ากลุ่มกันมาก ๆ ก็จะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเวลาพูดคุยกันในกลุ่ม

การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริม

หลังจากการวินิจฉัยปัญหาเด็กชาย ป. ผู้วิจัยได้ดำเนินการช่วยเหลือตามขั้นตอนที่เหมาะสม ดังนี้ การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1. ชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามเพศของตนเอง

2. สร้างความมั่นใจให้แก่เด็กชาย ป. เพื่อให้มีความรู้สึกอบอุ่นและเชื่อมั่นตนเอง มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง

การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา เพื่อขอความช่วยเหลือในการเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และช่วยการแก้ไข เพื่อส่งเสริมให้เด็กชาย ป. มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศตนเอง

2. ปรึกษาคณะครูที่ใกล้ชิดกับบิดามารดาที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เข้าใจในตัวของเด็กชาย ป. มากขึ้นขอให้บิดามารดาให้ความรักความเอาใจใส่และความเข้าใจ

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ป. เป็นปัญหาที่ยังไม่รุนแรงมากนักหากเด็กชาย ป. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และการชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องก็จะสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้เด็กชาย ป. ยังอยู่ในวัยที่สามารถรับการแก้ไขปรับ เปลี่ยนแปลงได้ และยังมียินดีที่จะให้ความร่วมมือ ในการช่วยเหลือแก้ไขเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

จากการให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลโดยการสอบถามผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชาแต่ละวิชาดังกล่าวเบื้องต้น และการสังเกตพฤติกรรม พบว่า เด็กชาย ป. ได้พยายาม

ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น แต่เนื่องจากระยะเวลาของการศึกษามีข้อจำกัด เมื่อยุติการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยก็ยัง
สามารถติดตามผลและช่วยเหลือต่อไปได้อีกซึ่งเด็กชาย ป. จะต้องศึกษาต่อในระดับมัธยมปลาย 3 ปี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

เด็กชาย ป. ควรจะยอมรับสภาพและเข้าใจตนเองกล่าวคือ ยอมรับสภาพความเป็นจริง รู้จัก
ควบคุมตนเองทั้งทางพฤติกรรมและจิตใจ เพื่อจะได้มีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและบุคลิกภาพที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 บิดามารดา ควรให้การเอาใจใส่ดูแล และควรให้เวลากับบุตร เพื่อให้บุตรมีความอบอุ่น และ
มีคนพร้อมที่จะให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

2.2 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา ควรให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง
และเข้าใจในพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ให้ความรักความห่วงใย ซึ่งจะทำให้เด็กชาย ป. มีความรู้สึกที่ดีและเกิดความ
เชื่อมั่นในตนเองจะได้มีพฤติกรรมทางเพศเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรให้ความเอาใจใส่ห่วงใยซึ่งจะทำให้เด็กชาย ป. มีความไว้วางใจและกล้าที่
จะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

จากการช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 คน โดยใช้การศึกษารายกรณี นั้น พบว่า หลังจากให้การช่วยเหลือ
แล้ว นักเรียน จำนวน 4 คน ยังคงมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศคงเดิม ได้แก่ เด็กชาย พ. เด็กชาย น.
เด็กชาย ส. และเด็กชาย อ. คือ ยังพูด ค่ะ ตัวเอง หล่อนเก่ง เร็ด ทาแป้ง ทาหน้าบาง ๆ พูดจิบปากจิบ
คอ และหยิก ตี ทูบเพื่อนเวลาโกรธ แต่มีเพียง 1 คน คือ เด็กชาย ป. ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศลดลง
หมด คือ ไม่พูดลอยหน้าลอยตา ไม่ออกอาการผู้หญิง ไม่แสดงท่าทางมือประกอบขณะพูด ไม่อุทานคำว่า "อึ
บ้า หรือ อีตาบ้า" ไม่เดินกระตุ้งกระตุ้ง ไม่ไหวย้อเข่า ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ
ก่อน - หลัง ทำการศึกษารายกรณี

ชื่อผู้รับ การศึกษา	พฤติกรรมก่อนทำการศึกษา	พฤติกรรมหลังทำการศึกษา	
		พฤติกรรมที่ลดลง	พฤติกรรมที่คงเดิม
1.เด็กชาย พ.	<p><u>ด้านการพูด</u> ชอบพูด ค่ะ ขา ตัวเอง นะยะ อีแรด พูดตัด เสียง ขณะพูดจะจิบปากจิบคอ และมีการ แสดงท่าทางมือขณะพูด มักจะส่งเสียงดัง วิตว้ายเวลาฟังพอใจ</p> <p><u>ด้านการกระทำ</u> มักจะค่อนข้างเวลาไม่พอใจ เวลาอมจะชายตา มองเพื่อน เวลาเดินจะออกท่าทางกระดุก- กระดิงเล็กน้อย ใช้ผ้าเช็ดหน้าซับเหงื่อ เวลาไหวจะย่อเข้า ชอบแต่งหน้ามีสีสรร เบาบาง</p>	<p>ไม่พูดนะยะ อีแรด ไม่พูดตัดเสียง พูดจิบปากจิบคอ ไม่ออกท่าทางมือ</p> <p>ไม่มองค่อนข้าง ไม่ชายตามอง ไม่กระดุกกระดิง ไม่ใช้ผ้าเช็ดหน้า ไม่แต่งหน้า</p>	พูด ค่ะ ตัวเอง
2.เด็กชาย น.	<p><u>ด้านการพูด</u> ชอบพูด ค่ะ นะยะ อีหอย อีแรด พูดไปยิ้ม ไปและลอยหน้าลอยตาขณะพูด ชอบแต่ง หน้า เขียนคิ้ว แสดงท่าทางมือขณะพูด ชอบพูด เออหน้า...เออละ หล่อนแก่งเร็ด</p> <p><u>ด้านการกระทำ</u> เดินกั้นบิต หนีบขา ค่อนข้างเวลาไม่พอใจ ตาคู ทุบตีเพื่อนเวลาโกรธ แสดงตนเป็นผู้หญิง อย่างชัดเจน ใช้มือเสยผม เดินแก่วงแขน ชอบแต่งหน้ามาเรียน เวลายิ้มจะเอามือ ป้องปาก</p>	<p>ไม่พูดนะยะ อีหอย อีแรด ไม่แต่งหน้า ไม่เขียนคิ้ว</p> <p>ไม่เดินกั้นบิต ไม่ค่อนข้างเวลา ไม่เดินแก่วงแขน ไม่ใช้มือเสยผม</p>	<p>ค่ะ หล่อนแก่ง เร็ด ทาแป้ง</p> <p>ทาหน้าบาง ๆ</p>

ชื่อผู้รับ การศึกษา	พฤติกรรมก่อนทำการศึกษา	พฤติกรรมหลังทำการศึกษา	
		พฤติกรรมที่ลดลง	พฤติกรรมที่คงเดิม
3. เด็กชาย ส.	<p><u>ด้านการพูด</u> ชอบพูด ค่ะ ขา หล่อน นะยะ นังแรด อีนี นี่เตี้ยว...อีแรด พูดลอยหน้าลอยตา จิบปากจิบคอ พูดเสียงดังพร้อมแสดงท่า มือขณะพูดทุกครั้ง</p> <p><u>ด้านการกระทำ</u> เวลาโกรธจะค้อนและมองเพื่อนด้วยสาย ตาดุดัน ชอบด่าคำหยาบ ๆ ทูบตีเพื่อน หากเพื่อนอยู่ใกล้ ๆ ชอบเดินแกว่งแขน เดินกันบิดหนีบขา ชอบแต่งหน้า ใหวัย่อ เข้า ชอบเสยผม</p>	<p>ไม่พูดคำที่เคยพูด</p> <p>ไม่พูดลอยหน้า</p> <p>ไม่พูดเสียงดังและ ไม่แสดงท่าทางมือ</p> <p>ไม่มองค้อนเวลา โกรธ</p> <p>ไม่ด่าคำหยาบ</p> <p>ไม่ใหวัย่อเข้า</p> <p>ไม่แต่งหน้า</p> <p>ไม่เสยผม</p>	พูดจิบปากจิบคอ
4. เด็กชาย อ.	<p><u>ด้านการพูด</u> พูดนะยะ หล่อน นังนี่ เตี้ยวเฮอะ. นี่...อี ออกท่าทางเวลาพูดเสมอ ส่ง เสียงวิ๊ดว้าย</p> <p><u>ด้านการกระทำ</u> ค้อนเมื่อไม่พอใจ จะชายตามองเพื่อน หยิก ตี ทูบ เวลาโกรธ เดินแกว่งแขน</p>	<p>ไม่พูดนะยะ หล่อน นังนี่ นี่...อี เตี้ยว.... เฮอะ</p> <p>ไม่ออกท่าทาง เวลาพูด</p> <p>ไม่ค้อนเวลาโกรธ</p> <p>ไม่ชายตามอง</p> <p>ไม่เดินแกว่งแขน</p>	หยิก ตี ทูบเพื่อน เวลาโกรธ
5. เด็กชาย ป.	<p><u>ด้านการพูด</u> พูดลอยหน้าลอยตา เสียงดังเวลาโกรธ และแสดงอาการผู้หญิง และท่าทางมือ ประกอบ อุทานคำว่า อีบ้า อีตาบ้า</p> <p><u>ด้านการกระทำ</u> ค้อนและชายตามอง หยิกและตีเพื่อนเมื่อ ไม่พอใจ กระตุ้งกระตึงเล็กน้อย ใหวัย่อพร้อมย่อเข่าลงเล็กน้อย</p>	<p>ไม่พูดลอยหน้าลอย</p> <p>ไม่ออกอาการผู้หญิง</p> <p>ไม่แสดงท่าทางมือ ประกอบ</p> <p>ไม่อุทานคำที่เคย อุทาน ไม่กระตุ้งกระ กระตึง ไม่ใหวัย่อเข้า</p>	

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน อย่างละเอียด ให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ จำนวน 5 คน ซึ่งได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. ลักษณะครอบครัว คือ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
2. ฐานะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน คือ ระดับปานกลาง มีรายได้ประมาณเดือนละ 5,000 – 20,000

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกตและการบันทึกการสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. การเยี่ยมบ้าน
4. การเขียนอัตชีวประวัติ
5. บันทึกประจำวัน
6. สังคมมิติ
7. แบบสอบถาม
  - 7.1 แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนตัว
  - 7.2 แบบสอบถามสำรวจความนึกคิดที่มีต่อตนเอง
  - 7.3 แบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์
8. แบบทดสอบ
  - 8.1 แบบทดสอบเขาวงกตปัญหา Standard Progressive Matrices (S.P.M.)
  - 8.2 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
    - 8.1.1 Bender Gestalt Test
    - 8.1.2 Draw A Person Test (D-A-P)
    - 8.1.3 Kinetic-House-Tree-Person Drawing (K-H-T-P)
9. ระเบียบวิธี

วิธีดำเนินการศึกษา

ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ราย เป็นรายกรณี โดยใช้กระบวนการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดปัญหาและตั้งสมมุติฐาน
2. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
3. การวินิจฉัย
4. การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม
5. การทำนายผล
6. การติดตามผล
7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

1. กรณีศึกษาของเด็กชาย พ.

1.1 ประวัติ

เด็กชาย พ. เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวน 2 คน ของครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างร่ำรวย บิดา รับราชการ มารดา เป็นพนักงานธนาคาร เด็กชาย พ. เริ่มเรียนอนุบาลโรงเรียนธรรม ภิรักษ์ ต่อมาบิดามารดา ได้ย้ายให้มาเรียนที่โรงเรียนพญาไท จนจบชั้น ป.6 จากนั้นก็มาเรียนต่อที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย มีผลการเรียนปานกลาง ปัจจุบันอายุ 14 ปี เป็นคนผอมบาง สูง แต่งกายสะอาด มีสมาธิในการเรียนอยู่บ้างบางครั้ง มีความรู้สึกที่บิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้อยากได้รับการเอาใจใส่ดูแลมากกว่านี้ มีความวิตกกังวล ต้องการเพื่อน และกลัวถูกเพื่อนแกล้ง

1.2 ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า เด็กชาย พ. มีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ขาดความรักความอบอุ่นเท่าที่ควร กลัวถูกเพื่อนแกล้ง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง เวลาเดินจะเดินท่าทางคล้ายผู้หญิง มีความกังวลกับมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ขาดคนที่จะให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือและส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ และมีแนวโน้มที่จะเป็น Homosexual

1.3 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย พ. คือ การชี้แนะแนวทางให้มีบุคลิกภาพที่ดี และมีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศ ให้ความสนใจและเอาใจใส่ให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ขอความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนที่เรียนด้วย ไม่ให้ล้อเลียน หรือว่ากล่าวให้เสียใจ นอกจากนี้ยังปรึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับบิดามารดา และขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจ

1.4 สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือ เด็กชาย พ. ให้เกิดการยอมรับและเข้าใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น มีความตั้งใจและให้ความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศของตนเอง จึงทำให้พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศที่ลดลง ได้แก่ ไม่พูดนยะยะ อีแรด ไม่พูดตดเสียง ไม่พูดจิบปากจิบคอ ไม่ออกท่าทางมือขณะพูด ไม่มองค้อน ไม่ขยาดามอง ไม่กระดุกกระดิง ไม่ใช้ผ้าเช็ดหน้า ไม่แต่งหน้า ส่วน

พฤติกรรมที่ยังคงเดิม ได้แก่ ยังคงพูด ค่ะ ตัวเอง

2. กรณีศึกษาของเด็กชาย น.

2.1 ประวัติ

เด็กชาย น. เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวน 2 คน ของครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างร่ำรวย บิดาประกอบธุรกิจส่วนตัว มารดา เป็นแม่บ้าน เด็กชาย น. เริ่มเรียนอนุบาลที่โรงเรียนก้องหล้าต่อมาบิดามารดา ได้ย้ายให้มาเรียนที่โรงเรียนนักบุญเปโตร จบชั้น ป.2 จากนั้นก็ย้ายมาเรียนต่อที่โรงเรียนยอเซฟอุปถัมภ์จบชั้น ป.6 ก็ได้มาเรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย การเรียนปานกลาง ปัจจุบันอายุ 14 ปี เป็นคนผอมบาง สูง แต่งกายสะอาดมีสมาธิในการเรียนคุยบ้างบางครั้ง มีความรู้สึกว่าเป็นคนขี้ขลาดไม่ค่อยมีเวลาให้ อยากได้รับการเอาใจใส่ดูแลมากกว่านี้ มีความวิตกกังวล ต้องการเพื่อน กลัวถูกเพื่อนแกล้ง

2.2 ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า เด็กชาย น. มีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ขาดความรักความอบอุ่น ชอบออกทำทางก่อนไปทางพฤติกรรมผู้หญิง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง มีความสนิทสนมกับพี่สาวมากเกินไป เวลาเดินจะเดินท่าทางคล้ายผู้หญิง ขาดคนที่จะให้คำแนะนำให้คำปรึกษา มีความคิดว่าตนเองเป็นผู้หญิงและจะต้องสวยกว่าผู้หญิงคนอื่นด้วย แม้กระทั่งพี่สาวของตนเอง และตั้งใจว่าในอนาคตจะต้องผ่าตัดเพื่อเป็นผู้หญิงให้จริงได้ และขาดผู้ที่ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือเพื่อที่จะส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ

2.3 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย น. คือ การชี้แนะแนวทางให้มีบุคลิกภาพที่ดีและมีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศ ให้ความสนใจและเอาใจใส่ให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ขอความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนที่เรียนด้วยไม่ให้ล้อเลียนหรือว่ากล่าวให้เสียใจ นอกจากนี้ยังปรึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับบิดามารดา และขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่และให้กำลังใจ ตลอดจนสร้างเสริมให้ยอมรับและเข้าใจในบุคลิกภาพที่ถูกต้องและเหมาะสมกับเพศที่แท้จริงของตนเอง เพื่อให้มีความคิด ความภูมิใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับตนเอง

2.4 สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือ เด็กชาย น. มีการยอมรับและมีความเข้าใจในตนเองมากขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง และมีความตั้งใจและให้ความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศของตนเอง ทำให้พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศลดลง ได้แก่ ไม่พูดนะยะ อีหอย อีแรด ไม่แต่งหน้า ไม่เขียนคิ้ว ไม่เดินกันมิด ไม่ค้อนเวลาโกรธ ไม่เดินแกว่งแขน ไม่ใช้มือเสยผมสะบัดหัว ส่วนพฤติกรรมที่ยังคงเดิม ได้แก่ พูด ค่ะ หล่อนแกง เร็ด ทาแป้ง ทาหน้าบาง ๆ มาโรงเรียน

3. กรณีศึกษาของเด็กชาย ส.

3.1 ประวัติ

เด็กชาย ส. เป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวน 2 คน ของครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาประกอบธุรกิจส่วนตัวด้านการพิมพ์ เด็กชาย ส. เริ่มเรียนอนุบาลที่โรงเรียนเสริมมิตร ต่อมาบิดามารดา ได้ย้ายให้มาเรียนประถมต่อที่โรงเรียนปัญจทรัพย์ จบชั้น ป.6 จากนั้นก็ได้มาเรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย การเรียนปานกลาง ปัจจุบันอายุ 14 ปี เป็นคนผอมบาง สูง แต่งกายสะอาดมีสมาธิในการเรียนคุยบ้างบางครั้ง อยากเป็นนักโฆษณาในอนาคต

3.2 ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า เด็กชาย ส. มีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ชอบออกท่าทางค่อนข้างไปทางพฤติกรรมผู้หญิงขณะพูดคุย ไม่มีความเชื่อมั่นตนเองเวลาเดินจะเดินท่าทางคล้ายผู้หญิงมีความขัดแย้งกับตัวเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก มีความรู้สึกผิดที่ตัวเองเป็นกะเทย แต่ก็ไม่สามารถปรับปรุงตัวเองได้ ชอบเดินกรีดมือ ในลักษณะแกว่งแขนไปมา ขาดคนที่จะให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือและส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ

3.3 การช่วยเหลือ

การใช้ความช่วยเหลือเด็กชาย ส. คือ การชี้แนะแนวทางให้มีบุคลิกภาพที่ดีและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศพร้อมทั้งให้ความสนใจและเอาใจใส่ให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ขอความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนที่เรียนด้วย ไม่ให้ล้อเลียน หรือว่ากล่าวให้เสียใจ นอกจากนี้ยังปรึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับบิดามารดาและขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่และให้กำลังใจ

3.4 สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือ เด็กชาย ส. มีการยอมรับและเข้าใจในตนเองมากขึ้นโดยลำดับ มีความเชื่อมั่นในตนเอง แม้จะมีความขัดแย้งกับตนเองบ้าง แต่ก็มีความพร้อมและตั้งใจที่จะแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ทำให้พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศลดลง ได้แก่ ไม่พูดคำที่เคยพูด ไม่พูดลอยหน้าลอยตา ไม่พูดเสียงดัง ไม่แสดงท่าทางมีเวลาพูด ไม่มองค้อนเวลาโกรธ ไม่ด่าคำหยาบ ไม่ให้ร้ายเข้า ไม่แต่งหน้า ไม่ใช้มือเสยผมสะบัดหน้า ส่วนพฤติกรรมที่ยังคงเดิม ได้แก่ พูดจิบปากจิบคอ

4. กรณีศึกษาของเด็กชาย อ.

4.1 ประวัติ

เด็กชาย อ. เป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวน 3 คน ของครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง บิดามารดา รับราชการ เริ่มเรียนอนุบาลต่อจนจบชั้น ป.6 ที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ต่อมาบิดามารดาได้เรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย การเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ปัจจุบันอายุ 14 ปี เป็นคนหัวมบาง สูง สวมแว่นสายตา แต่งกายสะอาด มีสมาธิในการเรียน พูดคุยบ้างบางครั้ง มีปัญหาบิดา อยากได้รับการเอาใจใส่ดูแลมากกว่านี้ มีความวิตกกังวล เศร้า ต้องไปรับโลหิตที่โรงพยาบาลทุกสัปดาห์

4.2 ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า เด็กชาย อ. มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ขาดความรักความอบอุ่น บิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้ บางครั้งชอบออกท่าทางค่อนข้างไปทางพฤติกรรมผู้หญิง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง รู้สึกมีความรักเพื่อนนักเรียนชายด้วยกันและอยากอยู่ใกล้ตลอดเวลา ขาดคนที่จะให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือส่งเสริมให้มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศ

4.3 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือ เด็กชาย อ. คือ การชี้แนะแนวทางให้มีบุคลิกภาพที่ดี การมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ ให้ความสนใจและเอาใจใส่ รวมทั้งให้กำลังใจเด็กชาย อ. อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนขอความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนที่เรียนด้วยกันเพื่อไม่ให้ล้อเลียนหรือว่ากล่าวให้เสียใจ

4.4 สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือ เด็กชาย อ. ให้อยอมรับและมีความเข้าใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง มีความพร้อมและตั้งใจที่จะแก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ และพบว่าพฤติกรรมไม่เหมาะสม

กับเพศลดลง ได้แก่ ไม่พูด นะยะ หล่อน นังนี่ อี...เดี่ยว.....เฮอะ ไม่ออกท่าทางเวลาพูด ไม่ค่อนเวลา โกรธ ไม่ชายตามอง ไม่เดินแกว่งแขน ส่วนพฤติกรรมที่ยังคงเดิม ได้แก่ หยิก ดี ทูบเพื่อเวลาโกรธ

5. กรณีศึกษาของเด็กชาย ป.

5.1 ประวัติ

เด็กชาย ป. เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวน 2 คน ของครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง บิดามีอาชีพรับราชการ มารดาประกอบธุรกิจส่วนตัว เด็กชาย ป. เริ่มเรียนอนุบาลที่โรงเรียนเรวัตติ ถนนสามเสน คลองประปา ต่อมาบิดามารดาได้ย้ายให้มาเรียนที่โรงเรียนพญาไท เป็นโรงเรียนเดียวกับพี่สาว จนจบชั้น ป.6 จากนั้นก็ย้ายมาเรียนต่อที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย การเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ปัจจุบันอายุ 14 ปี เป็นคนผอมบาง สูง แต่งกายสะอาด คล่องแคล่ว มีสมาธิในการเรียนอยู่บ้างบางครั้ง

5.2 ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า เด็กชาย ป. มีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ขาดความรักความอบอุ่นและต้องการให้บิดามารดามีเวลาให้ตนเองบ้าง เพราะบิดามารดาให้ความสำคัญกับพี่สาวมากเกินไป จึงเกิดความรู้สึกนึกคิดอยากได้รับความสำคัญเช่นเดียวกับพี่สาว จึงแสดงซึ่งทำทางก่อนไปทางพฤติกรรมผู้หญิง ทำให้ไม่มีความมั่นใจในตนเอง เวลาเดินจะเดินท่าทางคล้ายผู้หญิง ขาดคนที่ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือและส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ

5.3 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือเด็กชาย ป. คือ การชี้แนะแนวทางให้มีบุคลิกภาพที่ดีและอธิบายถึงการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ ให้ความสนใจและเอาใจใส่ตลอดจนให้กำลังใจแก่เขาอย่างสม่ำเสมอ และขอความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนที่เรียนด้วยกัน เพื่อไม่ให้ล้อเลียนหรือว่ากล่าวให้เสียใจ นอกจากนี้ยังได้ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและปรึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เพื่อให้บิดามารดามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือด้วย

5.4 สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือ เด็กชาย ป. ให้อยอมรับและมีความเข้าใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง มีความตั้งใจที่จะแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ทำให้พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศลดลง ได้แก่ ไม่พูดลอยหน้าลอยตา ไม่ออกอาการผู้หญิง ไม่แสดงท่าทางมือประกอบเวลาพูด ไม่อุทานคำว่า "อ้อบ้า อ้อตาบ้า" ไม่เดินกระดุกกระด้าง ไม่ไหวโยเข้า สำหรับกรณี เด็กชาย ป. เป็นเพียงรายเดียวที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศลดลงทั้งหมด

จากการวินิจฉัยนักเรียนทั้ง 5 คน ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศนั้น ผลจากการศึกษารายกรณีพอจะสรุปสาเหตุได้ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ เกิดจากขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีความมั่นใจในตนเอง กลัวถูกเพื่อนชายแกล้ง มีความกังวลกับการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ บิดามารดาไม่มีเวลาให้ แสดงอาการท่าทางออกไปทางผู้หญิง รักเพื่อนชายด้วยกันและอยากอยู่ใกล้ตลอดเวลา มีความคิดอยากเป็นผู้หญิง ชอบความเป็นผู้หญิงมากกว่าชายซึ่งเป็นเพศของตนเอง

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ สัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัว บิดามารดาขาดความใกล้ชิดสนิทสนม ขาดความรักความอบอุ่น ขาดคนชี้แนะแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม ทำให้รู้สึกไร้ค่า ไร้อำนาจ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคที่เกิดขึ้น

2.2 สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่

1.2.1 เพื่อน เพื่อนมีความสำคัญต่ออนาคตของบุคคลมาก พฤติกรรมจะดีหรือไม่ดีนั้น ส่วนหนึ่งมาจากเพื่อน ดังนั้น จึงควรระมัดระวังในการคบเพื่อน ควรเลือกคบเพื่อนที่มีคุณสมบัติที่ดีและมีคุณสมบัติเช่นนั้นด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าคบเพื่อนไม่ดี เช่น มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ก็จะมีพฤติกรรมแบบนั้นไปด้วย

2. การช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริม

การช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริม กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ราย มีดังนี้

1. การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี (Case Conference) ประกอบด้วยผู้วิจัย อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริม ให้ผู้รับการศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างแท้จริง

2. การชี้แนะแนวทางปฏิบัติพฤติกรรมที่ถูกต้อง เพื่อช่วยให้ผู้รับการศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

3. การเยี่ยมบ้านเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองในการขอความร่วมมือที่จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็ก

4. ให้การดูแลเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลเป็นระยะ ๆ

3. การทำนายผล

จากการศึกษารายกรณีทั้ง 5 ราย พบว่า การทำนายผลอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เนื่องจากผู้รับการศึกษาายังอยู่ในวัยที่สามารถแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้ และให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือหรือแก้ไขเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา และผู้ปกครอง ยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือเป็นอย่างดี

4. การติดตามผล

จากการติดตามผลเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาของการศึกษา พบว่า ผู้รับการศึกษามีการพัฒนาขึ้น มีความมั่นใจในตนเอง มีความสุข มีสุขภาพจิตดีขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางเหมาะสมกับเพศของตนมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า ผู้รับการศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับเพศที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

ผู้รับการศึกษาควรเข้าใจและยอมรับความจริงถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศของตนเองว่าเป็นพฤติกรรมที่ควรปรับปรุงแก้ไข รู้จักกล้าที่จะแสดงพฤติกรรมออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม มีความรัก

และความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถแก้ไขข้อบกพร่องและรู้จักสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนทุกคน เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ควรให้ความรัก ความอบอุ่น และดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของท่านอย่างใกล้ชิด ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นและกระทำตามสมควร คอยให้กำลังใจและสร้างเสริมความภาคภูมิใจให้แก่เด็ก ให้ความสำคัญและสนใจในความเป็นอยู่ของเด็กทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนและการคบเพื่อน ซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานของความยืดหยุ่น เพราะว่า ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็กตั้งแต่เล็กจนเติบโตใหญ่ และเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูดี มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาดี มีความรักความอบอุ่น มีการใช้เหตุผลภายในครอบครัวดี เด็กก็มักจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่อไป

2.2 อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา อาจารย์แนะแนว

ควรให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งในเรื่องการเรียน ความประพฤติ การมาโรงเรียน ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย อย่างสม่ำเสมอ ควรให้กำลังใจและชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมในการปฏิบัติตนให้เป็นที่รัก มีพฤติกรรมที่เหมาะสม และได้รับการยอมรับจากเพื่อน

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน

ควรสนับสนุนให้ผู้รับการศึกษากล้าแสดงออก โดยการเสริมแรงพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วยการให้คำชมเชย และยอมรับพร้อมทั้งให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้รับการศึกษาดำเนินการพฤติกรรมนั้นต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษา

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรสร้างสัมพันธ์ภาพ ความคุ้นเคย การยอมรับและเข้าใจในตัวผู้รับการศึกษารับรู้ความเอาใจใส่และดูแลผู้รับการศึกษาดูจดจนให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้รับการศึกษาก่อเกิดความไว้วางใจและศรัทธาในตัวผู้ศึกษาถึงเจตนาที่ดี และเพื่อให้ผู้รับการศึกษามีกำลังใจที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงในใจออกมาซึ่งจะทำให้สามารถให้ความช่วยเหลือและพัฒนาได้อย่างเหมาะสมโดยการปรับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้อง

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารายกรณีในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอื่น ๆ เช่น เด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมมาโรงเรียน สาย ปัญหาการติดยาเสพติด
2. การศึกษารายกรณี ควรศึกษาเป็นเวลานานมากขึ้น เช่น 4 เดือน 6 เดือน เป็นต้น จะทำให้เข้าใจในสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลได้ชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นแนวทางในการช่วยเหลือแก้ไขและส่งเสริมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3. ควรใช้การศึกษารายกรณี ในรูปแบบของการปรับพฤติกรรม เช่น การปรับพฤติกรรมการมาโรงเรียนสาย การปรับพฤติกรรมการเล่นแบบที่ไม่เหมาะสม การปรับพฤติกรรมความไม่รับผิดชอบ
4. ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารายกรณีจากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มาเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนชายล้วน หรือโรงเรียนสหศึกษาบ้าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงรังษี. (2527). *เอกสารคำสอนการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉลอง แนวพานิช. (2529, กุมภาพันธ์ – มีนาคม), "รักร่วมเพศเป็นปัญหาทางสังคมจริงหรือ," *วารสารแนว* 20 (103) : 54 – 55.
- ชุมศักดิ์ พุกษาพงศ์. (2529, สิงหาคม). "รักร่วมเพศ," *ใกล้หมอ*. 10 (8) : 14 – 16.
- ดวงกมล วงษ์ศรีหัตถ์. (2540). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีปัญหาการปรับตัวในครอบครัว ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดบางชัน อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัชววรรณ พิมพ์งาม. (2538). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว โรงเรียนวินิตศึกษาในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดลพบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญชนก ศิริสุขชัยวุฒิ. (2542). *การศึกษารายกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดาภรณ์ เกษสุวรรณ. (2541). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1 เขตทวีติ กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระวุฒิ ประทุนนพรัตน์. (2520). *การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- นันทิกา แยมสรवल. (2529). *การศึกษาเฉพาะกรณี*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิภา นิธยานน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- บงกช โควินท์. (2544). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมรังแกเพื่อน โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บงกชมาศ เอกเอี่ยม. (2531). *เกย์ : กระบวนการพัฒนาและสร้างเอกลักษณ์รักร่วมเพศ*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปราโมทย์ ชาวศิลป์. (2528, พฤษภาคม). "รักร่วมเพศ," *สารคดี*. 1 (4) : 102 – 103.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). *สุขภาพจิตเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.
- พนม ลิมอารีย์. (ม.ป.ป.). *การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล*. มหาสารคาม : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- พรหมธิดา แสนคำเครือ. (2528). *การแนะแนวเบื้องต้น*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (ม.ป.ป.). *เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- เพ็ญศิริ สิมาร์ักษ์. (2531). "ความเบี่ยงเบนทางเพศ," ใน *เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ความเบี่ยงเบนทางเพศ*. หน้า 1 – 3. ขอนแก่น : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- เพ็ญศิริ สิมาร์ักษ์ และธัญญา บุปผาเวส. (2531). "จิตวิทยาวัยรุ่น," ใน *เอกสารประกอบการบรรยายในการอบรมครูและอาสาสมัครแนะแนวโครงการให้คำปรึกษาแนะแนววัยรุ่นและหนุ่มสาว*. หน้า 3 – 5. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีรติ พงษ์ทิพย์วัฒน์. (2543). *การศึกษารายกรณีของเด็กที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านหนองคาย กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- วัชร ตระกูลงาม. (2536). "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ชนิดกะเทย ลักเพศ ของนักศึกษาชายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต," *วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา*. 23 (86) : 63 – 71.
- โยธิน ต้นศยุท และคณะ. (2533). *จิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. (2533). *การวัดทัศนคติเบื้องต้น*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งกานดา พงศ์ชนกุลพานิช. (2531). *ความคิดเห็นของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อพฤติกรรมร่วมเพศชาย กรณีศึกษา : กลุ่มโรงเรียนที่ 1 ของกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งทิพย์ ยอดประจักษ์. (2537). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนโรงเรียนนาหลวง สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลักษณะ วราสินธุ์. (2537). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานต่อไปที่สภาอากาศไทยของพยาบาล ที่อยู่ระหว่างใช้ทุนการศึกษาของสภาอากาศไทย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2531). "ความเบี่ยงเบนทางเพศ," ใน *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาระดับชาติ ครั้งที่ 1 เรื่องพัฒนาสังคมและชีวิตด้วยจิตวิทยา*. หน้า 1 – 11. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์. (2545). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. (2542). *การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพรณ โศตรจำรัส. (2528). *การศึกษาเฉพาะรายการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สวนดุสิต, สถาบันราชภัฏ. (2540). "ผู้ที่จะเรียนครู ต้องชายจริงหญิงแท้แน่หรือ," ใน *สวนดุสิตไพล*.
หน้า 1 – 3. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- เสมอขวัญ ตันติกุล. (2538) *เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศ การแสดงบทบาททางเพศ รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูของมารดาที่บุตรมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศกับมารดาที่บุตรมีพฤติกรรมปกติ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.
- อรุณ ปาละโล. (2526). *เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อเรื่องเพศ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Ajzen, Icek and Martin, fishbein. (1973, July). "Attitudinal and Normative Variables as Predictors of Specific Behavior," *Journal of Personality and Social Psychology*. 27 : 41 – 57.
- De Silva, Padmal, and Parnet, Amarida. (1992). *Pollution in "Metroland : An unusual Paraphelia in a Shy Young Man*. University of London, Institute of Psychiatry, England. 1992. (CD ROM. ERICT.
- Fishbein, Martin and Icek, Ajzen. (1974, January). "Attitude Towards Objects as Predictors of Single and Multiple Behavior Criteria," *Psychological Review*. 81 : 59 – 74.
- Osgood, C.E., Suci, and Taunbaum, P.H. (1957). *The Measurement of Meaning*. Urbana, 111 : University of Illinois Press.
- Pomazal, Richard J. and Jaccard, James J. (1976, March). "An informational Approach to Altruistic Behavior," *Journal of Personality and Social Psychology*. 33 : 317 – 326.
- Sperber, B.M., Fishbein, M. and Ajzen, I. (1960). "Predicting and Understanding Women's Occupational Orientations : Factors Underlying Choice Intentions," In *Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.

ภาคผนวก

แบบสำรวจพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ

ลำดับ	พฤติกรรม	มี	ไม่มี
	ด้านการพูด		
1.	พูด ตะ ขา ตัวเอง หล่อน นะฮะ เค้า นะยะ อีแรด อีหอย.....		
2.	พูดแบบลอยหน้าลอยตา.....		
3.	จิบปากจิบคอกขณะพูด.....		
4.	ชอบพูดตัดเสียง.....		
5.	ส่งเสียง วิ๊ดว้ายเมื่อฟังพอใจ.....		
6.	ชอบอุทานคำว่า "ว้าย อีตาบ้า" เป็นต้น.....		
7.	มีการแสดงท่าทางมือขณะพูด.....		
8.	เออเอาละ....หล่อนแกง หล่อนเร็ด.....		
	ด้านการกระทำ		
9.	ค้อนเมื่อไม่พอใจ.....		
10.	เม้มปากและมองค้อน.....		
11.	เวลามองจะชายตา ไม่มองตรง ๆ		
12.	หยิกหรือตี เมื่อไม่พอใจ.....		
13.	กระดุ้งกระด้าง.....		
14.	เดินหนีบขา บิดกัน.....		
15.	ในแต่ละกิจกรรมของโรงเรียน มักจะแสดงตนเป็นผู้หญิง.....		
16.	ใช้ผ้าเช็ดหน้า กระดาษเช็ดหน้าซับเหงื่อ.....		
17.	ใช้มือสะบัดผม (เสยผม).....		
18.	ไหว้ขอบคุณพร้อมกับย่อเข่า.....		
19.	เดินแกว่งแขนเกินปกติ.....		
20.	ชอบแต่งหน้า.....		

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความในแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด การตอบตามความจริง
ย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง แบบสอบถามนี้จะเก็บไว้เป็นความลับ

ประวัติส่วนตัวและครอบครัวของข้าพเจ้า

1. ข้าพเจ้าชื่อ.....นามสกุล.....เพศ.....
เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....นับถือศาสนา.....
เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....กำลังเรียนอยู่ชั้น.....
2. ที่อยู่ปัจจุบัน.....หมู่ที่.....หมู่บ้าน.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....
3. ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน.....หมู่ที่.....หมู่บ้าน.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ลักษณะบ้าน คือ บ้านเดี่ยว ตึกแถว ห้องส่วนตัว มี ไม่มี เจ้าของ เช่า
4. บิดาชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
อาชีพ.....รายได้เฉลี่ยเดือนละ.....บาท
ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....
มารดาชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
อาชีพ.....รายได้เฉลี่ยเดือนละ.....บาท
ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....
5. สถานภาพของบิดา มารดา
 อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่ หย่าจากกัน
กรณีที่บิดามารดา แยกกันอยู่ หรือ หย่าจากกัน นักเรียนอาศัยอยู่กับ.....
6. มีพี่น้อง.....คน ตัวนักเรียนเป็นคนที่.....ได้รับเงินประจำวันจาก.....
ผู้ปกครองชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
อาชีพ.....เกี่ยวข้องกับนักเรียน คือเป็น.....
7. ระดับการศึกษาของบิดา.....ระดับการศึกษาของมารดา.....
8. เพื่อนของนักเรียนที่อยู่บ้านใกล้ที่สุดที่จะติดต่อได้สะดวก คือ
ชื่อ.....นามสกุล.....เรียนอยู่ชั้น.....
โทรศัพท์.....

การสังคมและกิจกรรมของข้าพเจ้า

ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เหมาะสมกับนักเรียนและเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. ที่อยู่ของข้าพเจ้า คือ บ้านบิดามารดา บ้านญาติ บ้านเช่า
และอื่น ๆ (อธิบาย) .....
2. ความรู้สึกของข้าพเจ้าที่มีต่อที่อยู่อาศัย ชอบมาก ชอบ ไม่ชอบเลย
3. เพื่อน ๆ มาเที่ยว หรือเยี่ยมเยียนข้าพเจ้าที่บ้าน บ่อย ๆ มาบ้าง ไม่มาเลย
4. ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนมาที่บ้าน ชอบให้มาเสมอ ชอบให้มาเป็นครั้งคราว ไม่ชอบให้มาเลย
5. ความรู้สึกของข้าพเจ้าเมื่ออยู่กับเพื่อน ๆ .....
6. ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้ตัดสินใจด้วยตนเอง ใช่ ไม่ใช่
7. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นประจำ ใช้บ้าง ไม่ใช่เลย
8. กีฬาที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุด คือ.....
9. งานอดิเรกของข้าพเจ้า คือ .....
10. ข้าพเจ้า เคย ไม่เคย เป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม
11. ข้าพเจ้า เคย ไม่เคย เป็นหัวหน้าชั้น
12. ในโรงเรียนนี้ข้าพเจ้ามี เพื่อนมาก เพื่อนน้อย ไม่มีเพื่อนเลย
เพื่อนที่ดีที่สุดของข้าพเจ้า คือ .....
- สิ่งที่ข้าพเจ้าและเพื่อนที่ดีที่สุดของข้าพเจ้าทำด้วยกันเสมอ ๆ คือ .....
13. ตามปกติข้าพเจ้า ชอบ ไม่ชอบ เรียนหนังสือ
14. เมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ ข้าพเจ้าเรียนหนังสืออยู่ในเกณฑ์ ดี ปานกลาง ใช้ไม่ได้
15. เมื่อข้าพเจ้าเติบโตขึ้น บิดาต้องการให้มีอาชีพ เป็น .....
- ส่วนมารดาต้องการให้มีอาชีพ เป็น .....
16. ความรู้สึกของข้าพเจ้าเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในโรงเรียน .....
17. ปัญหาหรือความไม่สบายใจที่ข้าพเจ้าต้องการได้รับความช่วยเหลือ
  1. ....
  2. ....
  3. ....

แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

1. สิ่งที่มีผู้อื่นชอบข้าพเจ้า คือ.....
2. จุดมุ่งหมายในชีวิตของข้าพเจ้า คือ.....
3. ข้าพเจ้ากลัวเมื่อ.....
4. ไม่มีอะไรที่ทำให้ข้าพเจ้าโกรธมากไปกว่า.....
5. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อ.....
6. คนอื่นมักคิดว่าข้าพเจ้า.....
7. ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้า.....
8. ข้าพเจ้ามีความสุขที่สุดเมื่อ.....
9. ข้าพเจ้าไม่สามารถ.....
10. ข้าพเจ้าประหลาดเมื่อ.....
11. ข้าพเจ้าชอบ.....
12. สิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้ากังวลมากที่สุด คือ.....
13. ข้าพเจ้าคาดว่าอนาคตของข้าพเจ้า.....
14. ข้าพเจ้าอยากรู้จัก.....
15. ข้าพเจ้าไม่ชอบคนที่.....
16. ข้าพเจ้าชอบคนที่.....
17. เมื่อถึงเวลาที่ต้องตัดสินใจ.....
18. ข้าพเจ้าพยายามอย่างเหลือเกินที่จะ.....
19. ข้าพเจ้าภูมิใจเกี่ยวกับ.....
20. เมื่อข้าพเจ้าแข่งขันกับผู้อื่นข้าพเจ้า.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....

แบบการเติมประโยคให้สมบูรณ์

ชื่อ-นามสกุล.....
 วัน เดือน ปี ที่ทำแบบทดสอบ.....
 วัน เดือน ปี เกิด.....

วิธีตอบแบบทดสอบ

จงเติมประโยคหรือข้อความต่อไปนี้ให้สมบูรณ์โดยอ่านแต่ละประโยคหรือแต่ละข้อความแล้วเติมสิ่งแรกที่ผ่านสมองของท่านเพื่อให้ประโยคนั้นสมบูรณ์ โปรดทำให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถ้าไม่ทราบว่าจะเติมอะไรให้เขียนวงกลมล้อมหมายเลขของข้อนั้น ๆ และพยายามเติมประโยคหรือข้อความนั้นในภายหลัง

1. ฉันรู้สึกว่าคุณพ่อของฉันไม่ค่อยจะ.....
2. เมื่อเคราะห์ร้ายประดังกันเข้ามา ฉัน.....
3. สิ่งที่คุณต้องการมากที่สุด.....
4. ถ้าฉันต้องรับผิดชอบ.....
5. สำหรับฉัน อนาคตเป็นสิ่งที่.....
6. ผู้ที่มีอำนาจเหนือฉัน.....
7. ทั้ง ๆ ที่เห็นว่ามันไร้สาระ ฉันก็ยังกลัว.....
8. ฉันรู้สึกว่าเป็นที่แท้จริง.....
9. เมื่อตอนที่ฉันยังเป็นเด็กอยู่.....
10. ผู้ชายในอุดมคติของฉัน.....
11. เมื่อเห็นผู้ชายและผู้หญิงอยู่ด้วยกัน.....
12. เมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวอื่นแล้ว ครอบครัวฉัน.....
13. ผู้ที่ฉันชอบทำงานกับเขามากที่สุด คือ.....
14. คุณแม่ของฉัน.....
15. ฉันจะทำทุกอย่างเพื่อให้ลิ้ม.....
16. ถ้าคุณพ่อของฉันเพียงแต่.....
17. ฉันมั่นใจว่าฉันมีความสามารถที่จะ.....
18. ฉันคงมีความสุขถ้า.....
19. ถ้าใครทำงานให้ฉัน.....
20. ฉันกำลังตั้งตาคอย.....
21. เพื่อนของฉันส่วนมากไม่ทราบว่าเป็นฉันแล้ว.....
22. ครูที่โรงเรียน.....
23. ฉันไม่ชอบคนที่.....
24. ฉันจำได้เมื่อ.....
25. ฉันคิดว่าผู้ชายส่วนมาก.....
26. ความรู้สึกของฉันเกี่ยวกับชีวิตแต่งงาน.....
27. พวกที่บ้านทำกับฉันอย่างกับว่า.....
28. เพื่อนร่วมงานของฉัน คือ.....

29. คุณแม่กับฉัน.....
30. ฉันได้ทำผิดอย่างมากที่.....
31. คุณพ่อของฉัน.....
32. จุดอ่อนของฉันก็คือ.....
33. ความทะเยอทะยานในชีวิต คือ.....
34. คนที่ทำงานให้ฉัน.....
35. สักวันหนึ่งฉันคง.....
36. เมื่อฉันเห็นครูเดินมา.....
37. ฉันอยากขจัดความกลัวในเรื่อง.....
38. คนที่ฉันชอบมากที่สุด.....
39. ฉันไม่เคยมีความสุขเท่า.....
40. เมื่อฉันคิดถึงผู้ชาย.....
41. เมื่อฉันมีความรู้สึกทางเพศ.....
42. ครอบครัวส่วนมากที่ฉันรู้จัก.....
43. ฉันชอบทำงานร่วมกับคนที่.....
44. ถ้าคุณแม่ของฉันเพียงแต่.....
45. บางครั้งฉันจะรู้สึกละลาย.....
46. คุณพ่อและฉัน.....
47. เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้ว ฉัน.....
48. เมื่อฉันเป็นคนออกคำสั่ง ฉัน.....
49. สิ่งที่ต้องการมากที่สุด ในชีวิต.....
50. อีก 10 ปีข้างหน้า ฉัน.....
51. คนที่ฉันถือว่าเหนือกว่าฉัน.....
52. บางครั้งความกลัวก็บังคับให้ฉันต้อง.....
53. เมื่อฉันไม่อยู่ เพื่อนจะ.....
54. สิ่งที่คุณจำได้แม่นยำที่สุดในวัยเด็กของฉัน.....
55. สิ่งที่คุณชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับบุรุษเพศ.....
56. ฉันรู้สึกว่าเป็นเรื่องเพศ.....
57. เมื่อฉันยังเป็นเด็กอยู่ บิดาของฉัน.....
58. คนที่ทำงานร่วมกับฉันโดยมาก.....
59. คุณแม่ของฉันไม่ค่อยจะ.....
60. ฉันรู้สึกว่าเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ฉันได้.....
61. ผู้หญิงในอุดมคติของฉัน.....
62. ฉันคิดว่าผู้หญิงส่วนมาก.....
63. เมื่อฉันคิดถึงผู้หญิง.....
64. สิ่งที่คุณชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับสตรีเพศ.....

แบบสอบถามใครเอ่ย

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อ ๆ เพื่อตอบคำถามว่าลักษณะดังกล่าวข้างล่างนี้ ตรงกับเพื่อนคนใดมากที่สุด ให้ใส่ชื่อเพื่อนคนนั้นลงไป หากข้อใดเหมือนตัวท่านเองมากที่สุดให้ใส่คำว่า "ข้าพเจ้า" ทั้งนี้ขอให้ท่านพิจารณาด้วยตัวของท่านเองไม่ต้องปรึกษาผู้อื่น

24. ผู้ที่มีส่วนในการทำงานในห้องเรียนมากที่สุด คือ.....
2. ผู้ที่ชอบค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด คือ.....
3. ผู้ที่เรียบร้อยที่สุด คือ.....
4. ผู้ที่ชอบแสดงความคิดเห็นขณะครูสอน คือ.....
5. ผู้ที่ชอบซักถามขณะที่ครูสอน คือ.....
6. ผู้ที่เพื่อนรักมากที่สุด คือ.....
7. ผู้ที่ไม่มีความรับผิดชอบในการทำงาน คือ.....
8. ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้ากับคนอื่นได้ง่าย คือ.....
9. ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้นำของกลุ่ม คือ.....
10. ผู้ที่เหม่อลอยในขณะที่เรียนบ่อยที่สุด คือ.....
11. ผู้ที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน คือ.....
12. ผู้ที่มักสนับสนุนและคล้อยตามเพื่อน คือ.....
13. ผู้ที่มักใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล คือ.....
14. ผู้ที่ถูกอาจารย์ตำหนิบ่อยครั้งที่สุด คือ.....
15. ผู้ที่เพื่อนชอบอยู่ใกล้ คือ.....
16. ผู้ที่ไม่ตั้งใจเรียน คือ.....
17. ผู้ที่ตั้งใจเรียนมากที่สุด คือ.....
18. ผู้ที่เพื่อน ๆ มักไปขอความช่วยเหลือมากที่สุด คือ.....
19. ผู้ที่ชอบคุยเวลาเรียน คือ.....
20. ผู้ที่ไม่มีความมั่นใจในตัวเอง คือ.....
21. ผู้ที่เข้าห้องเรียนสายเป็นประจำ คือ.....
22. ผู้ที่ชอบออกคำสั่งกับเพื่อน คือ.....
23. ผู้ที่หยุดเรียนบ่อย คือ.....
24. ผู้ที่ไม่ส่งการบ้านบ่อยที่สุด คือ.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....

แบบประเมินพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ

คนที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม	ระดับความถี่				
			1	2	3	4	5
		<p>1. ด้านการพูด</p> <p>1.1 พูดคะ ขา ตัวเอง หล่อน นะฮะ คำ นะยะ อีแรด อีหอย</p> <p>1.2 พูดแบบลอยหน้าลอยตา</p> <p>1.3 จีบปากจิบคอขณะพูด</p> <p>1.4 ชอบพูดดัดเสียง</p> <p>1.5 ส่งเสียงวี๊ดว้ายเมื่อฟังพอใจ</p> <p>1.6 ชอบอุทานคำว่า "ว้าย อีตาว้า" เป็นต้น</p> <p>1.7 มีการแสดงท่าทางมือขณะพูด</p> <p>1.8 เออเอาละ....หล่อนแก่ง หล่อนเร็ด</p> <p>2. ด้านการกระทำ</p> <p>2.1 ค้อนเมื่อไม่พอใจ</p> <p>2.2 เม้มปากและมองค้อน</p> <p>2.3 เวลามองจะชายตา ไม่มองตรง ๆ</p> <p>2.4 หยิกหรือตี เมื่อไม่พอใจ</p> <p>2.5 กระตุงกระตัง</p> <p>2.6 เดินก้นบิต หนีบขา</p> <p>2.7 ในแต่ละกิจกรรมของโรงเรียน มักจะ แสดงตนเป็นผู้หญิง</p> <p>2.8 ใช้ผ้าเช็ดหน้า กระดาษเช็ดหน้าซับเหงื่อ</p> <p>2.9 ใช้มือสะบัดผม (เสยผม)...</p> <p>2.10 ไหว้ขอบคุณพร้อมกับย่อเข่า</p> <p>2.11 เดินแกว่งแขนเกินปกติ</p> <p>2.12 ชอบแต่งหน้า</p>					

ความหมายของน้ำหนักพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ

5	หมายถึง	นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมบ่อยที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมบ่อย
3	หมายถึง	นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายณภัทร ทรัพย์อำนวยโชค
วัน เดือน ปีเกิด	14 มีนาคม พ.ศ.2503
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	70 ถนนเพชรบุรี ซอย เพชรบุรี 7 ตำบลทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทร. 01-8452857
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชี จากโรงเรียนมิตรผลพาณิชย์การ
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ภาษาต่างประเทศ) จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตบพิตรพิมุข
พ.ศ. 2529	การศึกษามัธยมศึกษา (วิชาเอกภาษาอังกฤษ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร